

Revista ECONOMICĂ

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

PA, CONDIȚIE VITALĂ
EXISTENȚEI

VIZITA PREȘEDINTELUI NICOLAE CEAUȘESCU PE CONTINENTUL AFRICAN

Republica Islamică Mauritania. În timpul dineului oficial.

Republica Senegal. Imagine din timpul vizitei.

Republica Ghana. La semnarea documentelor oficiale.

Republica Coasta de Fildeș. În timpul dineului.

CONTRIBUȚIE DE IMPORTANȚĂ ISTORICĂ LA DEZVOLTAREA RELAȚIILOR ROMÂNIEI CU ȚĂRILE AFRICII

VIZITA OFICIALĂ pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a întreprins-o în cinci state africane — Mauritania, Senegal, Ghana, Coasta de Fildeș și Nigeria — se înscrie ca un eveniment de cea mai mare importanță în dezvoltarea relațiilor multilaterale româno-africane, este o nouă confirmare strălucită a dinamismului politicii internaționale a partidului și a statului nostru, a principialității și a continuității ce îi sunt caracteristice. Această nobilă misiune de pace, prietenie și colaborare ne oferă prilejul să consemnăm cu profundă satisfacție, cu sentimente de înaltă mândrie patriotică, rezultatele deosebit de fructuoase ale întâlnirilor la cel mai înalt nivel, ale convorbirilor purtate de președintele României socialiste cu șefii statelor africane vizitate.

Caldă prietenie cu care au fost întâmpinați înalții oaspeți români pretutindeni, atmosfera de deosebită stimă și considerație în care s-a desfășurat întreaga vizită, constituie o nouă manifestare a prețuirii de care se bucură patria noastră, succesele dobândite de poporul român în edificarea noii orânduiri sociale, o nouă expresie a recunoașterii largi, a înaltei aprecieri față de politica internațională promovată de partidul nostru, față de meritele deosebite ce revin secretarului său general, tovarășului Nicolae Ceaușescu, personalitate marcantă a vieții internaționale, în elaborarea și punerea în practică a acestei politici, care răspunde celor mai arzătoare probleme ale lumii contemporane.

În documentele oficiale semnate de președintele Nicolae Ceaușescu și de șefii statelor vizitate, documente de valoare excepțională nu numai pe planul relațiilor bilaterale ci și din punct de vedere al contribuției pe care o aduc la cauza păcii și cooperării internaționale, sînt consemnate, ca o materializare a dialogului purtat în fiecare etapă a vizitei, punctele de vedere identice sau apropiate ale țărilor noastre față de principalele aspecte ale vieții internaționale. Ele reafirmă solidaritatea militantă a României socialiste, ea însăși țară în curs de dezvoltare, cu popoarele africane, cu statele în curs de dezvoltare în general, similitudinea intereselor lor de a accelera dezvoltarea economico-socială, de a se instaura, în acest scop, un climat internațional favorabil conjugării eforturilor pentru lichidarea inechităților existente în lume; documentele semnate dau glas voinței comune de a amplifica și dezvolta în continuare relațiile dintre țările noastre, de a ridica pe trepte superioare raporturile bilaterale, în beneficiul reciproc de a conferi dimensiuni mai ample conlucrării lor în interesul păcii și progresului.

Un loc deosebit în cadrul convorbirilor purtate l-a avut identificarea unor noi căi și posibilități de largire a relațiilor economice bilaterale, iar obiectivele consemnate în acordurile și protocoalele încheiate evidențiază perspectivele deosebit de favorabile deschise de vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu extinderii colaborării și cooperării economice, în domeniile minier, construcțiilor de mașini, pescuitului oceanic și agriculturii, transporturilor maritime și aeriene, în altă domenii de interes reciproc, sporirii schimburilor comerciale dintre țările noastre, în avantajul mutual al economiilor noastre naționale.

Iată, deci, că prin această nouă vizită efectuată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, prin acordurile și protocoalele semnate, cooperarea economică a României cu popoarele și țările africane vizitate, se extinde și se diversifică, colaborarea româno-africană în general dobîndind astfel și mai ample dimensiuni. Reamintim că, dealtfel, în ansamblul raporturilor internaționale ale României, relațiile cu țările Africii au un loc distinct, că ele au înregistrat o evoluție continuu ascendentă, fiind stimulate, de fiecare dată, de vizitele — devenite istorice — ale președintelui Nicolae Ceaușescu în numeroase state ale acestui continent. Poporul român, care a purtat el însuși o îndelungată luptă pentru păstrarea ființei sale naționale, pentru cucerirea independenței, a sprijinit cu hotărâre lupta popoarelor africane împotriva aspirării coloniale, iar după cucerirea independenței de stat pentru dezvoltarea lor liberă, de sine-stătătoare. Este elocvent, în ilustrarea dinamicii raporturilor României cu tinerile state africane, faptul că, în prezent, ea are relații diplomatice la rang de ambasadă cu 46 de țări din Africa, practic cu toate statele de pe continent cu excepția celor unde sînt încă regimuri rasiste. Avînd deci la bază astfel de premise

favorabile și aspirații comune relațiile României cu statele africane au înregistrat o dinamică rapidă, mai ales în ultimii ani, îmbogățindu-se continuu cu noi și noi forme de colaborare, reciproc avantajoase, constituind o manifestare grăitoare a sentimentelor de solidaritate și prietenie de care sînt animate popoarele noastre.

IN ansamblul său, vizita președintelui României este un act politic ale cărui profunde semnificații depășesc cadrul strict al raporturilor bilaterale. Ea constituie o nouă și elocventă afirmare a hotărîrii poporului român de a-și aduce întreaga contribuție la soluționarea marilor probleme cu care este confruntată lumea contemporană, la democratizarea relațiilor internaționale și la instaurarea unei noi ordini economice internaționale. Odată mai mult, în cadrul convorbirilor purtate a fost subliniată cu vigoare necesitatea așezării raporturilor dintre state pe baze noi, democratice, a respectării stricte a independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne, integrității teritoriale a fiecărei țări și eliminării definitive a politicii de forță în raporturile internaționale, a importanței contribuției pe care rolul activ al forțelor progresiste din întreaga lume îl are pentru promovarea respectării acestor principii în raporturile dintre state, pentru instaurarea unei lumi mai bune și mai drepte.

A reieșit din nou, cu aceste prilejuri, rolul important care revine conlucrării dintre statele în curs de dezvoltare în cadrul eforturilor pentru edificarea unei noi ordini economice internaționale, pentru instaurarea unor relații noi de deplină egalitate în drepturi între state. După cum sublinia președintele Nicolae Ceaușescu la Dakar, „întărirea solidarității și cooperării între țările în curs de dezvoltare are un rol important în progresul general, în făurirea noii ordini economice. În același timp, aceasta se înscrie și în contextul luptei generale pe care o duc astăzi popoarele — și doresc să menționez îndeosebi țările în curs de dezvoltare, țările nealiniate — pentru lichidarea vechilor relații de inechitate și pentru promovarea unor relații noi, bazate pe egalitate, pentru făurirea noii ordini economice și politice internaționale”.

Formind de la rolul tot mai activ pe care țările în curs de dezvoltare trebuie să îl joace în instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale, ele fiind și cele mai interesate în acest proces, a fost reafirmată utilitatea convocării unei conferințe la nivel înalt a țărilor în curs de dezvoltare — la care să participe toate aceste țări, indiferent de orînduirea lor socială, de apartenența sau inapartenența la blocuri —, conferință menită să conducă la o armonizare a eforturilor lor pentru echitate și justiție în raporturile interstatuale. Decurge din aceasta și interesul țărilor nealiniate, al țărilor membre în „Grupul celor '77” de a acționa în cît mai mare unitate, de a colabora cît mai strîns pentru înfăptuirea năzuințelor popoarelor de pace, cooperare și progres.

INSOȘIT de sentimentele de dragoste fierbinte și înaltă stimă ale întregului nostru popor, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a dus din nou în lume mesajul umanist de pace, prietenie și înțelegere între popoare al Partidului Comunist Român și al României socialiste, încrederea nestrămutată că stă în puterea popoarelor să instaurze în lume noi relații bazate pe echitate și justiție, să făurească o lume care să asigure fiecărei națiuni dreptul la dezvoltare liberă și independentă, la progres și bunăstare. Nouă și strălucită manifestare a politicii externe românești, vizita întreprinsă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, se înscrie nu numai ca un moment de importanță cu adevărat istorică în cronica relațiilor României socialiste cu țările Africii, ci și ca un eveniment de mare rezonanță în viața politică internațională. Este un prilej în care, exprimîndu-și speranța că acest act politic se va reflecta pozitiv asupra climatului internațional, întregul nostru popor, toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, își reafirmă cu toată hotărîrea încrederea de neclintit în politica internă și externă a partidului nostru, hotărîrea sa fermă de a acționa în deplină unitate, de a face totul pentru transpunerea ei în realitate.

Nicoară IONESCU

SCURTAREA TERMENELOR DE PUNERE ÎN FUNCȚIUNE A NOILOR OBIECTIVE

● De la o singură capacitate în trim. I la șaptezeci în trim. IV — o „ritmicitate” care îndeamnă nu numai la reflecții ● Dacă în ianuarie restanțele au sporit cu 10 000 tone, ce se întrevăde pentru trimestrul I? ● O precizare pentru beneficiari: și totuși, fără documentație, lucrările de construcții-montaj nu pot fi executate...

DEFĂȘURAREA în ritm alert a lucrărilor pe șantiere, conectarea rapidă a noilor capacități de producție la circuitul economiei naționale trebuie să reprezinte o preocupare permanentă a tuturor factorilor care colaborează în desfășurarea „procesului investițional”. Dincolo de realizările global-valorice, eficiența activității fiecăruia dintre ei și a tuturor în ansamblu este dată de modul de îndeplinire a stadiilor fizice, de punerea efectivă la termen în funcțiune a noilor capacități de producție. Iată de ce constructorul, furnizorul de utilaje tehnologice, beneficiarul de investiții, proiectantul tre-

buie să-și intensifice preocupările pentru asigurarea din vreme a documentațiilor tehnice și de execuție, a utilajelor tehnologice, a materiilor prime și a fronturilor de lucru necesare, în așa fel încît, pe fiecare șantier, să fie create toate condițiile pentru ca activitatea să se desfășoare ritmic, restanțele să fie operativ recuperate, iar sarcinile fizice din planul de investiții îndeplinite și depășite.

În acest număr ne vom ocupa de modul concret în care sînt realizate toate aceste cerințe în activitatea desfășurată de către Trustul de montaj utilaj chimic București.

Utilajele tehnologice: în loc de recuperare, livrări inutile în avans

BILANȚUL încheiat la sfîrșitul primei luni din acest an pune în evidență faptul că activitatea desfășurată de către unitățile trustului analizat s-a soldat cu îndeplinirea global-valorică integrală a prevederilor de plan. Realizările valorice bune nu-și găsesc din păcate, corespondent în realizarea la termen a tuturor stadiilor fizice prevăzute la lucrările de montaj. Dacă așa stau lucrurile în primele luni ale anului, cînd trebuia pusă în funcțiune o singură capacitate, oare ce se va întîmpla în trimestrele III și IV, cînd Trustul de construcții-montaj utilaj chimic trebuie să finalizeze și să conecteze la circuitul economiei naționale un număr de 24 și respectiv 70 de alte noi obiective?

O asemenea întrebare apare cu aînt mai justificată cu cît situația semnalată în luna ianuarie nu reprezintă un „accident” ci, de fapt, o continuare nedorită a stării de lucruri din 1976, cînd planul valoric a fost îndeplinit doar în proporție de 96%, iar cel fizic într-o măsură mult mai mică. Astfel, dintr-un număr de 67 de noi capacități de producție planificate a fi puse în funcțiune în anul trecut, au fost realizate doar 25, iar celelalte 42 reprogramate pentru 1977. Mai mult decît atât. În luna ianuarie nu a fost recuperată nici una dintre restanțele semnalate, și nici nu au fost încă stabilite termene precise de lichidare a acestei rămîneri în urmă față de prevederi.

Care sînt cauzele unei asemenea situații? La loc de frunte se situează livrarea cu întîrziere a utilajelor tehnologice necesare noilor obiective. Ca urmare a nerespectării termenelor din graficele de livrare, nu au fost puse

în funcțiune noile capacități productive de la Întreprinderea de ciment Deva, din cadrul Combinatului chimic de la Rîmnicu Vilcea etc. Principalii furnizori restanțieri au fost și sînt în continuare întreprinderile: „Grivița Roșie”, „23 August” și Întreprinderea de mașini grele din București, „Independența” — Sibiu, Întreprinderea de utilaj chimic Ploiești etc. (tabelul nr. 1). Începutul acestui an, pentru unitățile amintite nu a constituit — așa cum ar

fi trebuit să fie — un prilej de recuperare, de diminuare și eliminare a restanțelor. Dimpotrivă, volumul utilajelor tehnologice nelivate a crescut de la 16 000 t la 31 decembrie 1976 la circa 25 000 t la 31 ianuarie 1977.

Șantierele așteaptă de prea mult timp utilajele tehnologice necesare, în vreme ce furnizorii respectivi acționează lent și cu eficiență redusă în diminuarea rămînerilor în urmă, preferînd uneori să livreze „în compensare”

Tabelul nr. 1
Restanțe în livrarea utilajelor tehnologice (la 31 ian. a.c.)

Furnizori în restanță	Beneficiari	Dimensiunile restanței tone	milioane lei
„Independența”-Sibiu „Grivița Roșie”-București Întreprinderea mecanică de utilaj chimic București	Platforma Teleajen	6 586	276
„Grivița Roșie”-București Întreprinderea mecanică de utilaj chimic București	Combinatul de îngrășăminte chimice Bacău	5 065	244
Întreprinderea de utilaj chimic Făgăraș „23 August”-București	Platforma Timișoara	2 078	168
„Grivița Roșie”-București Întreprinderea de utilaj chimic Ploiești Întreprinderea mecanică de utilaj chimic București	Platforma Brazi	3 200	112
„Grivița Roșie”-București Întreprinderea mecanică de utilaj tehnologic Moreni Întreprinderea de mașini grele București	Combinatul de îngrășăminte chimice Slobozia	830	93
„Unio”-Satu-Mare „23 August”-București „Progresul”-Brăila	Întreprinderea de ciment Tașca	1 550	60

Tabelul nr. 2

Restanțe în asigurarea frontului de lucru pentru montaj (la 31 ian. a.c.)

Beneficiari de investiții	Valoarea lucrărilor afectate de lipsa frontului de lucru în trimestrul I a.c. (mii lei)
Trustul de construcții industriale din municipiul Gheorghe-Gheorghiu Dej	7 000
Platforma chimică Borzești Întreprinderea de ciment Tașca	5 000
Trustul de construcții industriale Pitești	4 000
Platforma chimică Pitești	4 000
Trustul de construcții industriale Ploiești	5 000
Platforma Teleajen Rafinăria Brazi	2 000
Întreprinderea de construcții-montaje siderurgice Galați	4 000
Platforma Galați	4 000
Trustul de construcții industriale Timișoara	1 500
Întreprinderea de ciment Deva	1 500

mii de tone de utilaj în avans față de grafice sau față de stadiul lucrărilor *Furnizorii de utilaje tehnologice în restanță trebuie să-și facă un sever examen de conștiință profesională, să adopte hotărât cele mai adecvate măsuri pentru a impulsiona ritmul livrărilor, în primul rînd pentru recuperarea cât mai grabnică a restanțelor.*

Constructorii între ei : o colaborare cu eficiență redușă

CHIAR DACĂ modul în care s-a efectuat livrarea utilajelor tehnologice a constituit un principal impediment în realizarea la termen a noilor obiective de investiții, trebuie arătat că, la restanțele din anul 1976 și din luna ianuarie a.c. au contribuit — și nu în nică măsură — și alți factori :

1 *Intârzierile generate de către constructorii în asigurarea la vreme a fronturilor de lucru necesare montajului instalațiilor tehnologice* au avut ca urmare însemnate depășiri de termene față de prevederile din grafice. Cele mai însemnate restanțe s-au înregistrat în activitatea trusturilor de construcții industriale din orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej, a celor din Pitești și Constanța, a Trustului de construcții chimice din Cluj-Napoca ș.a. (tabelul nr. 2). Deoarece o astfel de desfășurare a activității unităților de construcții condiționează în trimestrul I a.c. executarea în bune condițiuni a unor lucrări de multe zeci de milioane, apare necesară o intensificare a eforturilor pe șantiere, pentru ca restanțele să fie urgent recuperate, iar operațiunile de montaj să poată începe cât mai devreme.

2 *Proporția scăzută (71,6%) în care este asigurată documentația tehnică și de execuție pentru obiectivele și lucrările cu termene de realizare în anul 1977 reprezintă o altă sursă a dificultăților.* Astfel, de la întreprinderile beneficiare din cadrul Ministerului Industriei Chimice, ale Ministerului Industriei Metalurgice și Ministerului Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții, documentația necesară Trustului de montaj utilaj

chimic nu fusese livrată — la 31 ianuarie a.c. — decît în proporție de 66, de 81 și respectiv de 88%. La acea dată, circa 60 de poziții din planul de construcții — montaj al anului 1977, în valoare de 110 milioane lei, nu erau „acoperite” cu documentația necesară (tabelul nr. 3). Desigur, în luna februarie situația a cunoscut o serie de îmbunătățiri; restanțele însemnate care au rămas însă în continuare impun cu necesitate adoptarea unor măsuri operative pentru ca în cel mai scurt timp „debitorii” să-și lichideze datoriile.

Tabelul nr. 3

Gradul de asigurare cu documentația a lucrărilor ce trebuie executate în 1977 la unele noi capacități de producție (la 31 ian. a.c.).

Beneficiari	Grad de acoperire cu documentație față de necesar (%)
Întreprinderea de produse clorosodice Giurgiu	7
Rafinăria Borzești	48
Combinatul siderurgic Galați	50
Rafinăria Dărmănești	60
Întreprinderea „Danubiana” București	70
Combinatul de îngrășăminte chimice Slobozia	74

3 *Deficiențele în aprovizionarea cu materii prime și materiale* au constituit cauza altor intârzieri. Astfel, spre exemplu, faptul că furnizorul de construcții metalice — Întreprinderea de construcții metalice și prefabricate din București — a contractat în trimestrul I a.c. din totalul de 1 891 t comandate de trust doar 734 t, din care a livrat în ianuarie numai 78 t, a determinat și continuă să determine un ritm necorespunzător al lucrărilor la unele noi obiective din cadrul Combinatului de îngrășăminte chimice Arad, la dezvoltarea Întreprinderii de zahăr din Timișoara, la dezvoltarea Combinatului de îngrășăminte chimice din Slobozia etc. Furnizorul respectiv va trebui să depună toate eforturile pentru ca pe viitor o astfel de „colaborare”

cu beneficiarul să fie eliminată, iar respectarea obligațiilor contractuale și recuperarea restanțelor în livrare din 1976 să devină „preocuparea nr. 1” a întregului colectiv.

De la deficiențele colaboratorilor, la rezervele proprii

ESTE UN fapt recunoscut că buna desfășurare a activității constructorului este condiționată de respectarea integrală a obligațiilor ce revin beneficiarului de investiții, furnizorului de utilaje tehnologice și de materie primă etc. Totodată, însă, este la fel de adevărat faptul că, în multe cazuri, la producerea restanțelor își aduc „contribuția” și deficiențele înregistrate în activitatea constructorului. Și în cadrul Trustului de montaj utilaj chimic București am întâlnit astfel de situații.

● *Insuficienta pregătire a lucrărilor de către compartimentul de pregătire din cadrul trustului* a făcut ca, uneori, necesarul de aprovizionat să fie cantitativ supradimensionat, sau să fie solicitate unele sortotipuri de materiale (care ulterior nu au mai fost necesare) în dauna altora la care necesitățile nu au fost din timp prevăzute.

● *Neaplicarea riguroasă a tehnologiilor de montaj*, precum și unele lipsuri în organizarea execuției pe faze au provocat creșteri ale duratelor unor lucrări peste termenele stabilite. așa cum s-a întâmplat de exemplu la montajul rezervorului de amoniac și a celor sferice de la Rafinăria din Teleajen.

● *Nivelul scăzut al coeficientului de schimburi înregistrat* în luna ianuarie a.c. (1,40) semnaleză o altă direcție în care rezultatele obținute în cadrul trustului se situează cu mult sub posibilități. În aceste condiții, pentru ca să poată fi integral realizată sarcina ca pînă la sfîrșitul anului coeficientul de schimburi să ajungă la 2,5, devine necesară sporirea preocupărilor pentru întărirea disciplinei tehnologice, prevenirea și eliminarea tuturor cauzelor care grevează încă folosirea integrală a timpului de lucru, și care au „costat”, în 1976 de exemplu, 575 627 ore—om neutilizate, din care circa 163 000 ore absente nemotivat, echivalente cu o producție nerealizată de 10 900 mii lei.

AȘA după cum a reieșit din situația prezentată, există încă însemnate rezerve neutilizate atît la constructor, cît și în activitatea colaboratorilor săi. Mobilizarea lor operativă trebuie să reprezinte punctul comun de convergență al tuturor eforturilor, rezervorul principal de energie în recuperarea restanțelor și realizarea integrală a sarcinilor de plan.

**Bogdan PĂDURE
Ion SOARE**

● **Intr-unul din numerele viitoare despre cauzele care generează intârzierile în livrarea utilajelor tehnologice.**

Piloni ai creșterii eficienței

SPORIREA PRODUCTIVITĂȚII MUNCII
ȘI REDUCEREA CHELTUIELILOR MATERIALE

VALORIFICAREA INTEGRALĂ A METALULUI

— Implicații economice ale livrării produselor siderurgice la lungimi fixe —

ESTE ÎNDEOBȘTE CUNOSCUȚ faptul că reducerea consumurilor specifice de metal în industrie este nemijlocit legată nu numai de primirea produselor siderurgice în sortimentele comandate, ci și în dimensiunile reclamate de necesitățile reale ale producției. O astfel de soluție are în vedere valorificarea maximă, pe întreaga filieră de utilizare, a metalului produs, gospodărirea sa rațională la nivelul economiei naționale. Ce s-a întreprins și ce este necesar să se întreprindă în acest scop?

În ultimii ani, ca urmare a măsurilor luate în întreprinderile siderurgice, au fost mai bine satisfăcute cerințele beneficiarilor de metal la lungimi fixe și multiple, mai ales ale celor din ramura construcțiilor de mașini, care fac comenzi în cantități vagonabile. La tablă groasă, de pildă, proporția livrării la lungimi fixe se ridică în acest an la 71% din cantitatea fabricată, față de numai 50% în 1976. La profilele grele și îndoite volumul livrărilor la lungimi fixe este însă mai mic. De pildă, Combinatul siderurgic Hunedoara, principalul furnizor, livrează la asemenea lungimi 21,3% din producția de profile grele și 39,5% din cea de profile îndoite, față de numai 17% și, respectiv, 20% în 1976 etc.

Cerința ca industria siderurgică să livreze cantități tot mai mari de metal la lungimi fixe și multiple are, firește, la bază rațiuni economice. Se evită astfel, apariția unor pierderi de metal la beneficiari (întrucât metalul este debitat de către furnizori la lungimile dorite); totodată, se evită efectuarea unor cheltuieli mari cu transportul unor cantități de metal neutilizabil și nici nu se mai creează la beneficiari stocuri de metal-deșeu fără mișcare etc. Pentru o asemenea activitate — livrarea produselor la lungimi fixe — beneficiarii suportă un preț majorat, în general, de circa 150 lei pe tonă.

TOTUL pină aici pare firesc și bine. Dar, problema are și un revers.

Livrările de metal la lungimi fixe determină la producător o serie de neajunsuri: un indice de scoatere mai redus pe tona de oțel-lingou, o productivitate mai scăzută la liniile de laminare, al căror ritm este condiționat de numărul schimbărilor de caje, de numărul tăierilor de bare la dimensiuni fixe etc.; toate acestea influențază negativ activitatea lor economic-financiară. Sumele încasate suplimentar de la beneficiari nu acoperă nici pe departe pierderile efective ce se înregistrează prin cantitatea de capete de bare sau ștraifuri de tablă ce rezultă din procesul tehnologic. Or, aceste „resturi“ de metal care încorporează în ele materie primă, manoperă, energie, regia secțiilor și întreprinderilor se pierd (se retopesc) sau sînt vindute sub valoarea lor reală.

Că așa se prezintă lucrurile, ne-o demonstrează situația din mai multe unități siderurgice. Numai la Combinatul siderurgic Hunedoara cantitatea anuală de capete de bare rezultată din debitare pentru livrarea metalului la lungimi fixe se ridică la 15 000—20 000 de tone. Pe lângă aceasta, situația prezintă și alte inconveniente la producători. La Combinatul siderurgic din Galați — la laminorul de tablă groasă — ca urmare a neîncadrării tablei în cerințele beneficiarilor (lungimi + lățimi) se află în prezent în stoc peste 25 000 tone de asemenea produse, care încurcă fluxul tehnologic și micșorează astfel viteza de rotație a fondurilor circulante. În anii trecuți, C.S. Galați, pentru a-și diminua stocurile de această natură, a vîndut la prețuri scăzute o cantitate mare de table (necorespunzătoare doar ca dimensiuni) unor unități specializate din străinătate, care, prin sortare și debitare conform cerințelor beneficiarilor lor, au obținut venituri foarte mari. De ce oare asemenea activități de sortare, dimensioanare prin debitare nu s-au putut face de către C.S. Galați? Ar fi o greșeală ca și în viitor să se recurgă la asemenea măsură. Întrucât ea păgubește serios economia națională.

Pe ansamblul întreprinderilor siderurgice, din cauza livrării la dimensiuni fixe, peste 150 000—200 000 tone de metal (capete de bare, de țevi, ștraifuri de table) stau anual în stoc, avînd o mișcare extrem de lentă.

Pe de altă parte, și în întreprinderile constructoare de mașini apar cantități mari de deșeuri (capete sau ștraifuri). Ele sînt determinate uneori de faptul că întreprinderile se aprovizionează direct de la beneficiar sau prin bazele județene de aprovizionare cu metal, așa cum îl găsim, iar altele de faptul că, deși se aprovizionează cu profile de metal la dimensiuni fixe, recurg totuși la debitarea acestora în secțiuni mai mici, datorită schimburilor sortimentale intervenite ca urmare a nenominalizării la timp a planului. Anual, din cauzele amintite, metalul ce rămîne nefolosit în unitățile constructoare de mașini (sub formă de capete de bară) se ridică la peste 150 mii tone.

Dacă totalizăm cantitățile de metal-deșeu ce rezultă în siderurgie (ca urmare a livrărilor la dimensiuni fixe sau multiple) cu cele ce apar în unitățile constructoare de mașini cît și în alte întreprinderi prelucrătoare rezultă o cantitate ce se apropie de 350—400 mii tone.

AȘADAR, este sau nu eficientă soluția de a se livra metalul la lungimi fixe? Un răspuns afirmativ poate fi dat numai dacă producția de profile sau table realizată de producători este valorificată eficient în totalitate, respectiv, dacă și capetele de bară se utilizează ca materie primă. Aici este, am putea spune, „cuiul lui Pepelea“. Ce se întîmplă cu cantitatea de metal — capete și ștraifuri — ce rezultă anual prin practicarea livrărilor la lungimi fixe și multiple?

Din investigația noastră rezultă că circa 70% din capetele de bare și ștraifurile de tablă iau drumul topirii și abia 30% sînt valorificate în starea în care se

afă. Este oare normal și economic ca lucrurile să se petreacă așa? Firește că nu. Pentru producerea metalului respectiv s-au consumat importante valori materiale și, în loc ca el să fie utilizat în scopuri productive, ia din nou drumul retopirii ca simplu deșeu. Ce trebuie întreprins, cum trebuie acționat ca această importantă resursă materială să fie valorificată eficient?

Unele începuturi bune există, dar ele sînt departe de a rezolva în întregime problema. Despre ce este vorba? **Au fost instalate în unele unități siderurgice** — la Cîmpia Turzii și Brăila — **minilaminatoare**, care prelucurează asemenea capete din bare de metal în profile corespunzătoare unor cerințe (dimensionali mici, cantități reduse) reclamate de industrie. Alte asemenea minilaminatoare urmează să fie instalate la Hunedoara. Oradea și București. Dar acțiunea aceasta se desfășoară încă lent. Tot în scopul valorificării directe a metalului-deșeu se mai **practică livrarea acestuia** (fără repartiție) **către diferiții beneficiari**, în funcție de relațiile existente între unitățile siderurgice și clienții respectivi.

PRIVITĂ la nivelul economiei naționale, problema acestui metal deșeu — se cere rezolvată cît mai eficient. Din dialogul purtat cu specialiști din industria siderurgică, din industria construcțiilor de mașini, și din sectorul aprovizionării tehnico-materiale, a rezultat posibilitatea adoptării mai multor căi; la cîteva din acestea ne vom opri în cele ce urmează.

● O măsură ar consta în **revederea de către specialiștii din industria siderurgică a posibilităților de lărgire a numărului de tipuri de lingotiere** (mărime și

format) **pentru încadrarea cît mai apropiată a metalului lingou în dimensiunile de profile laminate solicitate**. În aceeași ordine de idei, se impun măsuri pentru diminuarea consumului de metal lingou prin reducerea retasurii și a defectelor de suprafață, eliminarea incluziunilor nemetalice etc. Există în această privință multe posibilități, între care: utilizarea pe scară mai largă a plăcilor maselotiere termoizolatoare, a prafurilor antiretasură, a lubrifiantilor etc. Folosirea acestora conduce la reducerea șutajelor și maselotelor cu 3-4%, ceea ce echivalează cu economii, la nivelul industriei noastre siderurgice, de 150-200 mii tone metal anual, concomitent cu menținerea dimensiunii lingoului de metal la un nivel mai corespunzător dimensiunilor laminatelor ce se planifică a fi obținute din el.

● Se cunoaște că aproape **fiecare unitate constructoare de mașini este dotată cu mijloace de debitare a metalului** (majoritatea foarte moderne și de capacitate mari). **În aceste condiții, în loc ca metalul să fie comandat la dimensiuni fixe, la întreprinderile furnizoare, el ar putea fi tranșat și secționat, după nevoi, chiar în întreprinderile constructoare de mașini, iar capetele de bare sau ștraifurile rămase să fie utilizate în unitățile în care au rezultat sau să fie valorificate prin bazele județene de aprovizionare tehnico-materială.** Dealtfel, chiar întreprinderile metalurgice sînt dispuse să preia capetele rezultate prin debitarea diferitelor profile, bineînțeles cu condiția ca acestea să fie însoțite de fișele de recepție ale lotului în care au fost livrate sau de unde provin. Se are în vedere utilizarea acestora ca materii prime pentru minilaminatoare.

● O altă cale, practică intens în țările cu o industrie dezvoltată: unități specializate (asemănătoare întrucîtva cu bazele noastre de aprovizionare) **preciau metalul de la întreprinderile furnizoare și, apoi, prin debitare, îl livrează beneficiarilor după cerințe, la lungimile dorite.** Acest sistem permite o mai bună gospodărire a metalului prin aceea că se acoperă mai bine cererile beneficiarilor, în funcție de lungimi, lățimi și grosimi, că fiecare bucată de metal poate fi îndrumată mai operativ la cererea solicitanților. Bineînțeles, aceste unități sînt dotate cu mijloace corespunzătoare de debitare. O asemenea măsură ar putea fi adoptată și în țara noastră. **Cîteva dintre bazele județene ale Ministerului Aprovizionării Tehnico-Materiale și Controlului Gospodăririi Fondurilor Fixe** (baza de la Galați pentru table, cea din Caransebeș — pentru profile îndoitte, Hunedoara — pentru profile grele, Focșani — pentru alte tipuri de laminate etc.) ar putea presta asemenea servicii și livra beneficiarilor metalul care nu solicită cantități vagonabile — la dimensiuni fixe. S-ar obține astfel mari economii (sute de mii de tone de capete de metal și table nu ar mai trebui retopite) și, în plus, s-ar ajunge la o aprovizionare mai operativă a unităților care solicită o gamă variată de dimensiuni în cantități mici.

PRIN analiza aprofundată a problemei de către forurile competente ar putea să rezulte și alte măsuri menite să ducă la mai buna utilizare a metalului în întreaga economie, cale principală de sporire a eficienței economice.

**B. VASILE
T. LUDOVIC**

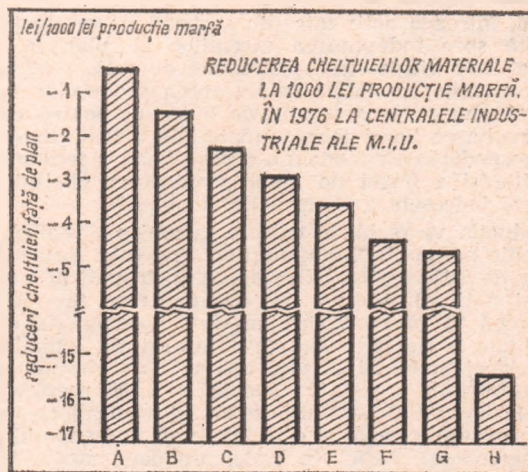
COMENTARIU LA UN GRAFIC

DIMINUAREA CHELTUIELILOR DE PRODUCȚIE

ÎN ANUL 1976, pe ansamblul Ministerului Industriei Ușoare au fost obținute rezultate pozitive în **reducerea cheltuielilor la 1000 lei producție marfă**. Edificator în acest sens este faptul că cheltuielile totale au fost diminuate cu 12,9 lei la 1000 lei producție marfă, față de realizările din 1975, ceea ce corespunde unei economii de peste un miliard lei, din care aproape 400 mil. lei cheltuieli materiale. Trebuie să menționăm faptul că la cheltuieli materiale rezultatele sînt satisfăcătoare nu numai comparativ cu cele din 1975, ci și față de nivelul planificat pe 1976. Astfel, față de plan, pe total minister reducerea cheltuielilor materiale a reprezentat 7,4 lei/1000 lei producție marfă, ceea ce înseamnă o economie peste plan de cîteva sute de milioane lei. Este meritoriu faptul că toate centralele industriale din M.I.U. au obținut economii peste plan (graficul), cele mai substanțiale fiind localizate la Centrala industrială de tricotaje (peste 100 mil. lei), Centrala industrială de confecții (60 mil. lei), Centrala industrială de pic-

lărie-cauciuc, încălțăminte (peste 58 mil. lei) etc.

Aceste rezultate ar fi putut fi și mai bune dacă în cadrul unor centrale nu ar fi existat și unități care nu și-au realizat planul de cheltuieli materiale (4 întreprinderi la Centrala industriei bumbacului, 2 întreprinderi la Centrala industrială a confecțiilor, 4 întreprinderi la Centrala industrială a tricotajelor ș.a.). Cauza: menținerea unor **consumuri materiale ridicate** la realizarea unor produse. O asemenea stare de fapt s-a manifestat în anul trecut cu pregnanță la întreprinderile „Flamura Roșie” și „Crinul” din București, Filatura de mătase Lugoj, Întreprinderea de ciorapi Cîmpina, Întreprinderea de confecții Bacău etc. Este de datoria conducătorilor întreprinderilor, a centralelor industriale de a analiza cazurile respective și, în funcție de structura producției, de cerințele sale calitative, de înregistrarea tehnică a unităților să impună adoptarea unor norme de consum mobilizatoare, progresive.

- A - CENTRALA INDUSTRIEI LÎNEI
- B - CENTRALA INDUSTRIEI BUMBACULUI
- C - CENTRALA INDUSTRIEI ȘTICELI, PORTELANULUI, FIANȚEI
- D - CENTRALA INDUSTRIEI MĂTĂȘII, ÎNULUI ȘI CÎNEPII
- E - CENTRALA INDUSTRIEI PIELĂRII, CAUCIUCULUI ȘI ÎNCĂLȚĂMINTEI
- F - CENTRALA INDUSTRIEI ARTICOLELOR CASHMERE
- G - CENTRALA INDUSTRIEI CONFECȚIILOR
- H - CENTRALA INDUSTRIEI TRICOTĂJELOR

Nu de mică importanță este și încadrarea întreprinderilor în normele prevăzute pentru consumul de combustibili și energie electrică, fapt ce ar permite eliminarea unor cheltuieli nerăționale. Numai prin conjuga-

rea tuturor măsurilor cuprinse în programele speciale de reducere a costurilor de producție, întreprinderile vor putea acționa în mod eficient în direcția sporirii beneficiilor și rentabilității lor.

În pregătirea Congresului consiliilor de conducere ale unităților agricole

● semnificații ● rezultate ● obiective

O NOUĂ CONCEPȚIE ÎN ORIENTAREA CERCETĂRII AGRICOLE

acad. Nicolae GIOSAN
președintele Academiei de științe
agricole și silvice

CREȘTEREA rolului economic al agriculturii noastre socialiste — la dimensiunile sale actuale — implică o sporire corespunzătoare pe planul responsabilității sociale și profesionale a lucrătorilor din cercetare, domeniu care în cincinalul revoluției tehnico-științifice constituie un factor hotărâtor în descoperirea și generalizarea noului, în progresul agriculturii, în afirmarea continuă a acesteia ca ramură de bază a economiei naționale. În acest spirit, sarcinile complexe cuprinse în documentele de partid, în indicațiile date de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu ocazia vizitelor de lucru în diferite unități de cercetare și la consfățuirile cu cercetătorii din agricultură și industria alimentară, imprimă activității de cercetare în unitățile Academiei agricole și silvice un puternic avânt, un spirit novator; cercetătorii își însușesc tot mai profund și ferm ideea că științei agricole îi revine un rol hotărâtor în progresul agriculturii prin crearea și introducerea în producție a noi soiuri de plante și rase de animale, prin perfecționarea tehnologiilor și utilajelor.

Rezultatele obținute în primul an al cincinalului revoluției tehnico-științifice stau mărturie a acestui nou mod de înțelegere a funcției și responsabilității cercetătorului, a resurselor de care dispunem în vederea creșterii rolului activității noastre.

Paralel cu cercetările științifice fundamentale și aplicative propriu-zise, care se concretizează în omologarea a noi soiuri de plante, în ameliorarea însușirilor productive ale soiurilor și speciilor existente, un accent deosebit a fost pus în anul precedent pe activitatea de producție proprie stațiilor de cercetare, ca un prim test de valoare a cercetărilor noastre, ca și pe activitatea de generalizare în întreprinderile agricole — sub îndrumarea directă a specialiștilor noștri — a rezultatelor cercetărilor întreprinse.

În 1976, întreaga activitate din sectorul de producție a fost concentrată spre îndeplinirea sarcinilor de plan la semințe, material săditor vitivinic și animale de rasă, realizarea ritmică și depășirea sarcinilor de livrare a produselor la fondul de stat, înlăturarea programului de investiții pentru completarea și dezvoltarea bazei tehnico-materiale a institutelor și stațiilor, gospodărirea rațională a acestei baze, a fondurilor puse la dispoziție și a forței de muncă, reducerea cheltuielilor de producție și îndeosebi a cheltuielilor materiale.

În producția vegetală, la cultura grâului s-a realizat o producție medie pe ansamblul unităților academiei de 4 840 kg/ha, iar la orez de 5 025 kg/ha (cifre depășite cu mult de numeroase institute și stațiuni). Acestea sînt cele mai mari producții medii obținute pînă în prezent, care au fost determinate de înalta productivitate a soiurilor noi introduse și de tehnologiile de cultură perfecționate. Și la alte culturi s-au obținut producții mari la unitatea de suprafață: orzoaică — 4 300, mazăre — 2 037, fasole — 1 500, cartofi — 25 800 kg/ha. În sectorul creșterii animalelor, producțiile medii și cele totale au fost superioare celor din anii precedenți. Astfel, la lapte, producția medie de 3 500 l pe cap de vacă furajată depășește cu 130 l nivelul planificat (unele stațiuni au realizat pînă la 4 800 l); au fost depășite prevederile de plan la lînă (cu un record de 11,2 kg pe oaie la stațiunea Palas), ouă și carne, la livrarea de animale de prăsilă.

IN MODUL de organizare și desfășurare a cercetărilor în agricultură, industria alimentară, silvicultură și gospodărirea apelor s-a acumulat, de-a lungul anilor, o experiență valoroasă. La rezultatele obținute pînă în prezent a contribuit și faptul că dispunem de o rețea de institute și stațiuni de cercetare în măsură să acopere toate domeniile și diversitatea teritorială a condițiilor de producție. Referitor la sistemul de organizare a cercetării științifice agrare, tovarășul Nicolae Ceaușescu arată că **nicăieri ca în agricultură nu avem un sistem de centre de cercetare mai bine organizat**. Este o realitate faptul că organizarea actuală pe institute și stațiuni, baza materială și cadrele de

care dispun constituie premise reale pentru efectuarea de cercetări complexe, în concordanță cu cerințele producției.

O însemnătate deosebită pentru orientarea activității noastre a avut adoptarea în iulie 1975, de către Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R., a Programului privind dezvoltarea activității de cercetare a Academiei de științe agricole și silvice. În acest program sînt cuprinse direcțiile fundamentale ale cercetării, obiectivele, parametrii cantitativi și calitativi pentru fiecare program în parte, atît în cercetare cît și în producție.

În concepția executării și finalizării cercetărilor, un progres important se realizează odată cu trecerea la **efectuarea cercetării pe bază de programe**, care presupune o activitate multidisciplinară și multiinstituțională. Pînă acum, institutele de profil au acordat o atenție prioritară programelor sau temelor lor specifice, iar institutele disciplinare s-au preocupat mai puțin de efectuarea cercetărilor orientate spre elaborarea de tehnologii corespunzătoare acestora. Concluzia care se desprinde de aici vizează nu reorganizarea institutelor și organizarea acestora pe programe, ci ideea de a îmbunătăți executarea programelor de cercetare, în sensul finalizării și generalizării rapide a rezultatelor obținute, de a colabora și întări răspunderea tuturor unităților în efectuarea cercetărilor. Toate cercetările vor trebui să fie concepute în continuare ca programe complexe, institutele de profil fiind titulare de plan și avînd răspunderea coordonării și finalizării cercetărilor.

Pentru atingerea acestui scop s-au adoptat unele măsuri. **Au fost reexaminați, în primul rînd, parametrii programelor și temelor de cercetare**. La unele din acestea s-a constatat că parametrii au fost stabiliți sub realizările pe plan mondial și chiar sub nivelul rezultatelor obținute de unele unități din cercetare sau de producție. De aceea s-a hotărît ca **parametrii să nu fie determinați odată pentru toată durata cercetărilor, ci să fie adaptați permanent, în funcție de progresele obținute de cercetarea noastră, de practica productivă**. Cu ocazia reexaminării temelor de cercetare s-a acordat prioritate aceluia care sînt cerute de nevoile imediate ale producției.

În al doilea rînd, **în viitor, organizarea programului de cercetare, precum și eşalonarea executării acestuia vor fi rezultatul unui efort colectiv, atît al cercetării cît și al beneficiarului** (producției), și nu numai atribuția conducătorului de program sau de temă, așa cum s-a practicat pînă în prezent. În felul acesta, s-au stabilit pentru toate programele — atît în cercetare, cît și în activitatea productivă — parametrii corespunzători nivelurilor stabilite în actualul plan cincinal pentru agricultură.

În cercetare au fost cuprinse toate elementele necesare rezolvării complete a acesteia. Acele programe sau teme care nu cuprindeau suficient cercetări de mecanizare, protecția plantelor, medicină veterinară, economie agrară, inginerie tehnologică etc., au fost completate, așa încît să se constituie ca o cercetare cu valabilitate integrală. Totodată, s-a evitat un alt neajuns ce apărea destul de frecvent — necuprinderea în programe a cercetărilor de eficiență economică. Or, în domeniul nostru nu se poate concepe o cercetare decît pentru realizarea unui obiectiv economic, prin care să se obțină un plus de producție și de eficiență economică — așa cum nu poate fi acceptată nici lipsa cercetărilor tehnologice în cadrul cercetărilor de organizare și conducere a unităților agricole.

Aceste măsuri nu puteau fi considerate complete dacă nu se trecea în mod hotărît la **îmbunătățirea organizării echipelor de cercetare**. Pînă în prezent, s-a reușit numai parțial să se organizeze colective pe programe, care să lucreze și să finalizeze cercetarea într-un spirit colectiv, de echipă. Uneori au fost formate colective pe programe și teme, chiar numeroase și multidisciplinare, dar nu s-au constituit echipe propriu-zise de cercetare. Fărîmițarea pe teme, pe experiențe, participarea cercetătorilor la prea multe teme au făcut să nu fie valorificate suficient avantajele concentrării forțelor. Pentru înlăturarea

acestei situații trebuie ridicată pe o treaptă superioară tradiția valoroasă privind dezvoltarea cercetărilor în învățământul agricol superior, colaborarea dintre cadrele didactice și cercetători. În acest sens, la formarea echipelor de cercetare pe programe și teme sînt incluse și cadre didactice, ceea ce a dus la concentrarea forțelor de care dispunem, la formarea de colective complexe capabile să rezolve problemele în timp mai scurt și la un înalt nivel științific.

Pentru reducerea duratei de efectuare a cercetărilor și de implementare a acestora în producție, numărul temelor a fost redus cu circa o treime, creîndu-se condiții de reușită aceluia care au o importanță majoră pentru agricultură. Desigur, unele cercetări, prin natura lor, se eşalonează pe o perioadă mai lungă de timp, ceea ce nu înseamnă că trebuie să menținem programe sau teme cu șanse reduse de reușită.

IN CERCETAREA științifică agricolă s-au obținut rezultate importante în ce privește orientarea și organizarea ei în strînsă legătură cu nevoile practicii. Problema valorificării integrale a rezultatelor cercetării rămîne însă foarte complexă, cu atît mai mult cu cît aceasta depinde de o strînsă concurență între cercetarea organelor agricole și unităților productive.

Difuzarea rezultatelor cercetării și a experienței înaintate, prin organizarea de expoziții, concursuri, schimburi de informații, demonstrații, consfătuiri, sesiuni științifice reprezintă tot atît de modalități de transfer al științei și tehnicii înaintate în producție; este, de aceea, necesară intensificarea eforturilor pentru a face cunoscute, a implementa și generaliza cît mai rapid rezultatele obținute în domeniul nostru de cercetare. Totodată, trebuie intensificată participarea cercetătorilor la pregătirea și ridicarea nivelului de calificare a specialiștilor, va trebui îmbunătățită radical activitatea de documentare și difuzare de material informativ privind rezultatele valoroase obținute în țara noastră și în alte țări.

Introducerea mai rapidă a rezultatelor obținute de cercetarea agricolă în activitatea practică, presupune, în primul rînd, perfecționarea sistemului de planificare, specific acestei forme. În scopul creșterii responsabilității privind valorificarea, în contracte sînt stipulate obligațiile părților contractuale privind executarea cercetărilor, verificarea și omologarea realizării parametrilor într-o rețea de unități de producție etalon — ferme-pilot. Avînd în vedere că activitatea de cercetare constituie o parte componentă a programului de dezvoltare și modernizare a agriculturii, **Academia**, prin institutele și stațiunile sale, va participa la fundamentarea măsurilor necesare realizării sarcinilor prevăzute în planul anual, cincinal și de perspectivă, atît pe ansamblul ramurii și sectoarelor, cît și în profil teritorial. Unitățile de cercetare vor rezolva cu prioritate sarcinile prevăzute în planurile de acțiune ale departamentelor, centralelor și direcțiilor, răspunzînd — alături de conducerea acestora — de sporirea producției și a eficienței activității economice.

Pentru generalizarea mai rapidă a rezultatelor cercetării științifice agricole, o mare importanță o va avea **cuprinderea de către unitățile de cercetare a întregului teritoriu al țării.** Pentru fiecare stațiune se va delimita zona de activitate, în vederea generalizării rezultatelor în toate unitățile de producție; institutele și stațiunile centrale de cercetare răspund de rezolvarea problemelor specifice activității lor pe întreaga țară — prin rețeaua de stațiuni, puncte de cercetare, unități etalon. În această concepție, **fiecare unitate de cercetare va stabili** — în cadrul zonei sale ecologice sau economice — **subzone și microzone, caracteristice din punct de vedere climatic și economic și va organiza în cadrul acestora unități etalon.** Valorificarea propriu-zisă se va realiza de către unitățile de cercetare din zonă împreună cu direcțiile agricole județene, și cu specialiștii din unitățile de producție; unitățile etalon vor fi conduse de cei mai buni specialiști din I.A.S. și C.A.P. și vor fi ordonate de către cercetătorii din cadrul stațiunilor din zona respectivă. Întreaga rețea de unități etalon, precum și loturile pe care se vor obține producții record vor fi completate de o rețea corespunzătoare de cîmpuri experimentale, amplasate în toate unitățile agricole cu condiții caracteristice zonei. Această acțiune trebuie să faciliteze generalizarea, în decurs de 2—3 ani, în toate unitățile de producție a noilor soiuri și tehnologii.

Una dintre cele mai importante sarcini ale practicii conducerii și organizării agriculturii — hotărîtă de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. în ședința din decembrie 1976 — constă în **elaborarea proiectelor de organizare și funcționare a consiliilor intercooperatiste agroindustriale**, la înfăptuirea căreia cercetării agricole îi revine un rol important. Potrivit sarcinii trasate de secretarul general al partidului, în acest an urmează să se organizeze cîte un consiliu intercooperatist agroindustrial în fiecare județ; pe măsura acumulării de experiență, organizarea în acest sistem urmează să se generalizeze. Trecerea la organizarea de unități agroindustriale impune sarcini nu numai Institutului de cercetări pentru economie agrară,

ci și tuturor institutelor și stațiunilor noastre de cercetare care, pentru raza lor de activitate, vor trebui să elaboreze tehnologiile cele mai avansate și să participe la aplicarea lor. Colectivele de cercetare și cadre de specialiști din organele agricole au trecut la elaborarea acestor proiecte, urmînd să sprijine — prin întreaga lor activitate — obținerea unor producții mari prin utilizarea celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, prin utilizarea celor mai moderne metode de organizare și conducere.

Practica agricolă solicită tot mai multe semințe, material săditor și animale de prăsilă de mare randament. Odată cu furnizarea materialului biologic, unitățile de cercetare vor stabili și tehnologiile de cultură sau de creștere a animalelor, răspunzînd — alături de direcțiile de profil din ministere — de aplicarea acestora în unitățile de producție. În vederea asigurării unei puternice baze biologice întregii noastre agriculturi. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, împreună cu Academia vor stabili necesarul de semințe, material săditor și animale folosite în scop ameliorativ sau de producție. Importurile vor fi limitate la strictul necesar și vor fi compensate prin extinderea activității de producere a materialului biologic de elită din rasele și liniile superioare.

AN DE AN s-a îmbunătățit baza tehnico-materială a cercetării, a sporit numărul cadrelor de cercetare și tehnice; s-au obținut unele rezultate pozitive în utilizarea acestora. În mod deosebit, în acest cincinal se prevăd fonduri importante pentru modernizarea cercetării în ansamblu; atît noile fonduri, cît și cele materializate, trebuie însă gospodărite rațional cu atît mai mult cu cît există încă mari posibilități de a utiliza mai gospodărește fondul funciar, instalațiile din laboratoare, mașinile și utilajele, construcțiile.

În condițiile organizării activității de cercetare pe programe, se impune reexaminarea mijloacelor materiale de care dispune fiecare program, limitînd cheltuielile la strictul necesar. În institutele noastre vom dezvolta mai mult microproducția, pentru a realiza prin autodotare aparatura, o serie de instalații și utilaje etc.

Calitatea cadrelor de cercetare s-a dovedit a fi de cea mai mare importanță. Dispunem în prezent de un fond de cadre cu care putem soluționa toate sarcinile trasate de conducerea partidului. Totuși, conducerea Academiei, consiliile științifice și organizațiile de partid, au datoria de a analiza posibilitatea unei **mai bune selecții profesionale și politice a cercetătorilor, a celorlalți lucrători din cercetare, formarea și însușirea de către aceștia a tot ce este mai valoros pe plan științific în țară și peste hotare.**

Colaborarea și participarea cadrelor din învățământul superior oferă, în condițiile actuale, mari posibilități de creștere a potențialului de cercetare și trebuie soluționate într-un mod nou, cu atît mai mult cu cît aceste cadre reprezintă mai mult de jumătate din numărul cercetătorilor din institutele noastre. Experiența și pregătirea corpului profesoral de specialitate, potențialul important de cercetare pe care-l reprezintă acesta impun cuprinderea fiecărui cadru didactic, în funcție de specialitate și preocupări, în programele de cercetare, în spiritul integrării cercetării și învățămîntului cu producția. Fiecare cadru didactic urmează să desfășoare o activitate proprie de cercetare în cadrul unui program, în laboratoare sau cîmpuri de experiență, corelată deplin cu graficul de efectuare a cercetărilor prevăzut în contracte.

Acționînd în direcția sporirii rapide a producției agricole, în unitățile noastre de cercetare s-a trecut hotărît la îndeplinirea sarcinilor trasate de tovarășul Nicolae Ceaușescu domeniului nostru de activitate, în Cuvîntarea rostită la încheierea **Consfățuirii activului de partid și de stat din agricultură, din cercetarea științifică agricolă, din domeniul îmbunătățirilor funciare și din piscicultură** (februarie 1975). Cu acele prilej, secretarul general al partidului nostru arăta că „**Trebuie să obținem o cotitură radicală în domeniul cercetării agricole. E nevoie de un spirit cetezător, receptiv la tot ceea ce este nou... Agricultura pe care dorim s-o realizăm în România trebuie să se bazeze pe tot ce e mai nou în știință. Academia agricolă trebuie să joace un rol de stimulent activ al întregii activități de dezvoltare și modernizare a agriculturii noastre... Avem în știința agricolă românească o forță remarcabilă, dispunem de mulți oameni capabili. Sînt convins că vor face totul pentru a fi la înălțimea cerințelor**“.

Apropiatul Congres al consiliilor de conducere ale unităților agricole — forum al lucrătorilor din agricultură — va impulsiona și mai mult cercetarea științifică agrară spre noi direcții și obiective, corespunzătoare mărețelor programe de dezvoltare economică a diferitelor componente ale agriculturii și ale acesteia în ansamblu. Prin rezolvarea lor operativă, la un înalt nivel științific, cercetătorii vor contribui mai activ la propulsarea activității practice, ridicînd continuu nivelul producțiilor și al indicatorilor de eficiență.

UTILIZAREA PÎRGHILOR ECONOMICE ÎN DEZVOLTAREA SERVICIILOR CĂTRE POPULAȚIE

SUCCESELE obținute de România socialistă în domeniul dezvoltării economice se regăsesc în sfera consumului, prin creșterea continuă a puterii de cumpărare a populației, în condițiile unor prețuri stabile, prin satisfacerea tot mai bună a cererii de mărfuri și servicii, urmărindu-se astfel îndeplinirea obiectivelor ce decurg din legea economică fundamentală a socialismului.

În același timp, mutațiile importante survenite în structura pe ramuri a economiei, în favoarea industriilor de mare concentrare tehnologică, purtătoare ale progresului tehnic a impus realizarea în interval de decenii a unor mutații profesionale pe care alte țări le-au făcut în decurs de secole. Este firesc deci ca acest proces intens de formare și perfecționare profesională să capete o greutate specifică tot mai mare în bugetul de timp al oamenilor muncii, fapt deosebit de pozitiv. În acest context poate fi mai bine pusă în evidență dimensiunea economică și socială a problemei dezvoltării serviciilor către populație, care — după cum a rezultat din unele anchete întreprinse de revista noastră — continuă să dețină o pondere foarte mare în bugetul de timp al populației. Analiza presiunii exercitate asupra ofertei de servicii, pe de o parte de creșterea puterii de cumpărare a populației, iar pe de altă parte de conturarea unui model mai rațional de utilizare a bugetului de timp, a condus la elaborarea Programului privind dezvoltarea și diversificarea prestărilor de servicii către populație în perioada 1976—1980.

ÎN CADRUL acestei analize ne-a interesat mai mult investigarea complexă, pe planuri multiple, a mecanismului, a unor cauze principiale care frânează încă o dezvoltare dinamică într-o concepție modernă și eficientă a serviciilor, decît o cercetare concretă, de detaliu. Am optat pentru o asemenea orientare a analizei, tocmai considerînd că nu se va putea realiza un adevărat salt în acest domeniu, fără a modifica unele componente principiale, raționale, structurale în diferitele planuri ale mecanismelor serviciilor.

Responsabilități ale poziției de furnizor unic

PE FONDUL unor creșteri substanțiale a volumului prestărilor de servicii pentru populație — de pildă, cu 6,9% în 1976 față de 1975 — constatăm că totuși, în anul trecut planul la acest capitol nu a fost îndeplinit de importanți furnizori cum sînt: cooperația meșteșugărească, cooperația de consum, cooperația agricolă de producție, transporturile și telecomunicațiile, comerțul interior, care laolaltă asigură peste 50% din volumul valoric al prestărilor de servicii.

În analiza cauzelor care au dus la

aceste nerealizări ne-am oprit asupra serviciilor către populație, ce se regăsesc în proporție covârșitoare în ceea ce privește gama — circa 80% din profile — în activitatea **cooperației meșteșugărești**. Chiar dacă unităților acestea nu le revin, valoric, decît 20% din planul total al prestărilor de servicii, prin gama variată de servicii oferite (corespunzînd cu 16 ramuri industriale) ea condiționează într-o măsură însemnată gradul de satisfacere a cererii populației.

Desigur că pornind de la această dependență evidentă, ar fi de așteptat ca în volumul total al activității cooperației meșteșugărești să regăsim prestările de servicii către populație cu o pondere preponderentă, ca **principalul atribuit acestui sector în mecanismul economic**. Și totuși, în realitate această pondere reprezintă mai puțin de o treime din volumul activității sale. Dacă pentru bunurile de consum de serie sau cooperarea cu industria există, totuși, posibilitatea unor alternative de aprovizionare, în satisfacerea nevoilor de servicii cetățeanul are, de regulă, o singură opțiune: cooperația meșteșugărească.

Astfel se face că neîndeplinirea planului cu valori relativ neglijabile pe ansamblul organizației se traduce, în practică, prin nesatisfaceri inadmisibile ale cererii de servicii la unele din cele 250 de profile de activități pe care aceasta le desfășoară.

Indicatori specifici de coordonare a producției

LĂSÎND DEOPARTE dereglările de ordin local ce apar, ne-a interesat să investigăm care sînt fenomenele de profunzime ce determină această situație.

Una din explicațiile stării de fapt amintite o constituie **modul cum este adaptată la specificul activității de prestări de servicii utilizarea pîrghiilor economice**.

Oprindu-se mai întîi asupra planificării, trebuie arătat că utilizarea în acest sector a metodologiei practicate în industrie pentru stabilirea indicatorilor privind producția globală și marfă, productivitatea muncii, retribuția, utilizarea capacităților de producție, impozite și beneficiile a determinat **orientarea cu predilecție spre o producție de tip industrial**, prin care să se poată realiza indicatorii planificați. Ca urmare, în prezent peste două treimi din producția cooperației meșteșugărești o reprezintă **producția de mărfuri de serie și cooperarea cu industria**. Mai mult: în însăși producția de servicii către populație, o pondere de peste 50 la sută o deține **execuția de produse la comandă**, ceea ce reflectă aceeași orientare spre realizarea unei valori a producției globale cît mai mari, prin includerea în costurile de producție a materialelor prelucrate.

Dacă însă la producția industrială, obiectivul maximizării producției, în condițiile date, este justificat prin influența asupra ritmului creșterii economice, transpunerea acestui obiectiv la servicii nu apare justificată, întrucît aici obiectivul principal îl constituie nu maximizarea sumelor atrase de la populație, (dovadă — menținerea neschimbată a tarifelor la servicii de masă în ultimii 15 ani), ci **satisfacerea cît mai bună a cererii populației, prin oferirea unei structuri de servicii adecvate cantitativ și calitativ, a unui sortiment minimal pe tipuri de localități**. Cel mai adecvat indicator de plan ar fi deci, în cazul serviciilor, nu cel valoric (producție globală, producție marfă), ci **indicatorii fizici exprimați în număr**

Dinamica prevăzută a prestărilor de servicii către populație ale cooperății meșteșugărești în perioada 1976-1980

	Creșteri 1980/1975	Ritm mediu anual
Volum total prestări de servicii din care :	198,5	14,1
— Întreținere și reparații radio, TV.	215,8	16,6
— Întreținere și reparații auto-moto	223,9	17,4
— Întreținere și reparații bunuri electrocasnice	497,5	39,2
— Mobilă comandă	154,8	9,1
— Tricotaje comandă	168,1	15,5
— Încălțăminte comandă	157,3	9,5
— Reparații încălțăminte	125,1	4,6
— Spălătorii-curățătorii	338,0	27,6
— Prestări în construcții	297,9	24,4
— Frizerie, coafură, cosmetică	141,5	7,2

de reparații (comenzi) executate pe fiecare profil de serviciu, cu luarea în considerație a variațiilor sezoniere în modul de manifestare a cererii, a cerințelor servirii prompte, civilizate.

Desigur că un asemenea mod de planificare presupune cunoașterea exactă a cererii de servicii și, deci, studierea ei în detaliu — necesitate amplificată odată cu trecerea de la satisfacerea unei cereri primare, spre o cerere diversificată în cadrul aceluiași profil de prestații. Pe această cale se poate influența eficient dezvoltarea producției de servicii, în favoarea celor de masă (de întreținere și reparare a bunurilor personale, inclusiv locuințe și instalații proprietate personală, precum și de îngrijire personală).

Caracterul neuniform al cererii de servicii în timp (în cursul anului sau chiar al săptămânii sau zilei) face neoperant în acest domeniu sistemul de calcul al productivității muncii și al numărului de personal, practicat în industrie. Aplicarea sa duce la perturbările pe care le cunoaștem în sistemul de servire în perioadele de vîrf ale cererii. Desigur că studierea acestui specific al producției de servicii și luarea lui în considerație la stabilirea instrumentelor de planificare trebuie să le facă în primul rînd UCECOM-ul, care să propună soluții.

Apariția și accentuarea unui anumit dezechilibru între cererea și oferta de servicii în activitatea cooperăției meșteșugărești își au, deci, originea și în insuficiența studiere a tendințelor în evoluția acestei cereri — extrem de dinamică în ultimii ani, ca urmare a restructurărilor în ocuparea forței de muncă pe ramuri, a creșterii veniturilor populației. Așa se explică și insuficiența pregătire, din timp, pentru a răspunde acestei cereri.

Soluții de dezvoltare intensivă și extensivă

ASIMILAREA cu industria s-a făcut și în aprecierea eficienței investițiilor, pentru care organele financiare cer să se realizeze indicatori similari celor practicați în industrie, deși în prestațiile de servicii valoarea producției globale nu include și materii prime; desfășurarea acțiunilor de dezvoltare este, de asemenea, îngreuiată și de faptul că acestea trebuie avizate și de ministerele

de ramură, după specificul serviciilor.

Alături de posibilitatea de extindere a capacităților de producție, facilitată în prezent de construirea blocurilor de locuințe de pe arterele principale cu spații comerciale la parter, există o serie de rezerve pentru a spori producția în cadrul capacităților existente. Între acestea din urmă se înscriu: introducerea lucrului în schimburi, extinderea calificării la locul de muncă a lucrătorilor cu aport productiv direct, creșterea productivității muncii prin concentrarea activității de reparații în ateliere mari, în care să se introducă mecanizarea și metode de lucru moderne, de mare randament. Aceasta ar conferi treptat activității un caracter industrial — proces în care un real sprijin îl pot da ramuri ca industria ușoară și construcțiile de mașini, prin punerea la dispoziție a unor mașini și utilaje ce devin inadecvate pentru producția întreprinderilor industriale și sînt date spre casare, dar care mai pot fi utilizate în atelierele cooperăției.

Pe de altă parte, se semnalează desul de frecvent stagnări în producție datorate lipsei pieselor de schimb pentru obiecte și aparate mecanice și electrice la care populația solicită reparații. Trebuie arătat că nu există pînă în prezent normative de consum al piese-

lor de schimb pe profile de lucrări de reparații, care să permită o bună fundamentare a planului de aprovizionare. Alături de introducerea unor normative unitare de consumuri specifice, un ajutor prețios în fundamentarea planului de reparații l-ar putea constitui studierea gradului de dotare a populației cu bunuri de folosință îndelungată, corelat cu frecvența reparațiilor pe tipuri de bunuri. Un asemenea studiu, făcut pentru aparatele electrocasnice și electronice, a permis calculul necesarului de lucrători și al numărului de unități prestatoare, pentru volumul de activitate ce revine cooperăției meșteșugărești la acest tip de reparații. Este de dorit ca asemenea studii să stea la baza acțiunilor preconizate, de centralizare și reamplasare pe activități a rețelei de prestări de servicii — acțiuni pe care UCECOM urmează să le realizeze, pe fondul sistematizării localităților.

Directii de acțiune în accelerarea ritmului de înfăptuire a programului

FAPTUL că realizările din anul 1976 la toate principalele grupe de prestații ale cooperăției meșteșugărești au marcat creșteri inferioare ritmului mediu anual prevăzut în programul de dezvoltare a serviciilor către populație în actualul cincinal incumbă mari responsabilități în ceea ce privește modul de organizare și acțiune în vederea recuperării restanțelor, astfel că pînă în 1980 să se poată obține, față de 1975, dublarea volumului de servicii oferit populației, conform prevederilor programului.

Dintre căile de perfecționare a conducerii activității de prestări de servicii în cadrul cooperăției meșteșugărești, se impun cu prioritate următoarele:

- dezvoltarea studiilor privind evoluția cererii de servicii a populației, pe categorii și în profil teritorial, care să fundamenteze dezvoltarea în perspectivă a activităților în acest sector;
- colaborarea organelor de planificare în profil teritorial cu uniunile județene ale cooperăției meșteșugărești la stabilirea unei structuri fizice a producției de servicii cât mai apropiată de cerere, ca și la amplasarea rețelei;
- extinderea aplicării nomenclatorului minimal de servicii (în prezent introdus experimental pe categorii de localități urbane) și asigurarea îndeplinirii acestuia;
- practicarea obligatorie de către unitățile de prestări a unor termene limită de execuție a comenzilor, diferențiate pe tipuri de servicii;
- dezvoltarea sistemului de dispecerate pentru comenzile de servicii de urgență, ce se efectuează la domiciliu;
- intensificarea preocupărilor pentru estimarea necesarului de cadre în perspectivă și luarea de măsuri în vederea pregătirii acestor cadre, prin promovarea într-o mai mare măsură a formei de calificare la locul de muncă;
- dezvoltarea unei rețele de centre de primă a comenzilor, cât mai uniform repartizată pe teritoriul localităților, lucrările urmînd a fi executate în ateliere mari, centralizate, bine dotate, pentru a se obține o productivitate înaltă;
- sprijinirea UCECOM, în cadrul colaborării cu ministerele și organele centrale, în elaborarea normativelor unice de consum de piese de schimb la reparații, în procurarea efectivă a pieselor de schimb, în dotarea cu mașini și utilaje pentru dezvoltare;
- sprijinirea, de către furnizorii de materiale textile, a caselor de modă în îndeplinirea obiectivelor specifice ce le revin privind diversificarea ofertei și producția de unicate, prin aprovizionarea cu sortimente diversificate.

Ioan GEORGESCU

„Scopul întregii noastre activități economico-sociale, țelul suprem al politicii partidului nostru, esența misiunii sale istorice de transformare revoluționară a societății și de făurire a noii orinduirii este ridicarea nivelului de trai material și spiritual al întregului popor, în concordanță cu necesitățile fiziologice științific determinate și cu cerințele spirituale generate de progresul neîntrerupt al cunoașterii umane”.

NICOLAE CEAUȘESCU

CREȘTEREA NIVELULUI DE TRAI — ȚELUL SUPREM AL POLITICII PARTIDULUI

PRIN TOATE REALIZĂRILE SALE, prin succesele de importanță istorică obținute de poporul român pe drumul progresului, bunăstării și civilizației, prin amplele deschideri spre noi împliniri economice și sociale, orinduirea noastră socialistă se evidențiază ca o orinduire profund umană, în care țelul final, suprem al ansamblului activității economico-sociale îl constituie ridicarea nivelului de trai material și spiritual al întregului popor. Nici cînd ca în anii construcției socialiste, ca în anii edificării societății socialiste multilateral dezvoltate, nu s-a relevat în România o asemenea grijă față de om, față de împlinirea multilaterală a nevoilor sale, o asemenea grijă față de ridicarea vieții întregului nostru popor pe noi trepte de progres și civilizație.

Împlinirile istorice materiale, sociale și spirituale ale oamenilor muncii din România socialistă, ce au conferit valențe superioare condiției omului muncii, proprietar și producător al mijloacelor de producție, au la bază un **amplu proces de dezvoltare a economiei**. În concepția partidului nostru satisfacerea multiplelor nevoi materiale și spirituale ale omului este indisolubil legată de făurirea unei economii avansate, multilateral dezvoltate, proces concretizat în edificarea unei moderne industrii, cu un potențial cantitativ și calitativ ridicat, a unei agriculturi prospere, bazată pe utilizarea largă a cuceririlor tehnico-științifice, în dezvoltarea modernă a tuturor ramurilor economiei naționale și, prin toate acestea, în obținerea unui venit național ridicat. Numai printr-o astfel de dezvoltare a producției materiale, prin sporirea rapidă și multilaterală a forțelor de producție, este posibilă satisfacerea, la un înalt nivel a nevoilor complexe ale populației.

Ca urmare a traducerii în viață a acestei politici producția industrială a țării a fost în 1976 de 23 ori mai mare decît în 1950, urmînd ca pînă în 1980 să fie de circa 34—35 ori mai mare. A crescut substanțial producția obținută în agricultură, în celelalte ramuri ale economiei. În acest context venitul național din 1976 este de 11 ori mai mare decît cel din 1950, urmînd ca în 1980 să fie de circa 17 ori mai mare. Asemenea rezultate au fost obținute în condițiile conceperii unei rate înalte a acumulării — destinîndu-se în acest scop, după Congresul al IX-lea al partidului, 30—34% din venitul național — singura cale pentru țara noastră în măsură să asigure premise fundamentale atît pentru desfășurarea în ritmuri ridicate a producției largite, cît și pentru creșterea neîntreruptă a nivelului de trai al populației.

Analiza în adîncime a fenomenelor și proceselor concentrate sintetic în acest cadru general va releva și mai convingător, cu puterea de neclintit a faptelor, că tot ceea ce se înfăptuiește în țara noastră este menit să ducă în final la creșterea nivelului de trai material și spiritual, la îmbunătățirea vieții oamenilor muncii. Să ne oprim, pentru aceasta, în principal, la anul care a trecut, precum și la perspectiva lui 1980 — ce va consemna noi și însemnate realizări ale poporului român pe calea bunăstării și fericirii.

Venituri nominale și reale într-o continuă ascendență

CA O DOVADĂ elocventă a succeselor în această direcție se remarcă **sporirea în continuare a veniturilor oamenilor muncii**. O creștere susținută o înregistrează **veniturile nominale**. De exemplu, în anul care a trecut retribuția medie nominală a fost

de 1964 lei, adică cu 151 lei mai mult decît în 1975. Pe temă succesele obținute pînă în prezent, a rezultatelor economice preconizate a fi dobîndite în acest an și în condițiile trecute la o nouă majorare a retribuției și a pensiilor, planul național unic pe anul 1977 prevede o nouă și importantă creștere a retribuției mediei nominale, la 2 049 lei, deci cu 130 lei mai mult decît în 1976.

Pe baza progreselor ce se vor înregistra în făurirea unei economii avansate, la orizontul anului 1980 se va obține sporirea însemnată a veniturilor oamenilor muncii. O imagine sintetică în această direcție este redată în tabelul nr. 1.

Tabelul nr. 1
Evoluția unor indicatori privind veniturile populației — în % —

Anii	1976/ 1975	1977/ 1976	1980/ 1975
	(realizări)	(plan anual)	(plan cincinal)
Retribuția reală	6,1	3,2—3,8	18—22
Veniturile reale ale țărănimii provenite din munca în C.A.P. și gospodării personale pe o persoană activă	11,6	6,6—7,1	20—29
Veniturile totale reale ale populației	9,5	5,9—6,3*)	35—40

*) venituri totale reale ale populației pe locuitor

Creșterile însemnate ce se vor obține în actualul cincinal ce privește veniturile reale ale oamenilor muncii se datorează atît sporirii veniturilor nominale ale populației cît și modificării, într-o proporție neînsemnată, a indicelui prețurilor — amănuntul și a tarifelor serviciilor de consum — de pildă creșterea de 0,9% în 1976 față de 1975, adică sub limitele prevăzute și de 1,6—2,3% la nivelul planului pe anul în curs. Aceasta evidențiază **grija permanentă pe care partidul și statul nostru o manifestă pentru evoluția controlată — prin plan și parcursul realizării sale — a prețurilor**. Pe această cale se amplifică corespunzător posibilitățile întregii populații de a-și procura bunuri și servicii, de a duce un trai tot mai bun. Trebuie subliniat că premisele stabilității prețurilor — amănuntul sînt create încă de la elaborarea planului național unic al dezvoltării economico-sociale, prin echilibrarea cererii solvabile cu volumul și structura fondului de mărfuri puse în vânzare și prin stabilirea unor sarcini de reducere a costurilor de producție. Toate acestea demonstrează că stabilitatea prețurilor cu amănuntul din țara noastră nu este rezultatul unei conjuncturi. Baza ei structurală decurge din însuși caracterul planic, echilibrat al dezvoltării economiei naționale, din politica economico-socială a partidului orientată cu fermitate spre ridicarea continuă a nivelului de trai al populației. În contrast cu situația existentă în țările capitaliste, unde prețurile la bunuri și servicii cresc vertiginos, o asemenea stabilitate relevă **virtuțile sistemului nostru socialist de conducere planificată a activității economico-sociale, vigoarea și dezvoltarea sănătoasă a economiei naționale, oferă noi împliniri și perspective luminoase efortului**

Tabelul nr. 2

Creșterea volumului desfacerilor la unele produse alimentare de bază, produse industriale principale și bunuri de folosință îndelungată — în %

Produsul	Anii	
	1976/ 1975 (realizări)	1980/1975 (plan cincinal)
Carne și produse din carne	15,4*	55-63*
Brânzeturi	15	60-84
Zahăr	14,9	30-39
Tricotaje	9,5	60-68
Confecții	8,4	80-88**
Încălțăminte	5,3	50-55
Mobilă	7,3	45-50
Autoturisme	22	45-50
Frigidere	13,8	50-54
Masini de spălat rufe	14,3	57,8***
Aspiratoare de praf	24,0	50,9***

* În echivalent carne proaspătă.

** Confecții—textile.

*** Creșteri 1976—1980/1971—1975

reducerea efortului fizic în muncile casnice și a timpului destinat acestor munci, vom avea o imagine mai completă asupra progreselor calitative înregistrate în consumul maselor de oameni ai muncii. Imagine întărită, desigur, de faptul că, față de 1938, la începutul acestui cincinal consumul pe locuitor a fost mai mare la carne și produse din carne de peste 2,1 ori, la grăsimi de 2,4 ori, la ouă și zahăr (inclusiv produse zaharoase) de aproape 3 ori și respectiv 4 ori, pe de altă parte, în anii construcției socialiste, fiind, practic, complet nou procesul de înzestrare a populației cu bunuri de folosință îndelungată.

Un rol dintre cele mai însemnate în îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației din țara noastră revine **asigurării unei locuințe corespunzătoare pentru fiecare familie de oameni ai muncii**. În 1976 fondul locativ al populației a sporit prin darea în folosință a 138,2 mii locuințe, din care partea cea mai mare — peste 111 mii apartamente — o reprezintă locuințe construite din fondurile statului și din fondurile populației cu sprijinul statului în credite și execuție. Totodată, în anul trecut au fost construite cămine pentru nefamiliști totalizând 72,3 mii locuri. Prevederile planului pe acest an cuprind sarcini sporite. Se are astfel în vedere darea în folosință a 192 mii apartamente — din care 115,5 mii din fondurile statului, cooperatiste și obștești și 76,5 mii din fondurile populației cu sprijinul statului în credite și execuție — precum și a 73 mii locuri în cămine pentru nefamiliști.

În acest cadru în perioada 1976—1980 s-a stabilit să se construiască circa 815 mii apartamente din fondurile statului sau cu sprijinul său. Pornind însă de la faptul că în anii cincinalului se realizează un important volum de investiții, în condiții de economicitate sporită, conducerea partidului a hotărât suplimentarea construcției de locuințe, care se va ridica astfel la un total de aproape 1 milion apartamente.

Pregătirea și educarea multilaterală a omului

DEZVOLTAREA fără precedent pe care învățământul — desfășurat gratuit la toate nivelele și generalizat la nivelul primilor zece ani de studiu — și cultura au luat-o în condițiile accelerării progresului economico-social al țării, precum și forța economiei noastre, concretizată în ample programe de investiții, asigură **creșterea pe întreg teritoriul țării, atât la orase cât și la sate, a bazei tehnico-materiale a sectorului de învățământ-cultură**. În anul care a trecut, în învățământul de toate gradele au fost date în folosință 2415 săli de clasă, 15 mii locuri în internate pentru învățământul primar, gimnazial, liceal și tehnic, profesional, noi spații pentru laboratoare și ateliere școlare; în învățământul superior au fost date în folosință spații noi, cu o suprafață de peste 46 mii mp. Ca urmare, în anul școlar 1976/1977 în învățământul de toate gradele au fost cuprinse 5,3 milioane persoane, adică circa o pătrime din populația țării. Pe de altă parte, baza materială a culturii și a artei a sporit prin darea în folosință a noi așezăminte culturale și cinematografe.

**Marin STANICĂ
Dan POPESCU**

(Continuare în pag. 21)

us de oamenii muncii pentru accelerarea progresului economico-social al țării.

Datele din tabelul amintit relevă, pe de altă parte, accentul de partidul și statul nostru, în condițiile sporirii accentuate a tuturor categoriilor de venituri, pe **îmbunătățirea vieții țării**, creșterile la acest indicator devansând considerabil realitatea.

Din analiza evoluției veniturilor populației nu trebuie scădă din vedere amplificarea veniturilor indirecte, mai bine **s creșterea rolului fondurilor sociale de consum** — germene repartiției comuniste după nevoi — în satisfacerea trebuințelor materiale și spirituale ale oamenilor muncii. Regăsindu-se în-o măsură din ce în ce mai însemnată în dinamica — puțnic accentuată — a veniturilor totale reale ale populației, anul trecut aceste fonduri s-au ridicat la 55,2 miliarde lei, 8,4% mai mult față de anul 1975, și au fost folosite pentru plata pensiilor, alocațiilor de stat pentru copii, a ajutoarelor, patru dezvoltarea învățământului, culturii și artei, a ocrotirii sănătății și asistenței sociale. Calculate pe un locuitor fondurile sociale de consum au fost în anul 1976 de 2574 lei, față de 17 lei în anul 1975. Aceste fonduri vor înregistra creșteri tot atât de importante până la sfârșitul cincinalului. Bunăoară, pe o familie cheltuielile social-culturale de la bugetul de stat se văd să ajungă în anul 1980 la peste 11 000 lei față de 7400 lei în 1975, ceea ce, desigur, va contribui la satisfacerea tot mai plină a necesităților materiale și spirituale ale populației. Fără îndoială că o imagine mai deplin conturată asupra caracterului creșterii a veniturilor populației din țara noastră ne este oferită de analiza acesteia într-un interval mai larg de timp. Astfel, față de 1950, în anul 1980 indicele retribuției reale mează să reprezinte — la limita superioară — aproape 400%, față de al veniturilor reale ale țărănimii provenite din munca în A.P. și gospodării personale până la 432%, iar indicele veniturilor totale reale ale populației se va ridica până la aproape 500%. Iată numai unele dintre roadele muncii poporului român. Mulțumit de partid, pentru a făuri o Românie fericită și prosperă.

Ridicarea calitativă a consumului maselor

ÎN CONDIȚIILE dezvoltării noastre economico-sociale echilibrate, ale accentuării, în continuare, a dezvoltării calitative a industriei, a întregii economii, ale puternicei sporiri și diversificării a producției industriale de bunuri de consum, creșterea veniturilor oamenilor muncii se regăsește în sporirea considerabilă a volumului desfacerilor de bunuri și de prestări de servicii către populație. Volumul sporit de desfaceri este concretizat, în detaliu, pentru anul trecut ca și pentru perioada anterioară până la sfârșitul cincinalului, în **Programul privind producția și desfacerea către populație a bunurilor de consum**, adoptat în anul 1976. Elaborat din inițiativa și sub direcția îndrumare a secretarului general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, acest program precizează sarcinile respective ce revin atât întreprinderilor producătoare cât și celor comerciale, prevăzând realizarea unei producții sporite față de prevederile inițiale ale Directivelor Congresului al XI-lea al partidului, asigurând toate condițiile pentru desfășurarea unei bune aprovizionări și perfecționarea sub toate aspectele a comerțului socialist, corespunzător dezvoltării economiei naționale și creșterii venitului național. El ilustrează cu noi și importante dovezi preocuparea constantă a conducerii partidului și statului nostru pentru ridicarea nivelului de trai material și spiritual al întregului popor.

Se cuvine să consemnăm în acest cadru creșterea pentru anul de debut al cincinalului, față de 1975, a volumului desfacerilor de mărfuri cu amănuntul prin comerțul socialist cu 16,6%, iar cel al prestărilor de servicii cu 6,9%. Pentru anul în curs, față de 1976, creșterile sînt, potrivit planului, de 8,4% și respectiv 12,5%, iar la nivelul cincinalului de 45—47,5% și respectiv 61—68,6%. Aceste sporuri ridicate capătă o semnificație socială mai puternică dacă se au în vedere creșterile ce se înregistrează — an de an — față de nivelul cincinalului — în desfacerea unor produse alimentare de bază, a unor produse industriale principale și bunuri de folosință îndelungată (tabel nr. 2).

Ce ne relevă acest tabel? Că oamenii muncii din România socialistă se hrănesc mereu mai bine, tot mai aproape de cerințele unui consum de valoare nutritivă optimă; că ei își însușesc, în proporție tot mai mare, numeroase și importante realizări ale civilizației umane și aceasta la scară de masă, proces practic de neconceput în anii regimului burghezo-moșieresc. Dacă la aceasta vom adăuga preocuparea partidului și statului nostru de a pune tot mai mult la dispoziția populației, în condițiile în care aceasta le receptează pe deplin, prestări de servicii și producții de utilaje, aparate și dispozitive care asigură

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A FEMEII

O PUTERNICĂ FORȚĂ SOCIAL-ECONOMICĂ

SOCIETATEA NOASTRĂ oferă astăzi posibilitățile cele mai largi de afirmare tuturor categoriilor de oameni ai muncii, bărbați și femei, permițând dezvoltarea și manifestarea multilaterala a personalității lor. Practic, în condițiile actuale, nu există domeniu de activitate în care forța de muncă feminină să nu se poată afirma. La statutul ei juridic și social-politic de deplină egalitate se adaugă și cerința atragerii tot mai intense a femeilor în activitățile productive sau social-culturale. Această cerință decurge în primul rînd din necesitățile sporite de forță de muncă ale economiei noastre naționale în continuă și rapidă dezvoltare și satisfacerea ei este favorizată de posibilitățile deschise de producția modernă, mecanizată și automatizată.

Subliniind un mare adevăr istoric, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta: „Constituie o vic realitate faptul că în zilele noastre femeile — care reprezintă mai mult de jumătate din populația globului — se afirmă tot mai evident ca o forță socială puternică, au un rol important în transformările revoluționare ale societății, în asigurarea progresului material și spiritual al popoarelor”, fapt pe care experiența românească îl atestă din plin și cu succes.

Cadru optim valorificării potențialului de muncă și creație al femeilor

ODATĂ CU TRECEREA la socialism a fost realizată, pentru prima dată, real și efectiv egalitatea în drepturi a femeii. Societatea noastră demonstrează pe deplin acest lucru, și chiar, dacă, în diverse țări capitaliste egalitatea femeii este proclamată, realitățile o infirmă. Pentru că la baza acestei egalități stă în primul rînd egalitatea economică. Să ne referim la un singur exemplu, concludent, credem. Dacă în țara noastră, așa cum bine se știe, și cum toate legile țării prevăd, nu există nici o diferențiere în mărimea retribuției, în schimb într-o serie de țări capitaliste, practic se poate spune că în toate țările capitaliste, se constată inegalități considerabile între salariile bărbaților și ale femeilor. După cum reiese dintr-un studiu publicat de revista Biroului Internațional al Muncii cu sediul la Geneva, diferența în minus a salariului mediu obținut de femei, în comparație cu bărbații, variază, în industria prelucrătoare, în țările Pieței Comune, de la 9,1% (Italia) pînă la 31,3% (Olanda), în cazul personalului necalificat, și de la 25,0% (Franța) la 40,1% (Olanda), în cazul personalului calificat.

Dacă trecerea la socialism asigură, deci, și garantează egalitatea în drepturi

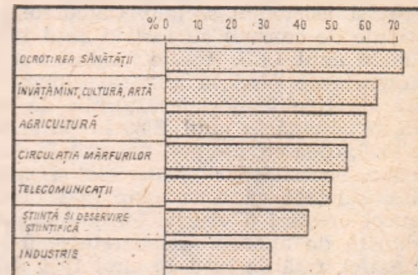
a femeilor, manifestarea deplină, utilizarea rațională și eficientă a capacităților lor de muncă, a spiritului lor creator, se realizează în cadrul unui proces de mai lungă durată, pe măsura asigurării condițiilor necesare, odată cu progresul multilateral al economiei naționale.

Iată de ce, la baza procesului de emancipare reală a femeilor, de valorificare a potențialului lor de creație materială și spirituală, stă, în primul rînd, politica economică a partidului nostru bazată pe industrializarea fermă, consecventă a țării, pe promovarea largă a progresului tehnic în toate domeniile de activitate. În primul rînd deoarece industrializarea este factorul hotărîtor care asigură creșterea a noi locuri de muncă, iar progresul tehnic duce la diminuarea în cît mai mare măsură a efortului fizic. Numai în cursul ultimului și actualului cincinal numărul locurilor de muncă sporește cu peste 2 milioane, ceea ce, evident, oferă și forței de muncă feminine posibilități largi de afirmare în viața economică. Mai mult, hotărîrea Congresului al XI-lea al partidului, ca în anul 1980 fiecare județ al țării să realizeze o producție industrială de cel puțin 10 miliarde lei, orientarea dată de secretarul general al partidului ca pe platformele industriale să se asigure producții diversificate, care să utilizeze atît forța de muncă a bărbaților cît și pe cea feminină, creează fiecărui județ posibilități de a folosi cît mai rațional și complet resursele de muncă locale, de a se atenua astfel diferențierile care există astăzi între județe în ceea ce privește ocuparea forței de muncă a femeilor. Se poate spune deci că politica economică a partidului nostru, industrializarea țării, repartizarea teritorială armonioasă a forțelor de producție, creează condițiile obiective pentru folosirea rațională, cît mai deplină, a forței de muncă feminine.

Concomitent cu creșterea ponderii femeilor în activitatea productivă se manifestă preocupări sporite pentru a li se crea cele mai bune condiții de muncă, pentru a se asigura măsuri specifice de protecție a muncii. Astfel, numai în industria ușoară au fost create circa 300 de echipamente de protecție și de lucru, care au în vedere factorii antropometrici și limitele fiziologice ale femeilor. Se acționează de asemenea pentru reducerea dimensiunilor noilor mașini și utilaje în raport și cu posibilitățile femeilor, pentru realizarea unor tipuri de mobilier de lucru adaptate special organismului femeilor etc.

Creșterea gradului de participare a femeilor la producția materială și spirituală este deci nu numai concepută, dar și pregătită printr-un ansamblu de măsuri menite să favorizeze din ce în

Ponderea femeilor în diferite activități social-economice în anul 1976

ce mai mult acest proces în viitor. Politica socială a partidului este cea care creează ceea ce am numi condițiile subiective pentru aceasta. În cadrul politicii partidului de creștere continuă a nivelului de trai, s-a acționat consecvent pentru extinderea rețelei de creșe, grădinițe, internate școlare, pentru lărgirea și îmbunătățirea gamei serviciilor, pentru ușurarea pe diverse căi, a muncilor gospodărești. Reamintim că în cursul actualului cincinal capacitatea creșelor crește cu 87,1 mii locuri, a grădinițelor cu 156,6 mii locuri, a internatelor școlare cu 138,6 mii locuri, că pînă în anul 1980 — 83% din copiii între 3—6 ani vor fi cuprinși în învățămîntul preșcolar. Totodată, creșterea rolului femeilor în viața politică, economică și socială a țării a făcut obiectul unor preocupări speciale ale partidului nostru. Reamintim în acest sens Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973 cu privire la creșterea rolului femeii în viața economică, politică și socială a țării, precum și hotărîrile Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din 13 octombrie 1976 cînd în urma analizei efectuate, au fost stabilite sarcini concrete pentru intensificarea participării femeilor la viața economico-socială a țării.

Iată deci preocupări, acțiuni, care, începînd cu politica de industrializare a partidului, cu politica sa socială și pînă la măsuri cu un caracter concret, specific, determină creșterea unui cadru optim pentru valorificarea potențialului de muncă și creație al femeilor, care reprezintă mai mult de jumătate din populația țării.

Conștiință nouă, competență sporită, creativitate nestinjenită

FEMEILE constituie astăzi în România peste 45% din totalul populației ocupate, în primul rînd în cele două mari ramuri ale economiei naționale: peste 36% în industrie și peste 60% în agricultură.

Posibilitatea de a se instrui și a se califica fără nici un fel de discriminare, dar mai ales procesul conștient de atragere a femeilor în producție, paralel cu crearea condițiilor materiale și culturale, au asigurat creșterea continuă a ponderii femeilor în totalul personalului, cit și diversificarea continuă a domeniilor și meseriilor în care ele se afirmă.

Astfel, dacă în 1973 femeile dețineau o pondere de circa 33%, în totalul personalului din economie, în 1976 ele au depășit 35%, urmînd ca în 1980 să ajungă la circa 40%. Creșterea este însă mai accentuată în unele domenii de activitate, precum și în cadrul unor anumite ramuri ale industriei (vezi graficul). În marea majoritate a unităților economice și social-culturale femeile au reprezentat peste 66% din sporul de personal înregistrat în anul 1976, constituind astfel, principala sursă de forță de muncă nouă atrasă în activitățile socio-economice în ultimii ani.

Intrarea în funcțiune a unui număr însemnat de obiective industriale, dotate cu tehnică modernă unde, în consecință, efortul fizic este mai redus, permite femeilor să lucreze și în ramuri ale industriei inaccesibile pentru ele în trecut. Astfel, femeile au ajuns să dețină, la sfîrșitul anului 1976, o pondere de circa 24% în totalul lucrătorilor din unitățile Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini, peste 22% în ale Ministerului Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții, peste 28% la Ministerul Industriei Chimice și aproape 15% la Ministerul Industriei Metalurgice.

Semnificativ pentru contribuția calitativă a femeilor este faptul că ele se afirmă din ce în ce mai mult în ramuri de mare finețe tehnică și în meserii care solicită calificare superioară și o pregătire susținută. Printre aceste meserii se numără cele din industria electronică și electrotehnică unde femeile dețin o pondere însemnată. De exemplu la Centrala electrotehnică femeile reprezintă peste 50% din personal, iar la unele unități chiar mai mult, cum este I.P.R.S.-Băneasa 71% și la Electronica 75%. Aceste industrii valorifică superior o serie de calități ale forței de muncă feminine cum sînt: atenția, conștiințozitatea, răbdarea, finețea și precizia în execuție etc.

Trebuie totuși arătat că sînt și ramuri ale activității economico-sociale unde posibilitățile de ocupare a forței de muncă feminine nu au fost suficient investigate, unde există încă largi posibilități de ocupare a femeilor.

Tendențele generale ale schimbărilor din structura forței de muncă ocupate în țara noastră vor influența și pe cele feminine. Documentele Congresului al XI-lea al partidului apreciază că încă în cursul cincinalului viitor se vor produce mutații profunde în cadrul populației active în sensul creșterii ponderii populației ocupate în industrie și în alte ramuri neagricole ale economiei pe seama atragerii unei părți din populația care lucrează în agricultură. Sporirea personalului din industrie, din celelalte ramuri neagricole, precum și din agricultura de stat și stațiunile de mașini agricole, ce se va realiza pînă în 1980, va face ca populația activă, ocupată în aceste domenii să reprezinte peste 72%.

Trecerea masivă a populației ocupate în prezent în agricultură către ramuri

neagricole, în primul rînd în industrie, se va realiza în mare măsură tocmai pe seama femeilor, deoarece ele reprezintă în prezent principala forță de muncă ocupată în agricultură. În afară de aceasta, modernizarea continuă a agriculturii noastre, dezvoltarea economică, socială și edilitară a satelor, va permite ocuparea locală a femeilor în sfera serviciilor, a învățămîntului și culturii. În aceste condiții raportul între schimbarea structurii pe ramuri și domenii de activitate a forței de muncă feminine, față de schimbarea structurii pe medii nu va fi egal, deoarece nu întotdeauna părăsirea de către femei a muncii agricole va fi însoțită și de trecerea din mediul rural în cel urban.

Participarea sporită și eficientă a femeilor în cele mai variate compartimente ale muncii sociale reprezintă condiția de bază și pentru promovarea lor în diferite funcții de conducere. Numai datorită existenței zecilor de mii de muncitoare și tehniciene a fost posibilă promovarea a numeroase femei maștri, brigadierii, mii de membre în comitetele și consiliile oamenilor muncii etc. Amplificarea formelor democratice de conducere permite femeilor să-și pună în valoare spiritul de inițiativă, să aducă o contribuție sporită la conducerea activităților economice și sociale ale țării. Pregătirea lor profesională și politică le permite să se afirme în cele mai înalte funcții de răspundere. Ele își au reprezentante în guvern și în alte funcții de conducere superioară.

Deosebit de intensă este participarea femeilor la diferite forme de activitate obștească. În cadrul consiliilor populare, ale consiliilor locale ale Frontului Unității Socialiste ele au o contribuție de cea mai mare importanță la buna gospodărire a localităților, a satelor și orașelor patriei. De asemenea, recenta Consfătuire consacrată activității organelor de control al oamenilor muncii a evidențiat aportul considerabil al zecilor de mii de femei care, în cadrul echipelor de control al oamenilor muncii au o contribuție de cea mai mare importanță la asigurarea respectării legalității, a normelor de conduită ale societății noastre, a principiilor eticii și echității socialiste, la dezvoltarea unei puternice opinii de masă împotriva oricăror forme de abuzuri, ilegalități, risipă, proastă gospodărire a avuției naționale.

Responsabilității sociale sporite îi corespunde prețuirea de către societate

CREȘTEREA gradului de înzestrare tehnică a tuturor ramurilor economiei, sarcinile specifice ale acestui cincinal al revoluției tehnico-științifice, au implicații asupra ocupării forței de muncă feminine în dublu sens. Pe de o parte progresul tehnic sporit, mai ales creșterea gradului de mecanizare și automatizare a producției, favorizează atragerea femeilor în producție pentru că reduce sau chiar elimină efortul fizic sau condițiile de muncă nocive, dar, pe de altă parte, determină o creștere a exigențelor față de nivelul de pregătire profesională. În același timp, dată fiind necesitatea realizării

unei creșteri mai accentuate a productivității muncii, ca și economisirii tuturor resurselor și femeilor le revine datoria de a acționa susținut pentru ridicarea nivelului lor de calificare, pentru manifestarea spiritului lor gospodăresc și de inițiativă, în scopul creșterii substanțiale a eficienței muncii lor. Larga acțiune, inițiată de partid, pentru reducerea consumurilor specifice — mai ales de energie și combustibil, de economisire a materiilor prime și materialelor — este un domeniu în care se pot valorifica pe deplin acele calități ale femeilor legate de preocupările similare ce le-au avut și le au în familie.

Prin ansamblul prevederilor sale, actualul cincinal deschide perspective favorabile creșterii gradului de participare a femeilor la viața economică și socială a țării. Numărul mare al femeilor care se pregătesc să intre în producție este o garanție a realizării acestei necesități. De exemplu, ponderea femeilor cuprinse în diferite forme de calificare este superioară ponderii lor în totalul personalului angajat, ceea ce în perioada următoare, va duce și la creșterea ponderii lor în producție. De asemenea, în unele ramuri, unde forța de muncă feminină poate fi folosită cu rezultate foarte bune și unde ponderea ei este totuși mică, se află în pregătire cu precădere femei, de pildă la unitățile aparținînd Ministerului Turismului (peste 65%), Ministerului Comerțului Interior (peste 77%), la cele ale Ministerului Industriei Ușoare (aproape 80%), Ministerului Industriei Chimice (circa 37%) și la unitățile CENTROCOOP (peste 60%) etc.

Creșterea productivității muncii și sporirea producției prevăzută în actualul plan cincinal se realizează în condițiile reducerii săptămîinii de lucru, de care vor beneficia cu prioritate ramurile în care lucrează mai ales femei. Aceasta implică însă utilizarea cit mai deplină a timpului de lucru, organizarea superioară a producției și a muncii, ceea ce impune și un înalt spirit de disciplină și conștiințozitate din partea femeilor, ca și a tuturor celorlalți oameni ai muncii.

Orice îmbunătățire a condițiilor de viață ale popoului, orice sprijin acordat familiei, precum și în general creșterea producției bunurilor de consum, diversificarea serviciilor etc., sînt tot ațiția factori de favorizare a emancipării economice și sociale a femeii, deoarece ca este în primul rînd cea care în trecut a suplinit lipsa unor servicii sociale prin activitatea ei gospodărească, artizanală și cea de creștere și educare a copiilor. Cu cit societatea preia tot mai mult aceste funcții, cu atît femeia dispune de un timp mai mare, pe care poate să-l atribuie pregătirii sale, odihnei, dezvoltării multilaterale a personalității sale și, pe această bază, să-și aducă o contribuție sporită la viața economică și socială.

Egalitatea reală și eficientă a femeii depinde nu numai de condițiile create, ci și de modul în care ea înțelege să-și valorifice drepturile cîștigate, să se ocupe de pregătirea ei, să se achite de responsabilitățile sociale ce-i revin, ceea ce femeile din țara noastră o fac din toată inima, fapt pentru care întreaga societate le acordă prețuire și recunoștință.

prof. dr. Aneta SFORNIC

EXIGENȚE ȘI REZOLVĂRI SPECIFICE ALE ACTIVITĂȚII BENEFICIARULUI DE INVESTIȚII

— Proiectarea structurii de conducere a unui nou obiectiv industrial —

În cadrul acțiunilor de materializare a imperativului — inițiat și dezvoltat de secretarul general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU — cu privire la integrarea învățământului cu cercetarea și producția, un colectiv de specialiști de la Academia „Ștefan Gheorghiu” — Institutul central de pregătire a cadrelor de conducere din economie și administrația de stat, a elaborat, la solicitarea Combinatului petrochimic Năvodari, un studiu de cercetare aplicativă privind stabilirea structurii organizatorice a acestei unități pentru etapa 1977 a realizării lucrărilor de investiții.

Concepția sistemului de conducere

NECESITATEA elaborării studiului a fost determinată de caracterul de noutate al investiției din punctul de vedere al dimensiunilor ei și al condițiilor specifice în care se realizează, precum și de lipsa unor studii sau proiecte anterioare, detaliate, care să contureze cadrul organizatoric și de conducere la beneficiar în perioada realizării lucrărilor de investiții, în ansamblul complexului mecanism al relațiilor acestuia cu proiectantul, constructorul și furnizorii de utilaje.

Studierea experienței dobândite în realizarea lucrărilor de investiții la unități similare (Brazi și Pitești), precum și schimbul de opinii cu cadre de conducere de la proiectantul general și de la Centrala industrială de rafinării și petrochimie au permis conturarea unei concepții generale a realizării investiției și a modului în care sistemul de conducere a combinatului trebuie să servească acesteia. Astfel, pentru etapa 1977 a realizării lucrărilor de investiții, sistemul preconizat a fost conceput — în ansamblu și în detaliu — cu următoarele caracteristici :

— **acoperitor** pentru toate activitățile pe care combinatul trebuie să le realizeze în perioada menționată, în calitate de beneficiar al investiției, conform prevederilor cadrului legislativ-normativ ;

— **elastic**, astfel încât să ofere posibilitatea efectuării unor modificări impuse de ritmul rapid al dezvoltării volumului activităților și al transformărilor onora din ele, de schimbările produse în cadrul de relații ca urmare a înaintării lucrărilor de investiții ;

— **echilibrat** atât pe orizontală, prin ponderile apropiate în care se regăsesc în sistemul general elementele vizând organizarea și conducerea diferitelor activități, cât și pe verticală, prin modul în care detaliile privind conținutul

diferitelor activități (atribuții, sarcini, responsabilități, competențe) sînt prezentate la nivel de centrală și combinat ;

— **precizat la nivel de sistem-cadru**, grad de detaliere care ține seama de faptul că prevederile studiului au valabilitate o perioadă de un an în evoluția combinatului și că în acest interval se produc modificări apreciabile în conținutul și modul de desfășurare a activităților.

Concepția generală a sistemului de conducere a combinatului pentru perioada menționată s-a constituit și detalierea acestuia s-a făcut pe activitățile ce trebuie realizate pe combinat în calitate de beneficiar al lucrărilor de investiții.

Modul de abordare pe activități a sistemului de conducere oferă atît avantajul raportării acestuia la elementele stabile de referință pe întreaga perioadă a realizării lucrărilor de in-

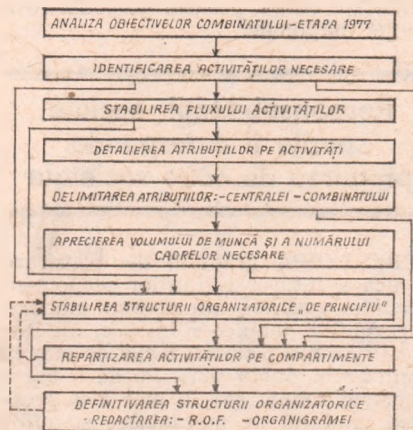

Fig. 1

vestiții, cît și posibilitatea tratării lui în perspectiva evoluției, determinată de dinamica volumului, conținutului, modului de desfășurare și sistemului activităților.

Cerințe și criterii de stabilire a structurii

EFORTURILE colectivului de specialiști s-au concentrat asupra proiectării structurii de conducere a combinatului, care include :

— **structura organizatorică**, surprinsă în două momente semnificative ale evoluției ei pe perioada menționată și detaliată în documentele corespunzătoare (regulament de organizare și funcționare, organigrame) ;

— **cadrul de relații** ale combinatului cu centrala, cu organele locale (de partid, financiar-bancare, statistice, administrative etc.) și cu celelalte organisme implicate în procesul investițional (proiectantul, constructorul, furnizorii de instalații, echipamente și utilaje) — relații detaliate pe fiecare din activitățile specifice perioadei de investiții ;

— **sistemul informațional** al conducerii combinatului.

Detalierea structurii de conducere s-a făcut în lumina cerințelor de mai jos, din care unele sînt specifice perioadei de realizare a lucrărilor de investiții, determinînd coordonatele pe care trebuie să evolueze această structură pînă în momentul funcționării la parametrii proiectați a tuturor instalațiilor combinatului :

● **respectarea strictă a prevederilor legislativ-normative** care privesc organizarea și conducerea lucrărilor de investiții (s-au identificat peste 400 de acte care reglementează acest domeniu). În virtutea acestei cerințe s-au definit fluxul desfășurării activităților identificate ca proprii combinatului în perioada realizării lucrărilor de investiții și cadrul de relații corespunzător fiecărei activități ;

● **asigurarea continuității în timp a structurii de conducere** a combinatului pe perioadele : realizarea lucrărilor de investiții — punere în funcțiune — atingerea parametrilor proiectați — producție, în sensul că pentru fiecare activitate și compartiment s-a avut în vedere perspectiva evoluției lor și, eventual, metamorfozarea lor la trecerea de la o perioadă la alta (de pildă, activitatea de recepție utilaje, echipamente și instalații tehnologice, proprie

perioadei de investiții, se va transforma treptat în activitatea mecano-energetică, cu ocazia începerii punerilor în funcțiune). În acest sens, structura organizatorică stabilită pentru sfârșitul anului 1977 a fost concepută în perspectiva structurii organizatorice proiectate pentru perioada de producție, care a constituit de fapt punctul de plecare în „numărătoarea inversă” a momentelor principale ale evoluției structurii de conducere a combinatului, pînă la momentul menționat din anul 1977;

● **realizarea continuității „în spațiu” a structurii de conducere** a combinatului, în sensul asigurării corespondenței activităților la nivelul centralei și combinatului, pe baza delimitării judicioase a atribuțiilor și a stabilirii unui cadru adecvat de relații între aceste două niveluri, pentru fiecare activitate în parte;

● **obținerea unei unități în desfășurarea activităților**, în sensul integrării lor într-o structură unitară de conducere, în care pentru fiecare activitate să fie responsabilizat un compartiment al structurii organizatorice (chiar dacă acel compartiment este implicat în desfășurarea mai multor activități). Integrarea activităților și a compartimentelor responsabile în structura de conducere a combinatului s-a făcut prin cadrul de relații interioare și exterioare, detaliat conform configurației structurale proiectată pentru sfârșitul anului 1977.

Criteriile de referință care au stat la baza stabilirii activităților necesare, a cadrului de relații pentru fiecare activitate și a repartizării lor între compartimentele structurii preconizate au fost: (a) **natura** activităților necesare pentru perioada de realizare a lucrărilor de investiții; (b) **complexitatea** acestor activități, relevată de fluxul desfășurării lor; (c) **volumul** lor, stabilit prin apreciere, pe bază de normative sau pe baza constatărilor făcute la combinat; (d) **identitatea** unor activități sau subactivități din punctul de vedere al naturii lor, care a determinat gruparea lor corespunzătoare și desemnarea unui singur compartiment responsabil cu realizarea lor (de pildă, subactivitățile: „recepția utilajelor, echipamentelor și instalațiilor tehnologice” și „recepția lucrărilor de construcții-montaj”, grupate pe baza criteriului de identitate în activitatea „recepționarea lucrărilor contractate”, cu realizarea căreia a fost responsabilizat un compartiment); (e) **complementaritatea** unor activități sau subactivități din punctul de vedere al participării lor la realizarea unor obiective sau acțiuni complexe, care de asemenea a determinat gruparea lor în vederea responsabilizării unor compartimente (de exemplu, subactivitățile „obținerea autorizațiilor de construcții”, „ocuparea terenurilor”, „admiterea la finanțare” și „obținerea autorizațiilor pentru instala-

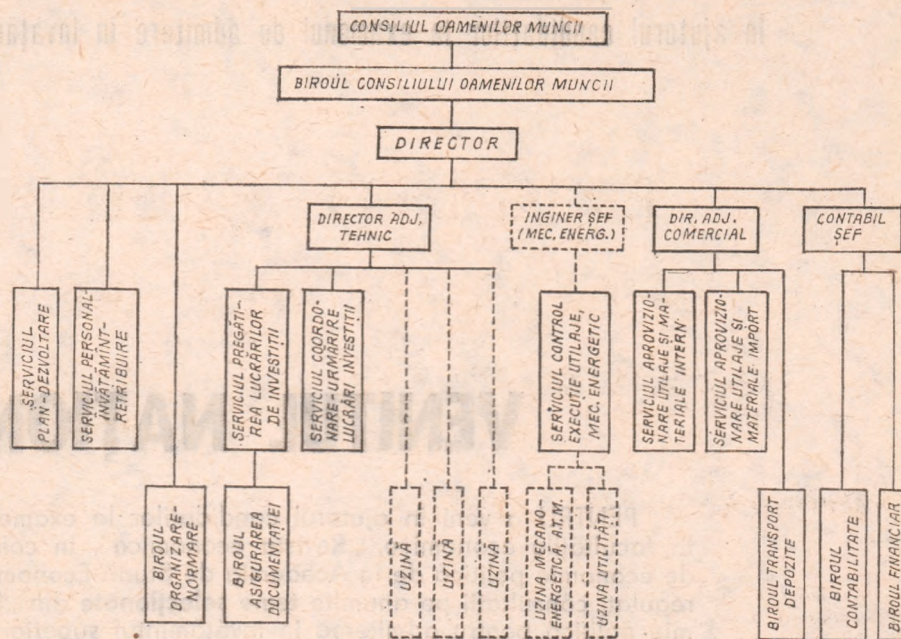

Fig. 2

lații sub presiune și de ridicat”, deși foarte diferite ca natură, au fost grupate — pe baza criteriului de complementaritate — în activitatea „asigurarea condițiilor legale de executare a lucrărilor”, repartizată unui compartiment).

Metodologia de lucru

STABILIREA structurii de conducere a combinatului a comportat următoarele faze, schematizate în praxeograma din fig. 1:

- analiza obiectivelor activității combinatului, pentru etapa 1977, în calitate de beneficiar al lucrărilor de investiții, ținând seama de locul central pe care îl ocupă acesta în relațiile cu proiectantul, constructorul, furnizorii de instalații, echipamente și utilaje;
- identificarea activităților necesare a fi îndeplinite de către beneficiar în perioada realizării investițiilor, etapa 1977;
- stabilirea fluxului de desfășurare a activităților (inclusiv evidențierea cadrului de relații), conform prevederilor cadrului legislativ-normativ;
- detalierea atribuțiilor determinate de fluxul desfășurării fiecărei activități;
- delimitarea, în cadrul fiecărei activități, a atribuțiilor ce revin centralei și combinatului;
- aprecierea volumului de muncă necesar desfășurării fiecărei activități și a numărului cadrelor necesare;
- stabilirea structurii organizatorice „de principiu”;
- gruparea activităților conform criteriilor amintite, repartizarea lor pe compartimente;

— definitivarea structurii organizatorice, redactarea regulamentului de organizare și funcționare și a organigramei.

O particularitate a structurii organizatorice preconizate pentru sfârșitul anului 1977, prezentată în fig. 2, constă în faptul că ea conține puține elemente corespunzătoare structurii de producție, întrucât aceasta cuprinde fie componente structurale aflate în fază embrionară (nuclele ale viitoarelor secții ce se vor constitui pe instalațiile care vor intra treptat în funcțiune), fie un număr redus de muncitori încadrați în formații de lucru care execută lucrări aferente perioadei de realizare a investiției.

La stabilirea structurii preconizate s-au avut în vedere:

- realizarea unei configurații structurale cât mai simple, dar, în același timp, cât mai acoperitoare pentru toate activitățile combinatului (s-au prevăzut 12 compartimente pentru 37 de activități și subactivități identificate pentru perioada realizării investițiilor);
  - încărcarea cât mai rațională și echilibrată a funcțiilor de conducere;
  - dimensionarea cât mai judicioasă a compartimentelor, în conformitate cu normele unitare de structură și ținând seama de volumul activităților și subactivităților realizate.
- Cercetarea efectuată, materializată într-un studiu detaliat pus la dispoziția combinatului, este ilustrativă pentru modul în care se analizează cerințele concrete ale organizării și conducerii beneficiarului de investiții și se proiectează structura de conducere a acestuia, în lumina cerințelor de raționalitate și eficiență formulate în repetate rânduri în documentele de partid.

dr. ing. Corneliu RUSSU

In ajutorul candidaților la examenul de admitere in învățămîntul economic superior

VENITUL NAȚIONAL

PENTRU a veni în ajutorul candidaților la examenul de admitere de la facultățile economice, „Revista economică”, în colaborare cu Catedra de economie politică de la Academia de Studii Economice, publică, în mod regulat, consultații pe anumite **teme selecționate** din „Programa de economie politică pentru admiterea în învățămîntul superior în anul 1977”

NIVELUL de dezvoltare economică a unei țări ca și gradul de satisfacere a nevoilor materiale și spirituale ale poporului sint oglindite prin intermediul unui sistem de indicatori în care un loc important ocupă **avuția națională**, produsul social și venitul național.

AVUȚIA NAȚIONALĂ, PRODUSUL SOCIAL ȘI VENITUL NAȚIONAL Pentru ca societatea omenească să-și poată continua existența, ea trebuie să consume și ca urmare să producă în mod continuu. Continuitatea producției se sprijină pe potențialul oferit de **avuția națională**. **Prin avuția națională se înțelege totalitatea valorilor materiale și spirituale de care dispune un popor la un moment dat.** Ea include :

a) bunurile materiale create prin muncă și acumulate de-a lungul anilor (fonduri fixe productive ; fonduri neproductive destinate desfășurării activității de învățămînt, cultură, sănătate și sport ; fondul de locuințe ; rezerve materiale ; bunuri de consum de folosință îndelungată) ;

b) resursele naturale utilizate sau utilizabile (terenuri, pășuni, fînețe, vii, zăcăminte de minereuri, potențialul hidroenergetic) ;

c) potențialul științific și patrimoniul cultural (brevete de invenții, pregătirea generală și de specialitate, operele de artă).

În socialism, **avuția națională** se află în proprietate socialistă de stat și cooperatistă și în proprietate personală, servind pentru dezvoltarea întregii societăți.

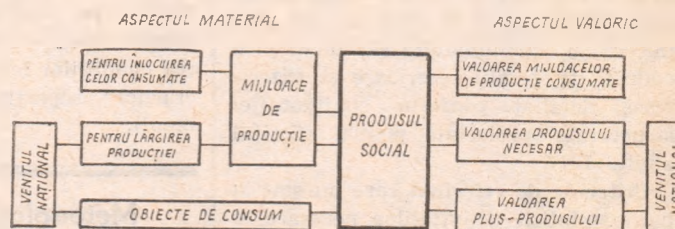
Utilizîndu-se elementele **avuției naționale** se obține **produsul social**. Acesta reprezintă **totalitatea valorilor de întrebuințare create într-o țară, în decursul unei perioade de timp determinate, de obicei un an.** Mărimea acestuia se determină prin însumarea pe ramuri și apoi pe economie a producției globale a fiecărei întreprinderi. **Prin producție globală se înțelege expresia bănească a rezultatelor activității unei întreprinderi desfășurate într-o anumită perioadă de timp, concretizate în bunuri materiale și servicii.** Prin urmare, ceea ce la nivelul întregii economii reprezintă produs social, la nivelul unei întreprinderi reprezintă producția globală.

Întrucît fiecare marfă are două laturi — valoare de întrebuințare și valoare — și produsul social, care cuprinde totalitatea mărfurilor produse de societate în decursul unui an, va avea două aspecte : un aspect material și un aspect valoric.

Sub aspect material, produsul social cuprinde **mijloacele de producție**, adică bunurile destinate consumării lor într-un proces de producție (mașini, materii prime) și **obiectele de consum**, adică bunuri destinate consumului personal al oamenilor (alimente, îmbrăcăminte).

Sub aspect valoric, produsul social cuprinde : **valoarea mijloacelor de producție consumate**, care mai poartă denumirea de fond de înlocuire, **valoarea produsului necesar**, creată de munca pentru sine și **valoarea plusprodusului**, creată de munca pentru societate.

Suma valorii nou create, de către munca pentru sine și de către munca pentru societate, constituie venitul național (vezi schema).

STRUCTURA MATERIALĂ ȘI VALORICĂ A PRODUSULUI SOCIAL ȘI A VENITULUI NAȚIONAL

Prin urmare, **venitul național reprezintă acea parte a produsului social care rămîne după înlocuirea mijloacelor de producție consumate sau acea parte a produsului social în care e cristalizată valoarea nou creată.**

Fiind o parte a produsului social și venitul național are două aspecte : un aspect material și un aspect valoric. Sub aspect material, venitul național este compus din **obiecte de consum și mijloace de producție destinate lărgirii producției**. Sub aspect valoric el cuprinde **valoarea produsului necesar și valoarea plusprodusului**.

Ceea ce la nivelul economiei naționale reprezintă venitul național, la nivelul întreprinderii reprezintă producția netă. **Prin producția netă înțelegem acea parte a producției globale care rămîne după scăderea cheltuielilor materiale sau în care e cristalizat produsul nou creat.**

FACTORI DE CREȘTERE A VENITULUI NAȚIONAL

Venitul național, ca și produsul social este creat de către munca productivă. Este considerată productivă munca depusă în industrie, construcție, agricultură și silvicultură, transporturi și telecomunicații, comerț, activitatea hotelieră și activitatea de cercetare științifică ce deservește producția, care îndeplinește trei condiții :

- crează valoare de întrebuințare în sens social ;
- crează valoare nouă ;
- produce, în cadrul valorii nou create, venit net.

Economia unei țări mai cuprinde, pe lângă sfera muncii productive și sfera muncii neproductive. În această sferă se învecinează munca ce se desfășoară în domeniile învățămîntului, culturii, artei, ocrotirii sănătății și administrației de stat. Din activitățile depuse în aceste domenii sint necesare societății, dar nu se includ în sfera muncii productive, creatoare de venit național.

Venitul național sporește ca urmare a doi factori : a) creșterea volumului de muncă depusă în sfera muncii productive și b) creșterea productivității muncii sociale.

Creșterea volumului de muncă depusă în sfera muncii productive, care se asigură prin sporul natural al populației apte de muncă și prin transformarea unor munci cu caracter sezonier în munci cu caracter continuu, duce la creșterea venitului național atît sub formă materială cît și sub formă valorică. Acțiunea acestui factor asupra creșterii venitului național este însă limitată întrucît sînt limitate și sporul natural al populației apte de muncă și transformarea unor munci sezoniere în munci permanente. Mai mult decît atît, reducerea duratei zilei de muncă sau a săptămîinii de lucru determină reducerea volumului de muncă depus în sfera muncii productive.

Rolul determinant asupra creșterii venitului național îl joacă cel de-al doilea factor — **creșterea productivității muncii sociale**. În general, acest factor determină creșterea venitului național numai sub formă materială. El determină însă și o creștere sub formă valorică, atunci cînd creșterea productivității muncii sociale nu este urmată de reducerea prețurilor sau sînd această creștere se asigură pe seama ridicării calificării.

În anii construcției socialiste, venitul național al țării noastre a crescut în mod continuu. Astfel, în perioada 1951—1975, acesta a crescut de peste 10 ori, cu un ritm mediu anual de 9,7%. Ca urmare, venitul național pe locuitor a sporit de la circa 100 de dolari în 1950 la peste 1 000 de dolari în 1975. Cu toată această creștere, nivelul venitului național pe locuitor din țara noastră este de 3—4 ori mai mic decît cel existent în țările dezvoltate din punct de vedere economic. Pentru a lichida decalajul ce ne desparte de aceste țări, venitul național va trebui să crească în ritm rapid și în viitor. În perioada 1976—1980, ritmul mediu anual de creștere a venitului național din țara noastră va fi de 10—11%, iar în perioada 1981—1990 de 9—10%. Ca urmare a unor asemenea creșteri, în anul 1990, venitul național din țara noastră va fi de 3,6—4,2 ori mai mare decît cel existent în 1975, iar venitul național pe locuitor se va ridica la 2 500—3 000 de dolari, ajungînd din urmă țările socialiste dezvoltate și apropiindu-ne de nivelul existent în cele mai dezvoltate țări ale lumii.

Întrucît, sub aspect valoric, produsul social cuprinde fondul de înlocuire și venitul național, la un volum dat al produsului social, venitul național este cu atît mai mare cu cît fondul de înlocuire este mai mic și invers. Ca urmare, o importanță deosebită pentru creșterea venitului național o are reducerea ponderii fondului de înlocuire în produsul social. La nivelul anului 1975, reducerea cu 1% a ponderii fondului de înlocuire în produsul social a echivalat cu un spor de venit național de 8 miliarde lei.

În țara noastră, ponderea fondului de înlocuire în produsul social a sporit în perioada 1951—1970, cînd produsul social a crescut mai rapid față de creșterea venitului național și s-a redus în perioada 1971—1975, cînd venitul național a crescut mai rapid decît produsul social. Reducerea acestei ponderi, care exprimă creșterea eficienței economice se va manifesta și în viitor. Astfel, de la 58,1% cît reprezenta ponderea fondului de înlocuire în produsul social în anul 1975, ea se va reduce la 53,8% în 1980 și 50% în 1990.

REPARTIZAREA VENITULUI NAȚIONAL

Concomitent cu producerea venitului național are loc și repartizarea lui. Ea se face în două etape: etapa repartizării primare sau distribuiri venitului național și etapa repartizării secundare sau a redistribuirii.

Prin distribuția venitului național se înțelege procesul repartizării planificate a întregului venit național creat între participanții la producerea lui din sfera muncii productive. Astfel, lucrătorii vor primi retribuția iar membrii C.A.P. veniturile din C.A.P., întreprinderile și C.A.P. vor primi beneficiul și, respectiv, veniturile C.A.P., iar statul socialist, ca proprietar al mijloacelor de producție și organizator al procesului de producție, va primi impozitul pe circulația mărfurilor. Toate aceste venituri poartă denumirea de **venituri primare**.

Existența celor două sfere ale muncii sociale — sfera muncii productive și sfera neproductivă —, a celor două forme de proprietate socialistă — de stat și cooperatistă — ca și neconcordanța dintre locul de creare și cel de utilizare a venitului național, impun și redistribuirea venitului național. **Prin redistribuirea venitului național se înțelege trecerea fără echivalent direct a unei părți din venitul național din sfera productivă în sfera neproductivă sau dintr-un patrimoniu în altul.**

Redistribuirea venitului național are loc prin intermediul următoarelor pîrghii: a) bugetul de stat; b) prestarea serviciilor neproductive; c) sistemul prețurilor.

Bugetul de stat reprezintă principala pîrghie de redistribuire a venitului național. Prin intermediul său are loc o redistribuire a veniturilor între stat și unitățile socialiste, pe de o parte și între stat și populație, pe de altă parte. Caracteristic redistribuirii dintre stat și populație este trecerea unei mai mari părți de la stat către populație comparativ cu valoarea care trece de la populație la stat. Legea pentru adoptarea bugetului de stat pe anul 1977 prevede trecerea de la populație la stat sub forma de impozite și taxe a unei valori de 26,8 miliarde lei și trecerea de la stat la populație sub forma finanțării acțiunilor social-culturale a unei valori de 59,9 miliarde lei.

Prestările de servicii neproductive reprezintă o a doua pîrghie de redistribuire a venitului național. Plata acestor servicii determină formarea unor venituri a unităților prestatoare de servicii care îmbracă forma de chirii, tarife, taxe de intrare, prime de asigurare etc.

Sistemul de prețuri reprezintă cea de a treia pîrghie de redistribuire a venitului național. Prin stabilirea unor prețuri cu o abatere peste valoare, cum este cazul la obiectele de lux, are loc o redistribuire a unei părți din veniturile cumpărătorilor acestor produse în favoarea statului. Dimpotrivă, prin stabilirea unor prețuri cu o abatere sub valoare, cum este cazul articolelor pentru copii, are loc o redistribuire a unei părți din veniturile statului în favoarea cumpărătorilor acestor produse.

Veniturile care se formează în urma redistribuirii poartă denumirea de **venituri secundare**.

O anumită redistribuire a venitului național are loc și între țări, prin intermediul relațiilor economice externe. În urma desfășurării acestor relații are loc un transfer de venit național din țările în care productivitatea muncii naționale este mai mică decît productivitatea muncii internaționale în țările în care productivitatea muncii naționale este mai mare.

Ca rezultat al distribuiri și redistribuirii venitului național se formează veniturile finale ale statului, ale unităților socialiste și ale populației. Aceste venituri se folosesc în două scopuri: a) în scopul dezvoltării economiei (acumulării) și b) în scopul consumului. Partea din venitul național utilizată în scopul dezvoltării economiei poartă denumirea de **fond de dezvoltare** (acumulare), iar partea din venitul național utilizată pentru consumul populației poartă denumirea de **fond de consum**. Proporția dintre fondul de consum și fondul de dezvoltare (acumulare) reprezintă una din proporțiile fundamentale ale economiei întrucît prin intermediul său se asigură imbinarea dintre scopul nemijlocit al producției socialiste și mijlocul pentru înfăptuirea acestui scop, dintre interesele prezente ale membrilor societății și interesele lor de perspectivă.

Întrucît fondul de dezvoltare (acumulare) și fondul de consum sînt două părți ale unui întreg — venitul național —, creșterea ponderii unuia presupune reducerea ponderii celuilalt. De aici necesitatea stabilirii unui raport optim între cele două fonduri. **Se consideră optim acel raport dintre cele două fonduri care asigură într-o anumită perioadă de timp un consum maxim.** În țara noastră, raportul dintre fondul de consum și fondul de dezvoltare (acumulare) a fost de 75,7 : 24,3 în cincinalul 1961—1965, 71,2 : 28,8 în cincinalul 1966—1970 și 65,9 : 34,1 în cincinalul 1971—1975. Asemenea raporturi au asigurat un consum maxim pe locuitor. În anul 1975 consumul pe locuitor s-a ridicat la 11 800 lei. Dacă raportul dintre fondul de consum și fondul de dezvoltare (acumulare) în cincinalul 1971—1975 ar fi fost de 75,0 : 25,0, atunci s-ar fi asigurat în anul 1975 un fond de consum de numai 10 500 lei.

Înțelegîndu-se că numai prin alocarea unei părți însemnate din venitul național pentru dezvoltare se poate lichida rămîinerea în urmă față de țările dezvoltate, progresul rapid al economiei și creșterea, pe această bază, a bunăstării materiale, s-a stabilit ca în cincinalul 1976—1980, raportul dintre cele două fonduri să fie de 66 (67) : 34 (33). Acest raport va asigura — după cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — „mijloacele necesare creșterii în ritm înalt a forțelor de producție, înflorirea întregii economii socialiste, sporirea avuției noastre naționale și ridicarea, pe această bază, a gradului de civilizație, a bunăstării materiale și spirituale a întregului nostru popor“.

lector univ. Gruiță PĂRĂIAN

CENTENARUL INDEPENDENȚEI

Un moment remarcabil în lupta
pentru cucerirea independenței României

CREAREA SISTEMULUI MONETAR NAȚIONAL

IN LUPTA PENTRU FORMAREA, dezvoltarea și afirmarea națiunii române, un loc important revine creării sistemului monetar național al țării noastre, în anul 1867. Prin adoptarea legii „pentru înființarea unui nou sistem monetar și pentru fabricarea monedelor naționale” publicată în Monitorul Oficial din 22 aprilie/4 mai 1867, se restabilește — după o întrerupere de secole — dreptul țării noastre de a avea și de a bate monedă națională, aceasta constituind un moment remarcabil al luptei poporului nostru pentru obținerea independenței.

În ce suită de evenimente se înscrie realizarea acestui important proces? După înfăptuirea în 1859 a statului național, prin unirea Munteniei și Moldovei, s-au intensificat eforturile poporului român pentru pregătirea condițiilor economice și politice necesare cuceririi independenței de stat a României. Astfel, invocând prevederile Tratatului de pace de la Paris din 1856 și ale Convenției de la Paris din 1858 — care obligau Turcia să acorde Moldovei și Țării Românești deplină libertate în rezolvarea problemelor interne — atît domnitorul A. I. Cuza cît și alți reprezentanți ai patriei noastre au solicitat recunoașterea dreptului țării noastre de a bate monedă națională.

Deși, inițial, Turcia s-a împotrivit realizării acestui drept legitim al poporului nostru, după ce, în Constituția din iunie 1866 s-a înscris dreptul suveran al României de a bate monedă. Poarta a consimțit la recunoașterea lui. Ea a cerut, însă, să se pună semnul Imperiului Otoman — adică semnul vasalității față de imperiul turcesc — pe toate monedele, afară de cele de bronz.

Pe baza legii „pentru înființarea unui nou sistem monetar și pentru fabricarea monedelor naționale” din 1867 — prin care s-a adoptat sistemul monetar zecimal, avînd ca unitate monetară națională **leul**, cuprinzînd 100 de bani — au fost puse în circulație, chiar de la 1 ianuarie 1868 monede de bronz de 1, 2, 5 și 10 bani, iar între anii 1872—1876 s-au bătut monede de argint de 50 de bani, de 1 și 2 lei, fără ca pe acestea să se pună însă semnul Imperiului Otoman, refuzîndu-se deci, semnul de dependență față de vreun alt stat. Primele monede de aur pentru piață au fost bătute în anul 1893.

Restabilirea în 1867 a dreptului țării noastre de a avea și de a bate monedă națională a constituit expresia unor prerogative esențiale ale suveranității noastre, înscriindu-se în rîndul măsurilor de consolidare a unității naționale, ridicînd prestigiul politic al țării, anticipînd cucerirea independenței de stat.

Desigur, adoptarea sistemului monetar național a răspuns unor importante cerințe economice obiective, punînd capăt haosului monetar determinat de circulația a numeroase specii de monede străine, legiferînd unificarea monetară, realizîndu-se astfel una din premisele necesare asanării circulației bănești, a lărgirii schimburilor economice, interne și externe, toate avînd efecte pozitive asupra economiei românești.

Un rol important în dezvoltarea și modernizarea sistemului nostru monetar l-au avut înființarea, în anul 1880, a Băncii Naționale, înlocuirea, în martie 1890, a sistemului bimetalist cu sistemul monometalist — aur, dar mai ales măsurile adoptate de P.C.R. după înfăptuirea insurecției naționale armate antifasciste și antiimperialiste.

În ansamblul de măsuri elaborate și înfăptuite sub conducerea P.C.R. în epoca de profunde transformări revoluționare și democratice, în epoca cuceririi depline a independenței și suveranității naționale a României, un loc de seamă îl ocupă măsurile privind asanarea circulației bănești — înțeleasă ca o mișcare continuă pe care circulația mărfurilor și prestările de servicii o imprimă în mod direct banilor —, asigurarea stabilității monetare. Precedată de etatizarea Băncii Naționale a României, în decembrie 1946, reforma bănească din august 1947 — avînd un caracter anticapitalist și democratic — a asigurat însănătoșirea circulației bănești, a înlesnit trecerea de la sistemul bănesc capitalist la sistemul bănesc socialist. Fiind înfăptuită cu eforturi proprii, fără împrumuturi externe, această reformă a contribuit la consolidarea independenței țării.

În toate etapele de maturizare a procesului revoluționar unitar care se desfășoară în țara noastră, politica monetară a fost și este pusă în slujba edificării noii orînduirii social-economice. Astfel, la începutul etapei înfăptuirii sarcinilor revoluției socialiste, reforma bănească din 1952 a contribuit la consolidarea în continuare a sistemului nostru monetar și a circulației bănești, ridicîndu-se conținutul în aur al leului — etalonul prețurilor în țara noastră — de la 5,94 mg aur fin cît fusese fixat prin reforma bănească din 1947, la 79,346 mg, iar pe baza Hotărîrii Consiliului de Miniștri din februarie 1954 etalonul prețurilor din țara noastră are un conținut de 148,112 mg aur fin.

TRĂSĂTURILE SISTEMULUI NOSTRU BĂNESC — caracterul său planificat, centralizat, unitar și stabilitate leului — conferă circulației bănești valențe sporite în desfășurarea reproducerii socialiste, în funcționarea echilibrată a mecanismului economiei noastre naționale.

Pentru înfăptuirea echilibrului bănesc — parte constitutivă a echilibrului economic general — un rol important îl au: corelarea volumului și structurii producției de mărfuri și servicii cu nevoia socială: executarea și intrarea în funcțiune, la termen, stabilit și la nivelul parametrilor planificați, a noilor obiective economice: stabilirea pe baze științifice a prețurilor mărfurilor și a tarifelor la servicii; sporirea vitezei de circulație a banilor; devansarea ritmului de creștere a veniturilor bănești ale populației de către ritmul creșterii productivității muncii; asigurarea principiului echilibrului bugetar; respectarea consecventă a principiilor de creditare; realizarea unei balanțe de plăți active sau echilibrate, etc.

În acest sens, remarcăm faptul că, în perioada cincinalului 1971—1975, concomitent cu sporirea veniturilor din retribuiri muncii personalului din unitățile socialiste — retribuția medie nominală lunară a sporit în 1975 cu 26,4 la sută față de 1970, — cu creșterea veniturilor țărănimii — mai ales începînd din anul 1971 cînd s-a introdus venitul lunar minim garantat, astfel încît veniturile bănești ale țărănimii de la unitățile socialiste au crescut, în 1975, cu 28,7 la sută față de anul 1971 — s-a mărit corespunzător și volumul desfacerilor de mărfuri cu amănuntul prin comerțul socialist — cu 49,3 la sută comparativ cu anul 1970 — precum și volumul serviciilor prestate populației prin unitățile socialiste. Dinamismul și echilibrul economiei noastre au asigurat condiții pentru o evoluție planificată, controlată, a nivelului prețurilor bunurilor de consum cumpărate de populație. În anul 1975, indicele general al prețurilor și tarifelor serviciilor pentru întreaga populație a fost astfel, de 102,9 la sută față de anul 1970. Reliefaș, totodată, faptul că la asigurarea echilibrului financiar, monetar și valutar, la întărirea puterii de cumpărare a leului un rol important îl are politica bugetară a statului nostru, execuția excedentară a bugetului de stat.

Subliniind atît rolul sporit al sistemului monetar național cît și necesitatea perfecționării lui, în Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, se arată că: „Pe baza dezvoltării economiei naționale se va acționa în continuare pentru consolidarea cursului leului, întărindu-se puterea lui de cumpărare atît în țară cît și în raport cu alte monede. Se va acționa consecvent pentru ca, corespunzător creșterii producției de bunuri materiale și întăririi cursului leului pe plan național și internațional, să se poată trece, în perspectivă, la convertibilitatea leului în raport cu alte monede”.

Fără îndoială că, asigurarea stabilității monedei noastre naționale — aspect reliefat prin creșterea puterii de cumpărare a veniturilor populației, exprimată sintetic prin dinamica veniturilor totale reale, care au sporit cu 46 la sută în 1975, față de anul 1970 — se înscrie ca o cerință importantă a procesului complex de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea țării noastre spre comunism.

prof. dr. C. NICULICI

O MAI BUNĂ CONSERVARE ȘI GOSPODĂRIRE A APELOR

„Asigurarea apei, îndeosebi a celei potabile, devine o problemă de prim ordin pentru existența societății moderne. În acest sens avem o înaltă răspundere față de viitorul națiunii noastre; tocmai această datorie ne impune să luăm din timp măsurile necesare bunei conservări și gospodăririi a apelor... Este necesar să se țină seama de toate cerințele de apă — actuale și de perspectivă — prevăzându-se măsuri ferme, aș spune drastice pentru împiedicarea poluării apei, problemă pe care o consider de interes național”.

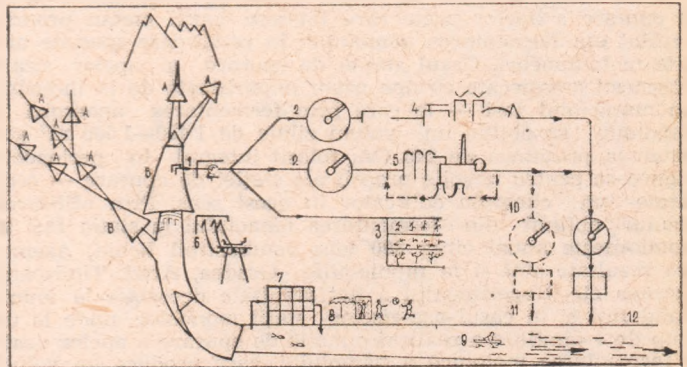
NICOLAE CEAUȘESCU

PROGRAMELE românești de perspectivă pentru amenajarea bazinelor hidrografice și de gospodărire a apelor stabilesc măsuri privind modul de folosire a apelor, protecția calității lor, prevenirea și combaterea acțiunii distructive a acestora. Calculele arată că regularizarea râurilor și crearea lacurilor de acumulare necesare, utilizarea rațională a apelor Dunării, complementate cu cele freatice și de adâncime, vor face ca stocul de apă utilizat al râurilor noastre să corespundă pe deplin nevoilor sociale și economice ale țării. Ținând seama de această realitate, conducerea partidului și statului nostru au adoptat o politică națională constructivă, care abordează în modul cel mai complex problemele conservării, gospodăririi și protecției apei. Această politică își găsește pe deplin confirmarea în fondurile uriașe acordate pentru valorificarea potențialului hidrografic al țării și folosirea complexă a apelor, precum și în măsurile legislative și instituționale adoptate în ultimii ani.

celuloză și hîrtie Suceava, se realizează unul din cele mai mici consumuri de apă din lume, adică 26 m³/tonă celuloză.

Pe scară largă s-a trecut la înlocuirea unor tehnologii învechite, cu altele moderne care necesită un consum mic de apă, creîndu-se, totodată, posibilitatea recuperării unor materii deosebit de utile pentru economia națională și care pînă acum se pierdeau sub forma unor reziduri nocive. Așa este cazul la fabricarea unor nitroderivați și a dibutoxului la Combinatul chimic Făgăraș, la fabricarea azotatului de amoniu la Combinatul chimic Victoria, la fabricarea acidului gama la întreprinderea chimică Colorom-Codlea.

Schema de gospodărire cantitativă și calitativă a apelor

1. Priză de apă de suprafață și stația de pompare; 2. Stația de tratare a apei; 3. Irigații; 4. Oraș; 5. Industrie; 6. Hidrocentrală; 7. Piscicultură; 8. Turism-agrement; 9. Navigație; 10. Epurarea apelor uzate industriale; 11. Evacuarea apelor uzate orașenești și industriale epurate în stație comună; 10. Zonă de autoepurare a râului; A. Iazuri de acumulare cu apă și exploatare piscicolă; B. Lacuri de acumulare cu funcții multiple.

Se valorifică, de asemenea, o serie de deșeuri și substanțe utile care se evacua în ape, sau nămoluri ce poluau râurile și care constituiau pierderi pentru unități economice: sulfatul feros de la întreprinderea metalurgică și metale neferoase Zlatna, fibrele de celuloză de la Combinatele de celuloză și hîrtie de la Brăila, Suceava și întreprinderea de hîrtie Petrești — sînt numai cîteva exemple în acest sens. Modificările în procesele tehnologice industriale de la preparațiile de cărbune, rafinările de petrol și fabrici de plăci fibrolemnoase, au contribuit eficient la denocivizarea apelor uzate evacuate. În alte situații aceste reziduuri constituie sursă de hrană prețioasă pentru animale sau factori importanți pentru sporirea fertilității solului. Astfel sînt borhoturile de la fabricile de bere și zahăr care au fost recuperate și valorificate ca hrană pentru animale. Nămolul de la fabrica de zahăr Bucecea este folosit ca amendament fertilizant pe cele cca. 200 ha ale cooperativii agricole din localitate și a dus la dublarea producțiilor de porumb și sfeclă de zahăr, comparativ cu cele obținute pe solurile care nu au beneficiat de asemenea nămoluri. Din nămolul de la întreprinderea de creștere și îngrășare a porcilor Verești-Suceava s-a fertilizat pînă acum o suprafață de 1 050 ha a C.A.P.-urilor și a I.A.S.-urilor din aceeași zonă, ceea ce a condus în anul 1976 la sporuri de recolte agricole de cca. 20%.

Rezolvări adecvate realităților naționale

DEZVOLTAREA armonioasă a forțelor de producție, unitate lor de acțiune și organizarea muncii sociale pe baza dezvoltării planice, proporționale și eficiente, fac posibilă gospodărirea cantitativă și calitativă a apelor. Așa se explică cum într-o țară socialistă cum este România — obligată să facă eforturi umane, materiale și financiare deosebite pentru a intra în rîndul țărilor dezvoltate ale lumii — își propune să realizeze un program de amenajare a bazinelor hidrografice și folosirea complexă a apelor care necesită eforturi de investiții evaluate la circa 1 000 miliarde lei. Pornindu-se de la necesitatea conservării, valorificării complexe și gospodăririi judicioase a resurselor de apă, în vederea satisfacerii nevoilor crescînde ale industriei, agriculturii, energiei, pisciculturii și populației, de la necesitatea preîntîmpinării acțiunii distructive a apei, a fost elaborat Programul național de amenajare a bazinelor hidrografice, sub îndrumarea directă și permanentă a Secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, program prin care se stabilesc concret măsurile de gospodărire complexă a apelor țării.

Concomitent cu eforturile pentru asigurarea unor noi surse de apă, cele vechi devenind insuficiente, partidul îndeamnă la acțiuni riguroase pentru înlăturarea risipei de apă și îndeosebi la reducerea consumului de apă, mai ales a celei folosite în industrie și agricultură. Pornind de la aceste considerente, problemele reducerii consumului de apă pe unitatea de produs industrial sau la tona de produse agricole au constituit în ultimii ani o preocupare de cea mai mare însemnătate pentru multe colective de întreprinderi. În unitățile economico-sociale s-au întreprins numeroase acțiuni de economisire a apei, prin introducerea unor procedee tehnologice adecvate. Alte acțiuni s-au întreprins în unitățile industriale pentru recircularea apelor în procesele tehnologice și în aproape toate instalațiile de răcirii, condens și spălări. Edificatoare în acest sens sînt exemplele combinatelor siderurgice — îndeosebi cel de la Hunedoara — sau fabricilor de zahăr, unde recirculă peste 70 la sută din volumul de apă. Uzina de alumina Oradea a mărit gradul de recirculare a apei la 80% în 1976; la secția lacuri și vopsele de la întreprinderea chimică „Sinteza”-Oradea cu 40%. La unele produse, ca de exemplu la celuloză, la Combinatul de

Un pas important pe linia prevenirii impurificării apelor de unitățile economice l-a constituit epurarea apelor uzate în stații specializate, obiectiv puțin cunoscut cu cca. 15 ani în urmă în țara noastră. Numărul instalațiilor de epurare a apelor uzate a crescut de la 450 în 1960 la 1 400 în 1970 ca să ajungă în prezent la peste 3 100 care în majoritate satisfac cerințele de deversare a apelor în râurile interioare. Aceste stații de epurare au prevenit poluarea râurilor prin reținerea în incinta lor înainte de deversare a peste 5 milioane tone substanțe în suspensii, peste 200 de mii tone substanțe organice, peste 300 de milioane reziduuri petroliere și grăsimi, peste 4 mii tone metale grele (zinc, plumb, crom etc.).

Măsurile luate în ultimii ani pentru a împiedica poluarea râurilor noastre interioare au adus, pe multe tronsoane, ape foarte aproape de limpezime. Crișul Alb, bunăoară, pe circa 100 km lungime — între Gurahonț și Chișineu-Criș — poate fi folosit iarăși ca sursă directă pentru alimentarea cu apă a centrelor populate; la fel pe valea Nimăești a râului Crișul Negru. În bazinul Someș-Crasna, în anul 1976, pe o lungime de 863 km râurile au redevenit de categoria I-a de unde se poate lua apă potabilă.

Pozitiv este și faptul că în 1976 acțiunea de depoluare a cuprins și o serie de riuri și piraie grav contaminate de reziduurile industriale în bazinul Olt: stațiile de epurare de la uzina Amidex Tg. Secuieș realizează 96—98% eficiență de epurare, cea de la Firul Roșu Tilmăciu — 94% la suspensii, 72% la substanțe organice și 88% la detergenți, iar cea a municipiului Sibiu realizează o eficiență de 75% la suspensii și 98% la substanțe organice, ca și multe altele. Pe Siret, coloana vertebrală hidrografică a Moldovei, calitatea apei din unele tronsoane ale râurilor afluențe — fost îmbunătățită ca urmare a luării unor măsuri de prevenire a poluării râurilor și exploatarea mai bune a instalațiilor existente de preepurare și epurare a apelor uzate.

Epurarea apelor uzate în stații specializate tinde să ofere perspective nebănuite odată cu punerea la punct a tehnologiilor de prelucrare și valorificarea nămolurilor, precum și de recuperare și valorificarea gazului degajat din fermentarea anaerobă în metan-tancuri. Dispunem astăzi de nenumărate stații de epurare a apelor uzate care folosesc gazul metan propriu rezultat din fermentarea nămolului, în rezervoare speciale numite metantancuri. Cazul stației de epurare a apelor uzate orășenești amestecate cu ape uzate impurificate de la industria din municipiul Iași — la care prin fermentarea anaerobă a nămolului se obține un volum zilnic de 1 400—1 500 m³ gaz metan la presiunea de 240 CA, folosit integral în perioadele friguroase pentru nevoile proprii ale stației de epurare — constituie un exemplu edificator în acest sens. Prin utilizarea gazului obținut din fermentarea nămolului la stația Iași se economisește anual circa 300 tone combustibil lichid. Asemenea rezultate sînt și la municipiile Oradea, Arad, Timișoara, Suceava etc. Experimentul a dat rezultate deosebite la municipiul Iași și în cazul așa-ziselor stații monobloc, unde la un grup de 4 familii s-a realizat o stație de epurare a apelor uzate și fermentarea metanică a nămolului, care produce un volum zilnic de circa 12 m³ gaz metan.

Spirit de prevedere și economie pe baza tehnologiilor moderne

ÎN CIUDA realizării bune din care am amintit o parte, sînt însă și unele neajunsuri, care depind de cei care folosesc apa cît și de alți factori, dar care se pot înlătura. O simplă raportare a apelor uzate deversate la volumul de apă captat ne arată că numai la nivelul anului 1976 ele reprezintă peste 40% din totalul de apă captat, un fapt, după părerea noastră, ce se cere a fi temeinic analizat. Pe bună dreptate fiecare unitate economică sau socială este direct interesată să aibă cît mai multă apă și de calitate bună, dar care în aceeași măsură ar trebui să se intereseze și de felul cum evacuează apa și pe cine deranjează în aval. După părerea mea, o soluție ar fi ca fiecare unitate să se alimenteze în aval de locul unde deversează propria apă uzată, soluție care ar duce cu siguranță la creșterea răspunderii pentru modul de evacuare a apei, la o preocupare stăruitoare pentru introducerea de tehnologii noi cu consumuri cît mai mici de apă și deversarea unor cantități cît mai mici de poluanți. Din datele noastre, consumurile de apă în unitățile industriale sînt încă foarte mari, ceea ce contribuie și la sporirea cheltuielilor de producție, fără a mai socoti costul instalațiilor de epurare. Consumul de apă pentru producerea unei tone de oțel este de cca. 10 ori mai mare față de țările dezvoltate, la rafinăriile de petrol de cca. 20 de ori, la unitățile de producerea bunurilor de consum de cîteva ori etc. ceea ce înseamnă risipă

Apa limpede oglindește spiritul de chibzuință al oamenilor față de resursele vieții. În fotografie: Crișul Repede în defileu

de multă apă și energie. Recircularea apelor nu se face în toate activitățile și unitățile economice la nivelul posibilităților. Este drept că nu s-au stabilit pînă în prezent norme de consum de apă pentru fiecare produs în parte, ceea ce nu înseamnă că la nivelul fiecărei întreprinderi nu se pot lua măsuri exigente la alimentarea și evacuarea apei. Mai mult, unele întreprinderi după ce investesc sume mari pentru realizarea instalațiilor de recuperare a substanțelor valoroase sau pentru preepurarea și epurarea apelor uzate, nu le mai exploatează corespunzător. În anul 1976 au fost cîteva sute din asemenea instalații care nu asigurau eficiența necesară. Cauzele le constituie deficiențele de concepție, depășirea capacității instalației sau stației de epurare, lipsa de piese de schimb, utilaje de slabă calitate etc. Aceasta se datorește și faptului că nu există încă nici o uzină care să producă utilaje și piese de schimb pentru stațiile de epurare a apelor. Dar această dificultate nu constituie un motiv pentru folosirea nerațională a ceea ce s-a investit în acest domeniu.

Sînt și numeroase cazurile în care beneficiarii de investiții pentru obiectivele economice se preocupă numai de realizarea capacităților de producție, nu și de stațiile de preepurare sau epurare a apelor uzate respective. Și aceasta în ciuda faptului că prin legea gospodăririi apelor se interzice darea în exploatare de noi unități fără stații sau instalații de epurare, unități care prin activitatea lor constituie surse de poluare a apelor. În 1975, bunăoară, din 216 capacități noi de producție intrate în funcțiune 28 obiective economice nu au avut rezolvată epurarea apelor uzate odată cu intrarea lor în producție, iar la alte 78 obiective epurarea era numai parțial rezolvată. Am da exemplu situația din municipiul Suceava, unde apa uzată, evacuată, a dus la degradarea parțială a râului și a mediului înconjurător. Combinatul de prelucrare lemnului, de la intrarea în producție și pînă în prezent n-a folosit-o, iar o instalație Dekell în stația comună cu CCH, de asemenea, nu-și recuperează fibre lemnoase. Instalația combinatului de celuloză și hirtie din același oraș deși recuperează anual cca. 2 000 tone fibre celuloză, mai pierde prin apele uzate peste 1 000 tone asemenea fibre de celuloză. Nămolurile celulozice, cu un volum de cca. 85 500 tone, n-au fost niciodată golite, existînd pericolul ca acestea să deverseze în râul Suceava, care în prezent este deja degradat în aval, de municipiu. Situația poate fi îmbunătățită prin exploatarea corespunzătoare a instalațiilor existente, evacuarea nămolului celulozic, ca și prin realizarea de instalații noi pe canalul denumit incorect cu ape „convențional-curate” pentru că sînt impurificate de două ori mai mult decît cele menajere orășenești, ce se epurează în stația Suceava.

Și alte riuri au situații încă necorespunzătoare. Așa este și

Olt la ieșirea din zona Brașov, în secțiunea Măieruș, care după indicatorii de calitate ai apei în 1976 a devenit degradat ca urmare a poluării intense a apelor de către întreprinderile industriale din sub bazinele Birsei, Vulcănița, Ghimbășel și Ioniș. Pe riul Mureș datorită unor pierderi de ioni de KH_4 și NO_3 , din apele fosfoamoniacale și uree de la combinatul de îngrășăminte chimice Tîrgu-Mureș, care reprezintă substanțe utile și pot fi recuperate, în anul 1976 s-a afectat alimentarea cu apă a localității Cipău și a termocentralei Iernut. Tot în acest combinat există peste 200 mii tone de $Ca CO_3$, ce este un fertilizant foarte bun pentru agricultură.

Datorită impurificării unor tronsoane de râuri sau lacuri a fost afectat fondul piscicol din riul Suceava, Someșul Mic, pescătoria Cefa, unele iazuri din județele Ilfov, Teleorman, Nămolurile rezultate din epurarea apelor uzate conțin aceleași elemente utile ca și îngrășămintele naturale și se află în cantități foarte mari în fiecare județ, mai ales la complexe de porci și pot suplini în mare măsură lipsa îngrășămintelor chimice și nevoia de azot și fosfor a terenurilor agricole, iar folosirea lor se va solda cu sporuri de producție, așa cum s-au obținut la unele unități din județele Botoșani, Suceava și Satu Mare.

O situație deosebită o are Delta Dunării, unde calitatea apei și echilibrul ecologic al acestei importante și unice zone nu numai din țara noastră dar și din Europa, sînt grav afectate de creșterea poluanților din apele uzate, ne și insuficient epurate, și deversate în fluviul Dunărea — în amonte, pe coloana vertebrală hidrografică a 8 țări europene.

Amenajarea complexă, în perspectivă

PROGRAMUL național de perspectivă pentru amenajarea bazinelor hidrografice din Republica Socialistă România, adoptat în 1976 de Marea Adunare Națională, prevede un efort de investiții de 1 000 miliarde lei pe o perioadă de 30 de ani.

Amenajarea complexă a bazinelor hidrografice se bazează pe controlul debitelor cursurilor de apă prin lacuri de acumulare, care vor reține debitul excedentare din perioadele ploioase, astfel încît să se asigure rezerve de apă pentru acoperirea cerințelor din perioadele secetoase; totodată, lacurile de acumulare vor reține o parte importantă din viiturile mari, ceea ce

va reduce debite maxime din aval care pot provoca inundații. În perspectiva celor 30 de ani se va ajunge la 1 400 lacuri de acumulare mai importante, cu un volum total de 34 miliarde m^3 apă, se vor executa peste 2 mii km. canale, galerii și conducte de derivații care vor transfera peste 3 miliarde m^3 apă din zonele excedentare spre cele deficitare. Aceste lacuri vor permite alimentarea cu apă a populației cu debite ce însumează 160 $m^3/sec.$ (față de 21 $m^3/sec.$ în 1975), cit și a industriei și complexelor agro-zootehnice — debite totale de 540 $m^3/sec.$ față de 170 $m^3/sec.$ în 1975).

Amenajarea complexă în perspectivă a Dunării, va valorifica și potențialul hidroenergetic de peste 10 miliarde kWh/an pentru partea română și irigarea a peste 2,4 milioane hectare limitrofe fluviului.

În cadrul Programului național vor fi realizate amenajări piscicole (eleștee, iazuri, pepiniere) astfel încît suprafața lor totală va ajunge la 140 mii hectare. Concomitent se va exploata piscicol suprafața luciiilor lacurilor de acumulare ce se vor crea și care va totaliza peste 230 mii hectare.

La toate obiectivele noi sau care se dezvoltă și care produc ape uzate, se vor realiza stații de epurare la nivelul asigurării protecției mediului înconjurător și salubrității și menținerii calității apelor pe toate bazinele hidrografice iar la obiectivele existente se vor dezvolta capacitățile de epurare la nivelul necesar.

În acest context atît cercetarea, proiectarea, realizarea cît și exploatarea amenajărilor hidrotehnice se va face în complex unitar pe fiecare bazin hidrografic, respectîndu-se schema principală a gospodăririi cantitative și calitative a apelor (schema 1). Pentru aceasta, avem condiții tehnico-materiale, rămîne să amenajăm și să protejăm bazinele acvatice pentru a avea debitele de apă cantitativ și calitativ necesare activității umane, economice și sociale din prezent, dar și mai ales din perspectivă.

Lupta neînteruptă pentru gospodărirea judicioasă și conservarea apei, pentru crearea de noi surse de alimentare dar mai ales pentru prevenirea și combaterea poluării apelor este considerată — în concepția partidului și statului nostru — o sarcină a întregului popor, parte integrantă a dezvoltării economico-sociale a României socialiste.

dr. ing. Gheorghe I. MANEA

Creșterea nivelului de trai

(Urmare din pag. 11)

Ca urmare crește vertiginos potențialul de învățămînt și cultură al națiunii, se pregătește tot mai bine spiritul tineretului, eșemat să ridice pe noi trepte de progres și civilizație România socialistă. Asemenea succese și perspective nici nu pot fi comparate cu „realizările” vechiului regim care se concretizau în performanțe în domeniul analfabetismului. Ele relevă cu deplină putere drumul ascendent parcurs de țara noastră în anii construcției socialiste, asigură cele mai favorabile premise pentru pregătirea și educarea multilaterală a omului nou, participant activ și conștient la realizarea programului partidului de edificare a socialismului-multilateral dezvoltat, de înflorire a personalității umane și a patriei noastre socialiste.

Finalitatea umană a dezvoltării economice

DEZVOLTAREA puternică și susținută a industriei și, în general a economiei românești a creat și crează cincinal de cincinal, an de an, noi locuri de muncă cantonate cu deosebire în activitățile neagricole. Numai în perioada 1966—1975 au fost create circa 2 milioane noi locuri de muncă, urmînd ca pînă la sfîrșitul anului 1980 să fie create alte 1—1,2 milioane de locuri. Deja în anul 1976 au fost ocupate circa 260 mii noi posturi.

Noile locuri de muncă înseamnă, bineînțeles, tot atîtea retribuții care îmbogățesc sensibil bugetele de familie, veniturile totale reale ale populației. Dar semnificația socială a noilor locuri de muncă este pusă mai pregnant în lumină dacă avem în vedere că acestea se creează în condițiile în care în numeroase țări capitaliste dezvoltate se accentuează șomajul, muncitorii și funcționarii își pierd posturile, pentru tot mai mulți oameni ai muncii perspectiva devine mereu mai nesigură. Tot în aceste țări tinerii absolvenți ai școlilor de nivel mediu și institutelor de învățămînt superior găsesc cu greutate

de lucru, numeroși dintre ei îngroșînd rîndurile șomerilor sau prestînd munci cu un nivel scăzut de calificare. Cu atît mai mult este pusă, astfel, în valoare preocuparea pentru integrarea în muncă a tineretului din țara noastră. Bunăoară, numai în perioada 1976—1980 acoperirea necesarului de cadre pentru dezvoltarea economico-socială va fi asigurată prin pregătirea unui număr de 1800—1860 mii persoane.

Pe de altă parte, dezvoltarea accentuată a forțelor de producție și a industriei pe întregul teritoriu al țării, în toate județele, aduce după sine expansiunea binefacerilor civilizației în toate localitățile României socialiste, noi și însemnate acumulări spirituale pentru toți cetățenii. Pe această cale se asigură condiții pentru creșterea gradului de urbanizare al localităților, pentru apropierea în tot mai mare măsură a vieții de la sate de confortul citadin. În același timp, transformarea tot mai mult a muncii, din agricultură într-o variantă a muncii industriale, creșterea nivelului de înzestrare tehnică a întregii economii, creează condiții pentru lichidarea treptată a deosebirilor esențiale dintre munca din industrie și cea din agricultură, dintre munca fizică și cea intelectuală, contribuind la creșterea omogenizării de jos în sus a societății românești. Se pun astfel în lumină caracterul democratic și umanitar al politicii partidului, principiile de echitate socială care caracterizează orientările acestei politici.

Sînt realizări care conferă întregii noastre dezvoltări, întregii evoluții a țării în procesul de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate un atotcuprinzător caracter economico-social, ce afirmă și mai puternic, ca țel suprem al tuturor activităților și preocupărilor, omul și împlinirea nevoilor sale, ridicarea nivelului de trai material și spiritual al întregului popor în concordanță cu necesitățile fiziologice științific determinate și cu cerințele cunoașterii umane.

Succesele de însemnătate istorică obținute de poporul român, sub conducerea partidului său comunist, în dezvoltarea economiei socialiste și creșterea pe această bază a nivelului de trai material și spiritual al oamenilor muncii, ne permit să privim cu deplină încredere mersul nostru înainte, înfăptuirea telurilor de viitor, să ne concentrăm toate eforturile pentru îndeplinirea exemplară a mărețelor obiective stabilite de Congresul al XI-lea al partidului.

1907 — 1977: dimensiuni economico-sociale
ale problemei agrare în România

CIRCUMSTANȚE AGRAVANTE ALE SITUAȚIEI
ȚĂRĂNIMII: VECHEA LEGISLAȚIE
NEDREAPTĂ, IMPILATOARE, ABUZIVĂ (II)

**Tocmeala agricolă — mijloc de
cruntă exploatare**

TOCMEALA AGRICOLĂ din anii premergători ai răscoalei era un contract a cărui natură juridică putea fi aceea a unui contract de muncă, a unui contract de arendă pe bani ori produse sau a unui contract de căraușie. Dar, de regulă, tocmeala agricolă cuprindea două sau chiar pe toate cele trei contracte, corespunzând diferitelor necesități ale gospodăriei agricole moșierești. Este drept țăranii aveau interesul să încheie numai contracte de arendă cu plata în bani sau produse, dar moșierii condiționau arendarea pământului de asumarea obligațiilor privind prestarea unor munci agricole, efectuarea anumitor transporturi și altele. Așa se explică în general conținutul complex al tocmelei agricole. Pe plan juridic, tocmeala agricolă astfel așezată precum și normele drept care reglementau acest contract, reflectau împletirea relațiilor capitaliste cu puternice rămășițe feudale. Necunoscută de codul civil burghez această reglementare constituia totodată o dovadă grăitoare privind rolul avut de statul burghez-moșieresc în păstrarea rămășițelor feudale chiar într-o epocă în care economia României se plasa pe o orbită a dezvoltării capitaliste.

Reeditând dispoziții ale legii din 1882, legea modificatoare din 1883 preciza felul lucrărilor agricole care urmau a fi executate de țăranii, fără însă de a stabili prețuri minime pentru muncă. Prețul arenzii și al muncilor agricole era cel prevăzut în contract adică acel impus de moșier sau arendaș. Este drept, încă din 1882 consiliile județene aveau obligația de a constata în fiecare an prețurile muncilor agricole, alcătuind tarife pe regiuni și anotimpuri. Dar aceste prețuri nu erau obligatorii pentru părți decât în cazul când prețurile n-ar fi fost stabilite prin contract. Lipsa unor prețuri maxime de arendă, în condițiile insuficienței pământului țăranesc și ale speculei făcute de moșieri și arendași, a provocat mari suferințe țăranimii, determinând, în sinul acesteia, o stare de continuă și adincă

frământare, ce a contribuit în mare măsură la explozia revoluționară din primăvara anului 1907.

Pe de altă parte din chiar cuprinsul multor tocmele agricole, încheiate în anii premergători răscoalei din 1907, precum și din alte numeroase mărturii rezultă că sub regimul legii din 1893 au dăinuit vechi practici care nu aveau un temel legal, cum erau clauzele penale și de solidaritate⁶⁾, dobânzile la rămășițe⁷⁾, plata muncii în fișe acceptate numai de circiumarul din sat⁸⁾ etc. Apoi s-au impus țăranilor arenzii care de multe ori depășeau de 10—20 ori și chiar mai mult prețul plătit de marele arendaș⁹⁾, precum și suprasarcini împovărătoare¹⁰⁾, au fost săvârșite nesfârșite înșelăciuni de către moșieri și arendași¹¹⁾ și grave abuzuri de către autoritățile comunale însărcinate cu aplicarea legii¹²⁾. Țărănimea era lăsată la bunul plac al moșierilor și arendașilor, care dispuneau de întreg aparatul administrației locale.

Trăsăturile sistemului de muncă în dijmă confereau o notă dominantă realității agriculturii românești, caracterizată prin prezența într-o măsură considerabilă a acestui sistem. În anul 1907 erau arendate 1 135 779 ha pământ, prezentând peste 38% din suprafața cultivabilă a pământului moșieresc. De fapt sfera răspîndirii sistemului bazat pe dijmă era mult mai largă, pe de o parte pentru că nu toți țăranii care încheiau contracte verbale erau incluși în statistici, nefiind inclusă cu exactitate nici întinderea de pământ pe care o primeau țăranii înregistrați, iar, pe de altă parte, deoarece cele mai multe din muncile agricole efectuate pe restul de aproximativ 1,8—2 milioane ha, care rămăneau în exploatarea directă a marilor proprietari, se făcea tot cu țăranii înrobiți, în contul pământului pe care aceștia îl primeau.

Menținerea rămășițelor feudale în sistemul agrar din România constituia un mare obstacol în calea dezvoltării forțelor de producție, a progresului agriculturii. Sistemul gospodăriei bazate pe munca în dijmă și gospodăria țăranescă patriarhală, legată indisolubil de acest sistem sînt — prin însăși natura lor — bazate pe o tehnică rutinară, pe menținerea metodelor patriarhale de producție. Structura intimă

a acestui regim economic nu dă nici un imbold pentru o transformare a tehnicii, dimpotrivă caracterul închisat și izolat al gospodăriei, mizeria și starea de oprimore a țăranului dependent, exclud posibilitatea introducerii unor metode perfecționate. Se știe astfel că în anul 1905, se găseau în România mașini și unelte agricole a căror valoare totală era de 210 479 250 lei, revenind în medie sub 30 lei pe ha la întreaga suprafață cultivată. Utilizarea agriculturii românești se prezenta, deci mai mult decât deficitară. Să notăm și faptul că inventarul agricol era vechi și rudimentar (167 527 pluguri, deci circa 1/3 din total, erau de lemn), că distribuția sa pe diferite tipuri de gospodărie îi accentuau puținătatea. Slaba înzestrare cu inventar mort, se însoțea cu insuficiența inventarului viu, cu lipsa preocupării de a reda solului, prin îngrășăminte naturale și minerale, substanțele nutritive vitale culturilor, cu lipsa de întreprindere a unor lucrări ameliorative atât de imperios cerute de condițiile specifice țării noastre. Slaba dezvoltare a forțelor de producție se repercuta direct asupra producției și productivității muncii în agricultură. Este concludent în acest sens, nu numai micimea producției medii la ha (de două și chiar de trei ori mai redusă decât, de pildă în Anglia, Belgia, Danemarca), dar și marea instabilitate a recoltelor.

**O figură de tristă
amintire ce accentua
mizeria țăranului — arendașul**

SĂ REVENIM acum la chestiunea arendașiei. În ansamblul relațiilor agrare din România de la începutul secolului al XX-lea, un loc principal ocupa figura marelui arendaș. Deși sistemul arendașiei data de multă vreme, spre sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea el se dezvoltă în chip deosebit. Astfel, dacă în anii 1903—1904 din întinderea cultivabilă mai mare de 100 ha evaluată la 3 810 351 ha, un număr de 2 293 961 ha (60,20%) erau exploatare de 3 332

arendași, în 1913, anuarul statistic comsemna 2 335 700 ha date în arendă sau dijmă. Procesul crește în intensitate dacă avem în vedere că marii arendași exploatau pe cont propriu numai o parte din pământul luat în arendă (cca 60%) iar restul îl subarendau țărănilor.

Urmărind mărirea profiturilor pe care le puteau obține, speculând foamea de pământ a țăranilor, marii arendași tindeau să concentreze în mâinile lor pământ cât mai mult. Aceiași arendași închiriau mai multe proprietăți funciare, de multe ori învecinate. Aceasta rezultă și din faptul că în anul 1905, numărul unităților de exploatare la marile moșii era mai mic decât numărul proprietăților. Astfel, pe cind numărul proprietăților de peste 500 ha era în 1905 de 2 171, numărul exploataților de peste 500 ha era numai de 1 180¹³⁾, ceea ce relevă o concentrare foarte puternică a pământului în mâinile arendașilor. Aceiași fenomen îl dezvăluie existența unor mari asociații de arendași, așa numitele „trusturi arendașești” care dețineau în arendă suprafețe imense.

Existența unor asociații arendașești ar fi trebuit să ducă la o limitare a arenzilor, contrapunându-se într-o anumită măsură urcării lor. Studiarea realității din țara noastră reflectată de datele publicate în lucrări din epocă relevă însă o situație inversă. Astfel într-un singur an (1906) arenda a crescut la moșia Tresnicul (județul Vlașca) de la 50 000 lei la 91 800 lei, la moșia Vărești-Obedeni (județul Ilfov) de la 61 000 la 90 000 lei, la moșia Tătuțești (județul Iași) cu 50%, la moșia Poporiți (județul Botoșani) cu 43%, la moșia Andrieșeni (județul Iași) cu 130%¹⁴⁾.

Supralicitarea arendașilor genera o extraordinară creștere a exploatarii țărănimii față de situația existentă în ultimile decenii ale secolului trecut¹⁵⁾. Printre altele, faptul este confirmat de o lucrare în care sînt examinate, în această privință, 512 mari proprietăți. În lucrare se arată că în anul 1906, 58% din aceste proprietăți luau dijmă de 1/1. Aceiași lucrare arată că, la cele 512 proprietăți examinate, în 81,4% din cazuri țăranul plătește dijmă 1/1 și 1/2 (ancheta întreprinsă la cele 196 proprietăți arată că dijma de 1/1 și 1/2 exista în 1870 numai la 31,5% din cazuri).

Sporirea prețului cu care țăranul putea obține o bucată de pământ de la moșieri sau arendași se observă și la arenzile plătite de țărani nu în dijmă, ci în bani. Este neîndoielnic, așadar, faptul că avem de-a face cu stoarcerea nu numai a supramuncii țăranului ci și a unei bune părți din munca necesară.

Creșterea producției de mărfuri, lărgirea pieței, accentuarea concurenței au dus la diferențieri tot mai accentuate în rîndurile țărănimii, la ruina unor mari mase țărănești, la pierderea totală sau parțială a pământului, la fărîmițarea micilor gospodării țărănești și la apariția pușteriei de gospodării

minusculă, ai căror proprietari erau nevoiți să-și întrețină familia în cea mai mare parte prin munca prestată în afara propriilor lor gospodării.

„...mizeria cea mai cruntă ce poate cădea pe capul unui popor”

FOLOSINDU-SE de accentuarea mizeriei maselor de la sate moșierii și arendași impun țăranilor condiții de muncă tot mai grele. Examinarea învoielilor agricole din preajma răscoalei din 1907 ne arată ce anume au însemnat ele pentru țărani. Din publicația Ministerului de Interne „Contractele de învoielii agricole în vigoare în anul 1906”, apărută în 1907, rezultă de pildă că Contractul nr. 1 din județul Argeș obligă ca pe lângă dijma care este de aproape 1/1 (pentru 6 ha primite în arendă țăranul lucrează arendașului 5 ha), țăranii să mai presteze următoarele suprasarcini: 3 zile cu carul, 6 zile cu miinile, să efectueze un transport de 7 hl cereale la gara Balaci sau Găești, să plătească 4 lei de nume pentru întreținerea fîntinilor, să lucreze gratuit o zi cu vitele, să dea arendașului fără plată 7 kg de fasole și să plătească drept pîndărit 1 leu pentru fiecare ha arendat, să facă un transport de 40 hl sîmînță. În contract se precizează pentru țărani obligația înscrisă astfel: „vom merge în muncă întotdeauna înainte de a răsări soarele și seara vom sta pînă ni se va da voie de oamenii de servicii ai moșiei”. De asemenea, se stipulează că țăranii vor merge „la orice muncă vor fi chemați”.

Într-o lucrare consacrată aceleiași probleme V.M. Kogălniceanu redă cazul unui alt contract de învoială precizînd chiar că avem de-a face cu o învoială relativ ușoară. Este vorba în acest caz de o moșie din județul Ialomița, avînd o întindere de 8 000 pogoane, închiriată unui arendaș cu o arendă de 72 000 lei anual și subarendată țăranilor cu următoarele condiții: dijmă 1/4 (adică 25% arendașului și 75% țăranului); în afară de aceasta, pentru fiecare trei pogoane primite țăranul lucrează în mod gratuit arendașului un pogon de pământ, prestează două zile cu carul, 4 zile cu miinile, face un transport de 6 chile, dă 2 pui de găină și 10 ouă, plătește ierbărit, 7,50 lei de vită mare și 1,50 lei de vită mică, pîndărit 2 lei pogonul. Calculînd ce primește fiecare din părți în cadrul acestui contract, V.M. Kogălniceanu arată că totalul dărilor și prestațiilor pe care arendașul le primește de la țăran, transformate în bani, se ridică la 361 lei. În același timp, autorul arată că valoarea produsului brut obținut de un țăran pe 12 pogoane luate în arendă de pe această moșie se ridică la 558 lei, ceea ce înseamnă că îi rămîn 197 lei cu care nu acoperă, după calculele lui V.M. Ko-

gălniceanu nici valoarea sîmînței și a salariului, rămînînd deci cu un deficit de 12 lei la fiecare pogon arendat¹⁶⁾.

Situația în care a fost adusă țărănimia ca urmare a spolieii ei de către moșieri, arendași, cămătari, negustori, și-a găsit expresia cea mai convingătoare în modul de alimentație și condițiile de locuit ale acesteia. Într-o lucrare consacrată hranei țăranului român, dr. A. Urbeanu arăta că, în raport cu anul 1860, la începutul secolului al XX-lea țăranului îi revenea de două ori mai puțin lapte de vacă, de patru ori mai puțin lapte de capră, cu 27% mai puțină brînză și carne de miel și cu 35% mai puțină carne de porc. Aceiași medic afirma că „...hrana sătenilor în cele 300 de zile de post sfidează mizeria cea mai cruntă ce poate cădea vreodată pe capul unui popor”. Un alt medic, N. Lapteș dezvăluia în termeni impresionanți pericolul social al pelagrei, boală gravă, care decima mii și mii de oameni din lumea satului românesc. La rîndul său G.D. Scraba într-un studiu prezentat primului Congres de științe sociale din România — ținut în 1906 — releva că din cele 2 898 comune, doar 390 aveau o stare înfloritoare, 1 838 o stare mijlocie, iar 670 — o stare rea sau foarte rea. 11 088 de familii de săteni nu aveau locuințe decît împreună cu alte familii, 4% din populația rurală trăia în bordeie, 27% locuiau în case cu o singură încăpere, ceea ce înseamnă că 1/3 din țărani locuiau în condiții primitive.

Limbile de foc care s-au înălțat deasupra conacelor boierești au pus în lumină întreaga putreziciune a regimului burghezo-moșieresc. Cu toate că marea înclăștare de acum șapte decenii nu a putut da — și nici nu putea să dea numai ea un nou curs dezvoltării societății românești — se poate totuși spune că multe din schimbările produse în anii ce au urmat își găsesc originea în evenimentele petrecute în primăvara eroicului an 1907.

lector univ. dr. Constantin DROPU
Iași

6) G. D. Creangă, Contracte de învoielii agricole pe 1906, București, 1907.

7) Documente și mărturii pentru istoria României, vol. II, Răscoala țăranilor din 1907, București, 1948, p. 898.

8) N.V. Leonescu, Anul 1907, Răscoala țăranilor, Iași 1924, p. 7—8.

9) G. D. Creangă, Creșterea arenzii pămîntului... București 1908; Documente și mărturii pentru istoria României, vol. cit. p. 28, Spiru Haret, Chestia țărănească, București, 1905 etc.

10) G. D. Creangă, vol. citat.

11) Documente și mărturii pentru istoria României vol. cit. p. 31.

12) Ibidem, N. V. Leonescu, Anul 1907, Răscoala țăranilor, Iași 1924.

13) C. Garoflid, Chestia agrară în România. București, 1920, p. 167.

14) „Viața Românească” nr. 7/1960.

15) Ministerul de Interne. Învoielile agricole în vigoare în anul 1906, București, 1907, p. XIX.

16) V. M. Kogălniceanu. Un cuvînt asupra învoielilor agricole, 1907.

APARUT și dezvoltat la granița dintre două secole, pe terenul încins al recrudescenței problemei agrare din România, fertilizat de optica plină de contradicții a micii burghezii sătești și, îndeosebi, a unei părți a intelectualității legate de sat, poporanismul a constituit un curent de idei complex, cu o existență inegală și contradictorie. El a fost rezonant în epocă prin schimbul viu de opinii în care a fost angrenat și mai ales prin opoziția sa concomitentă atât față de notorii curente retrograde cit și față de cele mai înaintate curente de idei ale vremii. Așa se explică de ce în optica poporanistă repulsia față de relațiile agrare perimate și dorința de progres în viața țărănimii este asociată cu teama față de ideile consecvent novatoare care privesc prezentul și viitorul întregii națiuni, tot așa după cum constatarea formelor prea chinuitoare și a caracterului prea lent de dezvoltare capitalistă a agriculturii românești la începutul acestui secol — prin menținerea monopolului moșieresc — nu este completată logic cu ideea eliminării acestui monopol. Firește, asemenea interese ambigue nu au exclus, la mulți dintre exponenții acestui curent, o atitudine curajoasă în explicarea gravității problemei agrare, în preajma și în anii de după 1907, sesizarea unor cauze reale și, în limita concepției lor reformatoare și strict legaliste, chiar enunțarea unor soluții cari, uneori, veneau în întâmpinarea doleanțelor țărănimii.

Preocupările, pe acest plan, ale poporanistilor pot fi depistate cu precădere în paginile revistei „Viața Românească” din Iași (seria 1906—1916) în numeroase studii, cronici semnate de Constantin Stere, sau de profesorii G. Ibrăileanu, Spiridon Popescu, D.D. Pătrășcanu, de doctorii Nicolae Lupu, V. Mironescu, V. Sion și Constant Georgescu. Trebuie arătat însă că deși oficiosul poporanist cuprinde cele mai ample și sistematice studii socio-economice în problema agrară și reflectă gândirea poporanistă în etapa sa matură, idei interesante, adesea mai îndrăznețe, pot fi decelate la unii gânditori poporanști și în articole apărute ocazional în alte publicații, ca de exemplu „Liberalul” — Iași (în 1907—1909), „Adevărul” — București (1903—1910), „Mișcarea” — Iași (1900—1914) etc. Să

1907 — 1977:

dimensiuni economico-sociale
ale problemei agrare
în România

Poporanismul — doctrină contradictorie în aprecierea cauzelor și urmărilor răscoalei

revenim însă la studiile din oficiosul poporanist. În abordarea **coordonatelor problemei agrare din România** gânditorii poporanști folosesc un larg material statistic comparativ, pe care îl minuiesc cu simț critic. Ei surprind o serie de trăsături reale ale agriculturii noastre din anii 1905—1907 cum sint: caracterul extensiv, dominația culturii cerealiere, nivelul redus al înzestrării tehnice — trăsătură asupra căreia ei detailează aspectul particular al deținerii de către țărănime a aproape întregului inventar viu. Trebuie precizat că acest aspect este corect interpretat, nu ca un simptom al forței țărănimii ci, în contextul relațiilor de producție existente, ca o expresie a poverilor ce cad pe umerii ei, ca indicium al obligațiilor ei în raport cu mașierimea — principala deținătoare de pământ. Ferindu-se de o analiză tehnicistă, curentul poporanist investighează frecvent **consecințele sociale** ale caracteristicilor agriculturii noastre (e drept fără forța și simțul analitic ale socialistului C. D. Gherea). În 1906, spre exemplu, în studiul sugestiv intitulat „**Foamea constantă și cheștiunea agrară**”, constatînd pe perioada scursă de la 1876, creșterea caracterului extensiv și comercial al agriculturii, predominanța culturii cerealiere și baterea pasului pe loc în ce privește productivitatea la ha., C. Stere sublinia că la porumb „dacă

exportul s-a împătrit.. aceasta s-a făcut pe seama mămăligii țărânului” al cărui consum personal de porumb s-a înjumătățit. „Și pentru această bucată mămăligă scăzută el trebuie să muncească tot mai mult” pe moșiile nu erau ale sale.

Alături de socialiștii români, gânditorii poporanști sesizează **importanța relațiilor de proprietate** în această evoluție a problemei agrare. Spre deosebire de Spiru Haret sau C. D. Creangă, C. Stere întreprinde o analiză mai largă a raporturilor agrare, abordînd aproape toate aspectele implicate. Pe de altă parte, spre deosebire de C. D. Gherea care analizează în Neoioabăgia (1910) raporturile de proprietate din punct de vedere calitativ, poporanștii se lasă fuși mai ales de schimbările în latura **cantitativă a fenomenului**. Faptul în sine este explicabil dacă ținem seama de premisele teoretice pe care și

construiește poporanismul această analiză: necesitatea păstrării, în cadrul raporturilor de proprietate a unor „categorii optime” — idee care vedește filonul concepției mic-burgheze sismondiene. În acest context limitat, gânditorii poporanști au totuși meritul să reconsideră critic și realist unele date oferite de Ministerul Finanțelor din țara noastră; îndeosebi C. Stere, demonstrează că în 1905 numai 3669 proprietari mădețineau peste 5,02 mil. ha (circa 6% din întinderea totală cultivabilă și forestieră). Dintre aceștia 1161

proprietari, cu moșii de peste 500 ha aveau un total de 4,2 mil. ha în stăpînire. Sînt date care dovedesc existența unui proces mai mare de concentrare a proprietății funciare decît apreciau pe aceiași ani, de pildă, liberalul C. D. Creangă sau conservatorul C. Carofilu. Ignorînd fenomenele reale petrecute în alte sectoare ale economiei naționale cum era cazul industriei — analiză făcută de gânditorii poporanști ține însă seama și de alte tendințe caracteristice proprietății funciare: fenomenul arendă de moșii către „trusturile arendășești”, tendința de „pulverizare” și fărîmarea proprietății țărănești mici. Caracterizînd aceste tendințe ca **factori care agravează problema agrară**, G. Ibrăileanu se ridică **judicios împotriva hipertrofiei însemnătății trusturilor arendășești** în

FIȘE

Cornel Iuga

EFICIENȚA
ECONOMICĂ

SI
PIRGHIILE
FINANCIARE

EDITURA POLITICĂ

● În concepția partidului nostru asupra problemei obținerii

unei eficiențe ridicate în toate domeniile activității, aspectul economic se îmbină în cel mai înalt grad cu cel social și politic. Societatea în ansamblu său, dar și fiecare cetățean în parte sînt direct și profund interesați ca fiecare efort făcut să dea rezultate cît mai mari, materializate în sporirea venitului național, a avuției naționale, creîndu-se astfel resurse suplimentare pentru accelerarea ritmului dezvoltării și a creșterii standardului de viață a populației. Este premisa de la care pornește și lucrarea Eficiența economică și pîrghiile financiare, de Cornel Iuga, una din cele mai recente apariții ale Editurii Politice (1977, 200 p.).

După ce face un tur de orizont asupra relației dintre eficiență și creșterea economică, asupra rolului factorilor intensivi și extensivi în procesul dezvoltării asupra însuși conceptului de efi-

ciență economică și a modalităților pentru aprecierea ei, autorul urmărește, prin analiza efectuată în partea a doua a lucrării, să evedențieze conținutul, formele pe care le îmbracă și locul venitului net al societății în aprecierea eficienței, precum și câteva aspecte de principiu ale corelației dintre preturi, venit net și rentabilitate. Din însuși titlul lucrării reiese că autorul acordă un spațiu important examinării rolului principalelor pîrghii financiare în orientarea întreprinderilor spre eficiență, reliefind unele posibilități de intensificare a acțiunii stimulative a acestei categorii de pîrghii.

O lucrare interesantă, originală în multe părți ale sale, care, îmbinînd în mod fericit preocupările teoretice cu cele de aplicabilitate practică, va trezi un viu interes în rîndul economiștilor.

Tendințe în tehnologie

● Într-un articol apărut în MIROVAIA EKONOMIKA I MACHINARODNIE OTNOŠENIJA 2/1977), intitulat Mașinostroita SȘA: probleme și perspective), E. Silevski arată că, pe ansamblu, industria S.U.A., prelucrarea talor prin tăiere, așchiera, tinuă să ocupe locul principal. Așchiera este încă departe de a-și fi epuizat rezervele ei și mul de creștere al eficienței nu manifestă tendință de coborîre. Tendința istorică în dezvoltarea prelucrării metalelor constă în modificarea treptată a raportului dintre tehnologia așchiera și cea prin presare, favorizarea ultimei (care asigură piese complet confecționate, exclusiv finite, printr-o singură operație, precum și economie

Teoria răscoalei de la 1907 —

impărtășită de o mică aripă a burgheziei intelectuale „conservatoriste” de conservatori și câțiva liberali apropiați ai poporului. Prin G. Ibrăileanu, populismul se alătură curentului de la 1907 în condamnarea falsei teorii xenofobe a răscoalei de la 1907 fiind în trustul Fischer și altele de la 1907 doar o puternică circumstanță derivată din sistemul financiar și nu o cauză de fond a răscoalei. La acest punct de vedere trebuie să adera încă în 1907 C. Stere și să fie tirziu și dr. N. Lupu.

Analiza poporanistă a situației din țara noastră în acea perioadă se bazează pe unele lacune, ca de exemplu:

— analiza unilaterală asupra proprietăților concentrării proprietății și o analiză în bloc a proprietății și o greșită apreciere a genezei și evoluției latifundiare în țara noastră, o îngustă a cauzelor „pulverizării” și a condițiilor țărănești, nejusta caracterizare a ansamblului a raporturilor agrare. În ultimă măsură problema ei constată, deși doar variații de mărimi absolute în sens agravant față de perioada anterioară a mentalității Organic, făcând abstracții care excludeau toată elementul capitalist, ce se manifesta deja, în mod sigur, în relațiile de producție din țara românească de la 1907.

Îndoiială însă că concluziile prezente asupra problemei agrare sunt totuși și elemente meritorii. Prin analiza critică făcută asupra proprietății latifundiare, prin arătarea consecințelor nefaste ale concentrării asupra țărănimii, ei au meritul de a se fi apropiat de ideea **România problema agrară era, la începutul acestui secol, problema țărănimii monopolului proprietății rurale**. În pofida multor erori, ei au meritul de a fi surprins relativ conținutul real al problemei — conținut transpus atât de adesea în conținutul contemporani (liberali și conservatori) la periferia cauzalităților și de a fi demonstrat că s-a creat în noua o situație similară cu cea din 1864.

Și mai mult, anticipând asemenea idei — revoltele țărănimii — dar

acționând de sus în jos și în spiritul solidarismului social între clase — ei atrag atenția încă din 1906 guvernanților conservatori că nerezolvarea imediată a problemei agrare va duce la conflicte sociale de proporții între țărănime și moșierime. Ca un adevărat strigăt de prealarmă răsună pentru cercurile guvernante ale României de la sfârșitul anului 1906, concluzia lui C. Stere:

„Latifundia perdire Romanian!”
Reluarea vechiului dicton al lui Pliniu cel Bătrîn și aplicarea lui la condițiile regimului burghezo-moșieresc de la 1907 a scandalizat întreaga presă moșierească, începând cu „Evenimentul iesean” și terminând cu zărele bucureștene „Conservatorul” și „Epoca”.

În ce privește modalitățile și căile de rezolvare a problemei agrare la 1907 gândirea poporanistă se caracterizează printr-o apropiere treptată și uneori sinuoasă de cerințele momentului istoric. Ideea **cooperăției de credit, de producție și consum** — privită ca remediu al problemei agrare, dar și ca mijloc de construire a unei societăți mai bune — apare poporanismului încă de la primele începuturi. În acest sens C. Stere contribuie practic la înființarea și crearea unui cadru oficial de funcționare și găsirea unor surse bugetare de finanțare atât pentru cooperația de credit în 1902 (alături de Spiru Horet și I. G. Duca), cât și pentru micile cooperative capitaliste sătești de producție și consum, în 1903. Toate aceste inițiative — deși limitate de cadrul modest și burghez de funcționare — au avut desigur meritul de a fi contribuit la crearea unor tradiții cooperatiste în Muntenia și Moldova, (în Transilvania aceste inițiative fiind mai vechi).

Atitudinea poporanismului în problema cheie — aceea a **pământului** — vedește un proces treptat dar ireversibil de atașare la cerințele reale ale momentului istoric. La începutul curentului, poporanistii ca și alți cercetători liberali, considerau că așa-zisa contradicție dintre imposibilitatea practică a improprietății imediate a țărănimii se poate împăca prin înființarea unei Case rurale (care să cumpere pământul disponibil și să-l revindă țărănimii în rate, treptat). Așa se face că încă din 1903 gânditorii poporanisti, acționează în sensul grăbirii înființării unei

asemenea instituții de credit. Treptat însă ei se vor convinge de dimensiunile reduse și de ineficiența acestui proiect. Așa se face că încă din 1907 apare în „Viața românească” teza prețioasă a **„necesității desăvârșirii operei incomplete de la 1848”**, ca și ideile **„completării reformei agrare de la 1864”**. În acest cadru avansarea ideii **necesității unei exproprii parțiale a moșiilor prin exproprierea a 2 milioane ha** (cam 25% din suprafața cultivabilă și împădurită a țării în acel moment) și improprietărea imediată a țărănilor — cerută de C. Stere printre alte prilejuri și în dezbaterile comisiei I-a a parlamentului, într-o dispută cu Take Ionescu, reprezintă idei care — chiar dacă nu au devenit de notorietate publică în 1907-1908 — au îngrijorat serios cercurile conservatoare. La 20 august 1909 referindu-se la exponenții poporanismului, ziarul bucureștean „Epoca” relatează astfel alarmat că „aceștia în mod hotărât au început să ne vorbească... de exproprierea proprietății rurale” și că au extins deja „principiul expropriării, sfânt pentru dinșii, de la proprietatea rurală, la proprietatea în general”.

Lăsând la o parte exagerările oficiosului moșieresc condus de N. Filipescu, rămâne de reținut totuși gândirea poporanistilor privind legislația agrară necorespunzătoare de la 1907-1908 și necesitatea, tot mai deschis afirmată de aceștia, a unei exproprii parțiale a moșiilor, a completării reformei agrare de la 1864 cu o nouă improprietărea. Ideea capătă curind extindere, pe acest plan evidențiindu-se adunările populare și propaganda prin presă în favoarea improprietății, din perioada 1912-1914, în jurul „Ligii Deșteptarea” din București și a „Ligii reformelor” din Iași.

Caracterul temperat al viziunii poporaniste despre reformă — care urmărea doar diminuarea mării proprietăți moșierești — și idealul agrarian preponderant în ce privește dezvoltarea de ansamblu a economiei naționale vor reduce însă valoarea ideilor și acțiunilor poporaniste în problema agrară la 1907, vădind, încă o dată, caracterul progresist limitat al doctrinei poporaniste în epocă, mărginirea ei la idealuri generale, contradictorii, mic-burgheze.

M. ROZOREA

Datele statistice arată că, în ultimii 30 de ani, rata parcului celor două mașini a suferit schimbări semnificative, din totalul lucrărilor prin așchiere și foraj, ultima oscilând în jurul și 24 la sută. Alte metode în lăturare a metalului sunt — electrofizice, electrice ș.a. — care s-au dezvoltat în ultimii 15-20 de ani în domeniul ramurii de vîrît, cu performanțe remarcabile, rămîn în ansamblu, atît în ce privește productivitatea, cît și prețurile de producție, în urma celor anterioare. Înlocuirea acestora, în vîrît, este o chestiune a viitorului și, poate, a unui viitor îndepărtat.

Un articol despre Georgescu-Roegen

Robert Yashroff publică un articol intitulat Georgescu-Roegen un economist al viitorului.

Sînt citate aprecierile lui Paul Samuelson, că G. R. este „un om ale cărui idei vor suscita interesul celor ce gîndesc după ce sînt gîzirie-norii de astăzi vor fi fost înghițiți de țărînă”, precum și ale lui Alvin Weinberg, o autoritate în domeniul studiilor energetice, care îl califică drept „un gînditor deosebit de original”. El însuși — se spune în articol — se consideră „lipsit de popularitate” în rîndurile „celor ce practică și apără relațiile economice obișnuite”, dar este convins că „următoarea generație de economiști va vorbi numai limba mea”.

De ce — se întrebă metodic N. Y. — este acesta admirat de savanți ca Samuelson și Weinberg, dar lipsit de o prea mare trecere în rîndurile colegilor săi din breasla economiștilor? Principialul motiv este, după părerea autorului, faptul că, în ultimii ani, N. Georgescu-Roegen le spune colegilor săi că „pro-

slăvitele modele econometrice (ale acestora) sînt bazate pe o teorie a fizicii pe care fizicienii înșiși au depășit-o cu un secol în urmă — mecanica newtoniană”. Drept substituit pentru această „gîndire învechită”, spune Yashroff, profesorul american născut în România, astăzi în vîrstă de 70 de ani, propune adoptarea unui mod radical deosebit de a privi procesul economic: o teorie conform căreia activitățile de producție și consum ale omului nu sînt guvernate de legile mecanicii, care susțin că totul se transformă, ci de legile termodinamicii, conform cărora energia, o dată folosită, este pierdută.

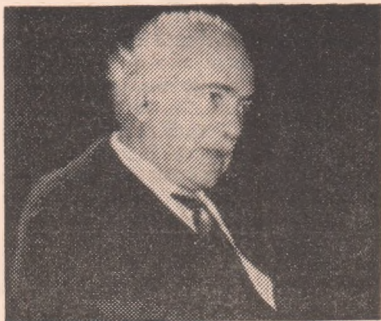
Evaziunea și morala fiscală

● În hebdomadatul LA VIE FRANÇAISE, nr. 4/1977, Jean-Louis Guillemaud recenzează lucrarea Le guide des paradis

FIȘE

fiscaux (Ghidul paradisurilor fiscale), de Edmond Chambost, 228 p. Din comentariu rezultă că „raziunile fiscale” sînt numeroase: Bahamas, Hong-Kong, Andora, Lichtenstein, Monaco ș.a. „Voiajorul fiscal” ar avea o paletă largă. Numai că există dificultăți provenind din varietatea imunităților acordate în mod diferențiat. Matricea generatoare a diferitelor forme de evaziuni rezidă în principiul jurisprudenței, potrivit căruia, cînd în legile fiscale lipsește o dispoziție imperativă sau prohibitivă, totul este permis. La aceasta, se adaugă complicitatea unor mari state capitaliste, pe cît de severe în combaterea evaziuniștilor proprii, pe atît de tolerante față de cei ce eludează obligațiile fiscale ale unor state țef.

CONVORBIRI
ECONOMICE

CU
dr. Aurelio PECCEI

NECESITATEA
UNUI NOU UMANISM
ȘI A „STĂPÎNIRII COMPLEXITĂȚII”

• Care este obiectul actualei dv. vizite în România ?

— Vizita mea reprezintă o continuare a contactelor precedente cu gânditorii din această țară, care pot da — și dau o contribuție care este foarte importantă — la efortul comun. Este necesar să fie menținute contactele într-o situație mondială care evoluează rapid. Actualmente se dezvoltă o conștiință mereu mai puternică a faptului că trebuie ținut seama mai ales de nevoile populațiilor celor mai puțin favorizate, că există nevoi sociale minime care trebuie satisfăcute, că nu este posibil să fie menținută omenirea într-o stare de in justiție, de dezechilibru, de disparitate atât de mare ca cea de astăzi.

Una din căile prin care se urmărește să se dea lumii mai mult echilibru este noua ordine mondială sau noua ordine economică mondială. În calea înfăptuirii acestei noi ordini există dificultăți logice, legitime, dar există și dificultăți icare nu sînt justificabile, în special din partea țărilor bogate, a țărilor mai avansate, mai favorizate. Sper — fiind un optimist în fond — că în 1977 se va putea atinge nivelul de înțelegere reciprocă care ar fi trebuit atins încă anul trecut.

În legătură cu aceasta, Clubul de la Roma a elaborat de curind un proiect intitulat „Noua ordine mondială”, ținind seama că economia nu poate fi tratată izolat de factorii sociali, politici, culturali. Reuniunea de la Alger, din octombrie 1976, care a lansat acest proiect, este numai prima dintr-o serie de reuniuni care vor avea loc în diferite părți ale lumii.

Trebuie să înțelegem că situația s-a schimbat în asemenea măsură încît nu se mai poate trăi, în această omenire nouă, nu spun de pe o zi pe alta, sau de pe un an pe altul, ci chiar numai cu programe pe cinci ani. Trebuie văzut mai departe, fixate obiective, finalități de mai mare anvergură, dat fiind că trebuie să controlăm fenomene care au un ciclu foarte lung: învățămîntul, fenomenele demografice, chiar fenomenele ecologice au o desfășurare care depășește unu-două decenii.

• Cum apreciați preocupările și contribuția României la instaurarea unei noi ordini economice internaționale ?

— România este o țară foarte sensibilă la problemele moderne. N-aș putea spune că cunosc totul despre concepția pe care România a dezvoltat-o în ultimii ani, dar știu destul pentru a vă considera în avangarda națiunilor care și-au pus problema relațiilor internaționale într-un cadru de respect reciproc, de colaborare, considerînd prerogativele fiecăruia într-un mod clar și creator. Președintele Nicolae Ceaușescu, care a avut amabilita-

tea să mă primească, pune mult accentul pe necesitatea unui nou umanism, în care eu cred. Adică trebuie reinnoit efortul de gîndire pentru a da instantelor umaniste acea modernitate, acel dinamism, acea relație intimă cu realitățile în schimbare, care sînt necesare astăzi. Cunoșc bine acest aspect al concepției pe care îl reprezintă preocuparea de a lega strîns între ele fenomenele privind populația, alimentația, învățămîntul. Acestea sînt efectiv familii de probleme întim interconectate. Cred că dv. în România numiți acestea „probleme vitale ale omenirii”. Clubul de la Roma le numește „problematica mondială”. Sîntem deci foarte aproape în afirmația că trebuie să ne ridicăm la nivelul mai înalte de gîndire filozofică și de acțiune practică pentru a face față problemelor care se pun cu acuitate în lume.

Am trecut în revistă aceste probleme într-un spirit de preocupare, de seriozitate, cu conștiința profundă că omul, omenirea modernă este capabilă să le facă față, să iasă învingătoare din această confruntare. Se spune adeseori că omenirea a ajuns la o mare cotitură. Cred că este adevărat. Am ajuns într-o situație în care, indiferent dacă vrem sau nu, vor avea loc fenomene, evoluții, care vor influența viitorul pe termen lung. Dacă renunțăm la influența pe care trebuie s-o avem asupra realității astăzi, cei care vor suferi vor fi cei care urmează după noi. Din punct de vedere etic, al responsabilităților umane, nu avem dreptul să facem mai puțin decît putem face. Președintele României dă un exemplu în acest sens și din lunga și profunda discuție pe care am purtat-o am înțeles că își dă perfect seama de importanța acestor ani și că va acționa în consecință.

• Una din problemele mult discutate, inclusiv în cadrul Clubului de la Roma, este cea a capacității omenirii de a-și asigura hrana...

— Mama noastră bună, pămîntul, este destul de generoasă și poate hrăni nu numai populația actuală a globului, dar chiar și o populație mai mare. Depinde de înțelepciunea oamenilor de a o utiliza bine. Dar nu trebuie uitat că trebuința primară a alimentației are alături de ea alte trebuințe, ca de exemplu nevoia de locuință convenabilă, de învățămînt, de asistență medicală, de mobilitate. O dorință foarte profundă de a trăi într-o ambianță care să nu fie complet artificializată de om. Trebuie să administrăm foarte bine acest patrimoniu imens, atât de frumos, dar unic, care este Pămîntul. Personal, cred că o doză rezonabilă de austeritate, desigur o austeritate a celor care consumă excesiv, fără să se gîndească la ceilalți, este necesară. Este o dimensiune morală a timpului prezent, dar și privind viitorul. A timpului pre-

zent, pentru că nu este admisibil punct de vedere etic, chiar și din punct de vedere politic și social, să existe o menea disparități. Dar și privind viitoarea omenirea nu se sfîrșește cu noi. Trebuie să dăm dovadă de responsabilitate să evităm orice risipă, să încercăm să utilizăm resursele cu cea mai mare zgîrcenie, să facem toate reciclările care sînt necesare, să punem capăt curențelor înarmărilor, cheltuielilor noastre militare. Dacă vom face astfel, vom fi o generație care poate fi respectată.

• În ce sens se poate vorbi de evoluție în preocupările Clubului de la Roma, ținind seama și de reacția opiniei publice la diferitele rapoarte publicate pînă acum sub egida sa ?

— Totul evoluează, nu-i așa ? Capătul din ce în ce mai mult conștiința situației lumii, dispunem de mai multe date, observăm că unele probleme care pîreau foarte dificile capătă soluții fie și teoretice, alte probleme apar. Printre preocupările care mi se pare că sînt în creștere, care devin mai serioase, sînt cele privind mediul inconjurator pe plan mondial. Adică se capătă conștiința faptului că trebuie manifestată mai mult atenție pentru a aplica toate cunoștințele care dispunem spre a evita daune care pot fi ireversibile. De exemplu, în prezenta omenirea este pe cale de a distruge pădurile tropicale umede într-un ritm de 20 pe minut. Pădurile tropicale, care au un mas într-o situație de stabilitate timp de zeci de milioane de ani, sînt acum cunoscute cu mare rapiditate. Dacă se va continua în acest ritm, în vreo 40 de ani pădurile tropicale vor fi dispărute, ceea ce ar avea asupra vieții omenirii efecte mult mai grave decît dispariția zăcămintelor de petrol. De aceea O.N.U., prin Programul Națiunilor Unite pentru mediul inconjurator, este pe cale de a lansa un program pentru a studia ce s-a întipărit în ecosistemele lumii în ultimii 15 ani.

• Ce proiecte are în pregătire Clubul de la Roma în prezent de față ?

— În martie vom prezenta ultimul proiect terminat și anume proiectul descurgerii obiectivelor omenirii, această omenire la care sîntem pe cale să mergem. Înocvintă să se îndrepte omenirea ? Înocvintă să se îndrepte ? Ce ar trebui să fixeze ca obiectiv ? Interlocutorii aparțin diferitelor părți ale globului : R.P. Chineză, Japonia, India, U.R.S.S., Europa de Vest și de Est (o contribuție foarte valoroasă venind din partea gînditorilor români: Orientul Mijlociu, Africa Neagră, America Latină, S.U.A. Ceea ce observ este o anumită identitate de viziune în ce privește viitorul, o aspirație comună a omenirii în ciuda căilor diferite, a structurilor sociale diferite, a sistemelor sociale diferite. Proiectul a fost coordonat de profesorul Laszlo.

Am examinat aici și posibilitatea de a realiza un proiect care după părerea mea are un caracter fundamental și anume dacă indivizii și societățile, în situația actuală a lumii pot învăța din aceste schimbări atât de rapide dacă pot fi întotdeauna capabili de a controla situația așa cum este ea, de a controla acea rapidă evoluție culturală științifică, care să le permită să nu ajungă niciodată în pericolul unui dezacord cu realitatea. Omul, care este principala forță agent de schimbare, trebuie să fie în stare să se adapteze, nu genetic, căci ar fi imposibil, ci cultural. Adică, trebuie ca el să fie în armonie cu noile situații, pentru a nu rămîne în afara realităților, ceea ce ar fi foarte grav pentru supraviețuirea sa. Cunoștințele omenesci sînt într-adevăr mari, dar nu le aplicăm bine. Toate problemele omenirii sînt probleme care trebuie rezolvate de om. Soluția acestor probleme trebuie să se afle în omul însuși și omul are nădejde de a le soluționa.

Interviu de
Dinu DRAGOMIREȘU

Cerințe ale noii ordini economice internaționale

O NECESITATE OBIECTIVĂ —

CONSOLIDAREA INDEPENDENȚEI FIECĂREI NAȚIUNI (III)

ACTERUL vădit utopic și irealizabil al mondialismu-variantelor sale a determinat proliferarea unor propu-are urmăresc, mai mult sau mai puțin explicit, lichidarea ală a suveranității statelor, în locul anihilării ei totale, o acțiune imediată. În esență este vorba de alte fațete andirii mondialiste.

Supranaționalismul — expresie a ideologiei dominației

UNCTUL DE PLECARE al teoriilor privind crearea unor e supranaționale îl constituie afirmația că statul modern „depășit”, și, deci, „neadecvat” ca formă organizatorică a a face față complexităților vieții politice, economice și e contemporane¹⁶.

pranaționalismul este „justificat” uneori prin afirmația area sau chiar sacrificarea unor interese naționale nemij- renunțarea parțială sau totală la unele prerogative ale anității naționale, în „interesul” și spre „binele” comu- i internaționale sau al unor comunități regionale, ar fi o e obiectiv necesară și pe deplin legitimă din punct de e economic, politic și social. Premisa acestei teze constă știnerea primatului intereselor internaționale în raport cu aționale, în fond opunerea nejustificată a celor două ca- i de interese.

nscripția este deopotrivă falsă și periculoasă. Falsă, în- nu poate fi vorba de sacrificarea unor interese în folosul , ci de armonizarea intereselor naționale cu cerințele de general, cu interesele comune ale întregii comunități in- ționale. Aceasta este singura abordare corectă, logică, ilă și eficientă. Construcția este totodată periculoasă, pen- , așa cum o învederează experiența istorică, apelurile la icarea unor interese și prerogative naționale vizează țările și mijlocii, în timp ce interesele marilor puteri „coincid” teresele comunității internaționale. Supranaționalismul itue, după cum s-a observat, „o atingere intolerabilă a urilor popoarelor de a dispune de ele însele”¹⁷

diferent de motive ori de intenții, tezele și proiectele care nizează crearea unor structuri supranaționale sau supra- le servesc, în mod obiectiv, țelurile politicii imperialiste rind subjugarea și aservirea națiunilor mici și mijlocii de marile puteri. Așa cum se arată în **Programul Partidului nist Român**, „Tendința de a forța desființarea statelor nale și a trece la formarea unor organisme supranaționale ituite, în esență, o formă nouă de aspirație la dominație ra altor popoare, o încercare de a masca asupra de clasă, abate masele populare de la lupta pentru transformarea uționară a societății. Experiența istorică demonstrează că lucrare trainică nu se poate realiza decât pe baza deplinei tăți între națiuni și state, a respectării intereselor naționale icăărui popor... Salvagardarea independenței și suverani- constituie o parte integrantă a luptei împotriva politicii rialiste, a dominației și a supririi de clasă, pentru trans- arearea revoluționară a societății, eliberarea socială a maselor itoare și făurirea noii orânduiri sociale”¹⁸

Teoriile transnaționaliste — o încercare de negare a suveranității statelor

URRENTUL transnaționalist reprezintă o tentativă de a ui sistemul raporturilor interstatale printr-un sistem de ii ce se statornicesc între indivizi, între organizații și între ații cu caracter neguvernamental și care depășesc suve-

ranitatea statelor, scapă de sub controlul ei și pînă la urmă și-o subordonează.

Proliferarea relațiilor considerate transnaționale este expli- cată folosind același set de referințe ca cel la care se recurge în combaterea sistemului relațiilor interstatale, întemeiat pe enti- tăți suverane și independente: factori de ordin economic, tehnolo- gic și politic în cadrul interdependenței și mondializării, largul evantai de probleme care sînt esențialmente de natură tehnică și a căror tratare ar trebui încredințată unor organisme inter- naționale cu profil tehnic și competențe circumscrise la carac- teristica fiecărei probleme. „Statul suveran — remarcă un autor referindu-se la teoriile transnaționale — este considerat ca un impediment în calea administrării raționale a acestor activități transnaționale, care este esențială pentru bunăstarea omului. și există speranța că dezvoltînd obișnuința sau practica coope- rării la nivel tehnic și de experți se vor acoperi diferențele politice și chiar, în timp, se va eroda suveranitatea statelor participante”¹⁹

Exemplul cel mai tipic de „relații transnaționale” l-ar con- stitui corporațiile multinaționale care s-au dezvoltat în dece- niile recente „ca un determinant foarte semnificativ al politicii economice la nivel internațional”, în multe cazuri ca „un cen- tru de decizie și influență mai puternic decît guvernele”. Este semnificativ pentru caracterul „transnațional” al acestor cor- porații că, în cazul în care structura acestora este dominată de naționalii unei singure țări (și este cazul cel mai frecvent), „corporația multinațională poate realiza deopotrivă un grad de libertate în raport cu reglementările naționale și în același timp să opereze ca un mijloc de penetrare a societăților străine în numele unui guvern național”²⁰

Transnaționalismul ca teorie vizînd eludarea, violarea și finalmente lichidarea suveranității statelor ajunge astfel la jus- tificarea activităților și imixtiunilor de ordin economic și poli- tic ale unor grupuri monopoliste în statele mai puțin dezvoltate. Scoaterea raporturilor dintre indivizi sau societăți aparți- nînd unor state diferite din sfera de reglementare a suverani- tății acelor state, spre a le face să „plutească” undeva deasupra frontierelor, urmărește, evident, subminarea suveranității și independenței naționale.

Fenomenul raporturilor între persoane fizice și juridice aparținînd diferitelor națiuni nu este nou. El s-a extins pe mă- sura dezvoltării forțelor de producție, diviziunii internaționale a muncii, interdependențelor universale etc. Trebuie însă pre- cizat că aceste raporturi, cu caracter privat, nu se pot confunda cu relațiile internaționale, care înseamnă din totdeauna relații între națiuni, între state naționale.

Cadrul raporturilor „transnaționale” este stabilit de state, aceste raporturi trebuind să se conformeze principiilor și nor- melor de drept internațional, să respecte, totodată, legislația națională a statelor. Activitățile „transnaționale” nu pot face abstracție de realitatea statelor, care le pot limita sau interzice, pot lua măsuri pentru reglementarea lor, ca, de exemplu, regle- mentările internaționale cu privire la întreprinderile multina- ționale. Poziția „transnaționalistă” ca negare a valorii autori- tății și suveranității statelor apare astfel totalmente nefondată și inacceptabilă.

Oricare ar fi premisele teoretice sau doctrinele politico- ideologice din care se inspiră concepțiile integraționiste de genul celor examinate succint în cele precedente, ele au drept numitor comun orientarea împotriva dezvoltării independente a națiunilor și consolidării suveranității statelor.

În cartea sa referitoare la „State și națiuni”, Benjamin Akzin dă o replică usturătoare viziunii nerealiste care conside- ră că, sub influența necesităților și a presiunilor exercitate de „forțele integraționiste”, națiunile vor părăsi scena istoriei într-o perspectivă relativ apropiată. El scrie că o asemenea perspectivă „este atît de îndepărtată, atît de lipsită de realism, încît nu merită să se speculeze asupra ei. Pentru secolul actual și probabil pentru încă un număr însemnat de secole viitoare, națiunile vor continua să existe. În locul visării despre dispa- riția lor este mai bine să învățăm cum să trăim cu ele”²¹

Persistența tendințelor de hegemonie și subordonare

CU TOATE CĂ dreptul la existență liberă este în prezent generalmente admis și recunoscut, afirmarea suveranității și independenței cucerite cu atâtea sacrificii în ultimele decenii de marea majoritate a popoarelor planetei este confruntată cu tendințele de a menține vechile raporturi de hegemonie și de subordonare, de cele mai multe ori în forme noi, indirecte. Evident, atât timp cât asemenea raporturi vor persista, suveranitatea mării majorități a statelor nu-și va putea găsi o realizare deplină și efectivă.

În literatura occidentală cu privire la relațiile internaționale, formele de dominație și hegemonie din lumea de astăzi sînt pe larg analizate. Cei mai mulți autori se mulțumesc să le descrie și să pună în evidență consecințele lor, unii le consideră ca fiind inerente relațiilor internaționale, iar alții, cum este Jean-François Revel, fac chiar un elogiul deschis hegemoniei marilor puteri. Adversar înverșunat al statului național și al instituției suveranității, Revel merge atât de departe încît — în plină epocă de repudiere hotărîită și generală a dominației, dependenței și hegemonismului — a putut scrie: „Politica de hegemonie a celor mari are chiar mai multe șanse de a conduce la o internaționalizare a gestiunii planetare decît suma politicilor de independență”.²² Nu puțini autori se referă la interesele economice care joacă un rol de prim ordin în politica imperialistă, hegemonistă.

Este pertinentă observația cunoscutului sociolog și politolog francez Raymond Aron cu privire la tiparele și metodele diferite de cele din trecut în care se manifestă politica de cucerire și dominație în noile condiții istorice. Imperialismul, scrie Aron, ca atitudine și conduită, tinzînd la constituirea unui imperiu în sens clasic, „s-a retras din prim planul scenei”. În schimb, imperialismul „ca relație inegalitară între state, ca voința celui mare de a influența viața internă și conduita externă a celui mic” n-a fost în nici o altă epocă mai activ decît în prezent.²³ În aceeași ordine de idei, George Tenekides menționează că statele care duc o politică de hegemonie și dominație urmăresc promovarea intereselor unui imperiu în curs de expansiune, expansiune care, fără a fi necesarmente teritorială ca altădată, tinde să asigure, prin mijloace diversificate și perfecționate, „un control efectiv, deși uneori voalat, asupra guvernelor unor țări state”.²⁴

Evident, dominația politică sau economică creează raporturi de subordonare. Este însă deosebit de important să nu se piardă din vedere că dependența nu este numai materială, ci și psihologică, culturală, științifică, spirituală. Această latură a problemei este pusă puternic în evidență de situația în care se află numeroase țări ale „lunii a treia” în perioada postbelică, cînd au luat amploare fenomenele neocolonialiste, sub cele mai diverse forme de manifestare. În afara dominației economice, țările dezvoltate — în special fostele metropole coloniale — exercită o influență covârșitoare asupra multor țări ale lumii pe cale intelectuală, culturală, științifică și spirituală. După cum s-a remarcat pe drept cuvînt, „această dependență nematerială este tot atât de degradantă, de frustrantă și în cele din urmă tot atât de alienantă ca și exploatarea economică și politică”.²⁵ În special în ceea ce privește dependența științifică față de țările avansate s-a învederat că ea rezervă un viitor inacceptabil pentru orice țară în curs de dezvoltare conștientă de sine.

Abordînd problema sferelor de influență trebuie avut în vedere că ceea ce le distinge de alte forme de dominație este noțiunea de împărțire a diferitelor regiuni ale lumii, prin acord tacit sau expres între marile puteri, cu scopul de a crea sau menține o situație de dependență în acele regiuni. După cum arată un autor, „este vorba de o situație ce pune în prezență state care se înțeleg în scopul de a rezerva viitorul în privința acestor regiuni, de a-și menaja posibilități de implantare strategică sau de penetrare economică, evitînd riscurile de conflict între ele”.²⁶

Într-un anumit sens, sistemul colonial a reprezentat formalizarea desăvîrșită a sferelor de influență, negarea completă a suveranității, formarea coloniilor, aservirea lor totală și exploatarea de către statele dominante. În perioada postcolonială statele imperialiste recurg frecvent la forme deghizate ale zonelor de influență, în cadrul unor alianțe inegale și structuri neocolonialiste.

Recunoașterea formală, în cadrul sferelor de influență, a atributelor suveranității statelor cuprinse într-o zonă dată nu

poate ascunde faptul că independența lor este în realitate într-un asemenea grad, încît aceasta este profundă și, în unele cazuri, devine practic fictivă.

Popoarele sînt hotărîte să trăiască liber și independent

ORICARE AR FI deosebirile de nuanțe și indiferent de cele pe care le îmbracă, doctrinele și practicile „sferei de influență” nu sînt altceva decît o negare a dreptului poporului la libertate și independență, a dezvoltării lor de sine stătute. Ele dau expresie politicii imperialiste de dominație și de spoliere a bogățiilor naționale ale altor popoare urmărind împărțirea lumii între marile puteri imperiale. Prin toate acestea, ele se află într-o contradicție ireductibilă cu imperatiile progresului contemporan.

În legătură cu felurile forme de dominație, dependentele zonele de influență care mai persistă în lumea contemporană sînt de făcut cîteva precizări. Mai întîi, caracterul ilicite al punct de vedere al dreptului internațional al acestor zone de suveranități. În trecut, cînd dreptul internațional pe recursul la forță, cucerirea de teritorii, subjugarea și exploatarea altor popoare, legitîmînd pentru statele mai puternice fructele politicii și actelor lor războinice, hegemonia, dependența, stabilirea unor sfere de influență și împărțirea lumii în zone de interese apăreau — din punct de vedere legal — ca acțiuni licite. Suveranitatea, egalitatea, alte principii deveneau simple ficțiuni în raport cu statele puternice de o forță superioară. În condițiile actuale, cînd principiul de agresiune, folosirea forței în general, intervenția, ocupația, sînt interzise și incriminate de dreptul internațional, dominația, asuprirea și stabilirea de zone de influență constituie acțiuni ilicite, contrare regulilor și principiilor mai elementare ale legalității internaționale.

A devenit evident că, în condițiile actuale, vechile rapoarte de aservire nu mai pot continua. Programul Partidului Comunist Român, documentele noastre de partid și de stat conscrib problemele vieții internaționale, subliniază poziția față de poporul român în acest sens. Prefacerile profunde ce au avut loc în lume, schimbările radicale produse în raportul mondial de forțe, hotărîrea națiunilor lumii de a trăi și a se dezvolta în mod liber și independent — toți acești factori cumulați termină eșecul politicii și practicii imperialiste de împărțire a lumii în sfere de influență. Popoarele de pretutindeni își afirmă cu fermitate tot mai mare voința de a pune capăt totdeauna vechii politici de dominație și asuprire, de ingerință în treburile lor interne, pentru statornicirea raporturilor noi între state, întemeiate pe egalitate și echitate. Dreptul sacru al fiecărei națiuni de a fi pe deplin stăpînitorul dînele sale, pe bogățiile sale naționale, de a-și făuri viitorul și viitorul potrivit voinței proprii, fără nici un fel de ingerință din exterior.

dr. Nicolae ECOB

²² Vezi, de exemplu, Louis Armand și Michel Drancourt, *The World Challenge*, New York, Atheneum, 1970.

²³ Catherine Mills, *Les projets supranationaux du pouvoir. Entre les peuples dans la crise*, „Economie et politique”, nr. 260, 1976, p. 3.

²⁴ Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Editura politică, 1975, p. 144.

²⁵ Geoffrey L. Goodwin, Op. cit., p. 106.

²⁶ Richard A. Falk, *This Endangered Planet*, p. 221.

²⁷ Benjamin Akzin, *States and Nations*, Garden City, New York, Anchor Books, Doubleday & Company, Inc., 1966, p. 226.

²⁸ Jean François Revel, Op. cit., pe 313.

²⁹ Raymond Aron, *République impériale. Les Etats-Unis de la mondialité, 1945-1972*, Paris, Calmann-Lévy, 1973, p. 265.

³⁰ Georges Tenekides, *Souveraineté et hégémonie, sécurité égale et sécurité extensive*, „Revue belge de droit international”, vol. X, nr. 1, 1967, p. 10.

³¹ Michael J. Moravcsik și J.M. Ziman, *Paradisia and the Developing World*, „Foreign Affairs”, vol. 53, nr. 6, 1975, p. 706.

³² Georges Tenekides, Op. cit., p. 134-135.

TENDINȚE - CONJUNCTURI

de plăți deficitare

DATE balanțelor de plăți ale țărilor capitalizate urmează să fie de 9,7 miliarde dolari în semestrul a.c., față de 11,2 miliarde în semestrul II al anului trecut. Datele relevă previziuni date de Banca Mondială (vezi tabelul). O reducere urmează să apară în ceea ce privește și deficitul curent al plăților curente ale țărilor socialiste în curs de dezvoltare neexportatoare de petrol de la 29,8 miliarde dolari în semestrul I al anului 1976 la 22,7 miliarde dolari în semestrul I al anului 1977, deși deficitul în America Latină și în Africa de Sud este pusă pe seama creșterii prețurilor metale și a prețurilor produselor agricole. Țările africane vor să dea pe urma prețurilor creșterea la cafea, cacao și metale.

Balanțele de plăți curente (în miliarde dolari)

1976 sem. II	1977 (prev.) sem. I	1977 (prev.) sem. II
-2	-1	-1,75
+0,2	+0,2	-0,6
-1,5	-1,7	-1,8
+1,1	+1,5	+2
-2,25	-1,3	-0,7
-4	-1,8	-2,2
-1	-1	-0,75

E.E.: dificultățile industriei cărbunelui

FORM datelor publicate de Comisia Pieței Comune Europene, industria cărbunelui din țările respective a înregistrat anul trecut dezastrul nefavorabil din serie de ramuri (indeosebit în industria siderurgică), datorită scăderii producției de cărbune la 3,6% față de 1975. Principalele țări producătoare au înregistrat o evoluție în scădere în tabel.

livrările de cărbune termocentrale au sporit cu 11%, în schimb producția de cocs a țărilor membre a scăzut cu 3,2% în consecință cu 38% a stocurilor de cărbune cocsificabil. În același timp, în cursul anului, în cadrul Pieței Comune au fost închise zece

	1976 (mil. t)	1976/1975 (în %)
E.E.	247 650	96,4
Belgia	122 096	95,5
Franta	96 382	97,2
Italia	21 880	97,6
U.R.S.S.	7 237	96,8

de cărbune (capacitățile de producție reducându-se cu tone pe an), iar numărul

personalului din subteran s-a micșorat cu 30%.

Cuba: comerțul exterior

REPUBLICA CUBA extinde continuu relațiile economice cu țări de pe toate continentele, numărul partenerilor săi ridicându-se, la începutul acestui an, la peste 80.

Principalul loc în comerțul exterior și relațiile de colaborare și cooperare ale Cubei revine țărilor socialiste. În acest ultim domeniu, pe baza acordurilor încheiate, în cursul actualului plan cincinal Cuba va primi sprijin tehnic pentru dezvoltarea și modernizarea industriei zahărului, metalurgice, chimice, alimentare, de construcții navale etc., precum și a agriculturii. Se dezvoltă, de asemenea, relațiile cu țările capitaliste dezvoltate (acorduri de cooperare industrială sau tehnico-stiințifică fiind semnate în 1976 cu Belgia, Franța și Italia, iar la începutul acestui an a fost încheiat cu Franța un acord de cooperare în domeniul agriculturii) și cu numeroase țări în curs de dezvoltare.

Expansiunea economiei cubane și diversificarea legăturilor sale economice au permis îmbunătățirea structurii comerțului său exterior. De pildă, dacă acum două decenii zahărul reprezenta aproape totalitatea exporturilor Cubei, în prezent un loc crescând revine nichelului, tutunului, citricelor, produselor pescuitului marin și altor produse alimentare.

Deficit al producției mondiale de cafea

FAȚĂ DE NIVELUL obișnuit de 24 milioane de saci (1 sac = 60 kg) pe an, datorită înghețului din iulie 1975 producția braziliană de cafea din sezonul 1976-1977 a scăzut la circa 5,6 milioane saci. Brazilia fiind cel mai mare producător mondial, această evoluție a generat o situație critică pe piața internațională, care urmează să fie depășită abia în a doua jumătate a acestui an. Se apreciază că producția braziliană s-ar putea ridica la 15 milioane saci în 1977-1978, dacă condițiile climatice sînt favorabile. Nu se poate prevedea totuși nici o reducere a prețului la cafea înainte de patru sau cinci ani, a declarat la Londra președintele Comitetului asociațiilor europene de comercializare a cafelei, arătând că, dimpotrivă, acest preț este susceptibil de noi creșteri. La bursa din Londra prețul cafelei în luna

EVOLUȚII MONETARE

ÎN INTERVALUL 21-25.II.1977 cursul dolarului S.U.A. s-a întărit în comparație cu celelalte devize vest-europene.

Vinzările masive, „la vedere”, de franci elvețieni contra dolarilor S.U.A., efectuate de Banca Centrală a Elveției, precum și unele previziuni potrivit cărora rata inflației în această țară va crește, au contribuit la slăbirea cursului francului elvețian, care a terminat intervalul la un nivel de 2,5430 franci elvețieni pentru un dolar față de 2,5120 franci elvețieni pentru un dolar la începutul lui. Se apreciază că tendința de depreciere a francului elvețian față de dolarul S.U.A. și de devizele vest-europene a fost frinată de creșterea dobânzilor la depozitele în eurofranci elvețieni pe perioada de sfîrșit de lună, 28 II-1 III-1977, cînd dobînzile au atins nivelurile de 25-40%, această creștere a dobînzii pe o zi influențînd și dobînzile la depozitele pe 1-3-6-12 luni.

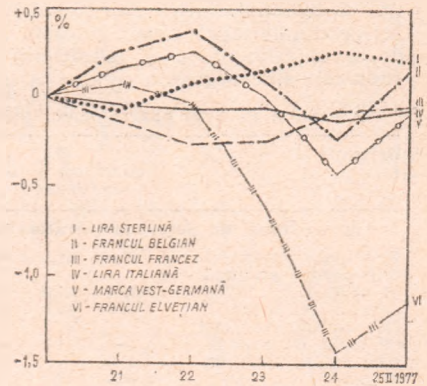
Marca vest-germană, cu un nivel de 2,3980 mărci vest-germane pentru un dolar S.U.A. la sfîrșitul intervalului față de 2,3920 mărci vest-germane la începutul lui, a înregistrat o depreciere de 0,25%.

Lira sterlină a marcat o ușoară tendință de depreciere în comparație cu dolarul S.U.A., terminînd intervalul la un nivel de 1,7078 dolari pentru o liră sterlină, comparativ cu 1,7034 dolari la începutul intervalului. Se estimează că pînă în aprilie 1978 moneda britanică s-ar putea deprecia cu circa 7%. **Francul francez** a oscilat ușor în jurul nivelului de 4,9900 franci francezi pentru un dolar. Cu toate că în Italia au fost desființate impozitele pe devize, cursul lirei italiene s-a menținut în jurul nivelului de 883 lire italiene pentru un dolar, la termen cursul devizei italiene manifestînd o ușoară tendință de întărire față de dolar.

Dobînzile la depozitele în eurovalute pe perioade de 6 luni au cotat în jur de 5,8125% pentru depozitele în eurodolari, 47/8% la cele în euromărci vest-germane, iar la cele în eurofranci elvețieni au manifestat o tendință de creștere de la 2³/₁₆% la 3¹/₄%.

Prețul aurului la Londra a continuat să crească, de la 136,60 dolari/uncie la începutul intervalului la 140,35 dolari/uncie la sfîrșitul lui.

Paul DUMITRAȘCU
Dumitru LUNGU

Evoluția cursurilor principalelor devize vest-europene în perioada 21-25 februarie 1977, luîndu-se ca bază de comparație cursul dolarului S.U.A. din ziua de 18 februarie 1977

februarie a atins, alături de ceea ce a cacao și ceai, niveluri record.

Colaborare economică între U.R.S.S. și R.F.G.

DUPĂ CUM SE RELATEAZĂ în presa sovietică, relațiile economice dintre U.R.S.S. și R.F.G., colaborarea în domeniul industriei și al tehnicii cunosc în actualul deceniu o dezvoltare favorabilă. Între altele, firme vest-germane participă — prin livrarea de conducte și diverse instalații — la darea în exploatare a unor noi zăcăminte de gaze naturale pe teritoriul Uniunii Sovietice (ca, de pildă, la construcția conductei magistrale de gaze Orenburg — granița de vest a țării) sau la reali-

zarea conductei, care — traversînd o serie de regiuni din sudul și vestul U.R.S.S. — urmează să furnizeze anual (din 1981) circa 12 miliarde mc de gaze naturale din Iran în cinci țări vest-europene. Cel mai recent și important contract în acest domeniu a fost încheiat de firma „Mannesman” pentru livrarea către Uniunea Sovietică a 17 stații compresoare.

În compensație, firma vest-germană „Ruhrgas” importă, începînd din 1973, gaze naturale din Uniunea Sovietică, în cantități care au însemnat aproape 4 mîld. mc anual trecut și vor ajunge la 19 mîld. mc. către anul 1980, fapt care permite îmbunătățirea balanței energetice a R.F.G. și asigură o materie primă prețioasă pentru industria chimică vest-germană.

Productivitatea muncii sub influențe diferențiate

UN STUDIU efectuat nu demult în R.P. Ungară asupra factorilor subiectivi și obiectivi, care influențează nivelul productivității muncii în cazul a 91 de funcții (muncitori și tehnicieni) din industria siderurgică, a condus la unele

(pondera în total cazuri examinate)

Denumirea factorului	Cu efect mare	Cu efect redus	Fără efect
Factori legați de persoana lucrătorului			
Rezistența fizică	10,9	31,3	57,8
Experiența practică în muncă	34,9	39,8	25,3
Nivelul calificării	6,0	13,3	80,7
Depărtarea locuinței de locul de muncă	—	24,1	75,9
Atitudinea față de muncă	43,3	43,3	13,4
Aspirația la un câștig mai mare	39,8	48,2	12,0
Aspirația de a realiza un nivel mai înalt al productivității muncii	24,2	46,9	28,9
Factori obiectivi			
Aplicarea unui sistem stimulatoriu de retribuție a muncii	18,7	56,0	25,3
Intensificarea stimulării morale	23,1	75,8	1,1
Majorarea retribuției, independent de productivitatea muncii	1,1	71,4	27,5
Îmbunătățirea organizării muncii	17,6	72,5	9,9
Exercitarea controlului cuvenit	2,2	70,3	27,5
Îmbunătățirea condițiilor de muncă	52,7	41,8	5,5
Reducerea duratei de nefuncționare a utilajelor	37,4	36,3	26,3

Sursa : Referativnii sbornik — Ekonomika promišlennosti, Moscova, nr. 9/1976.

concluzii, discutabile. Rezultatele acestei anchete au evidențiat că, în cadrul măsurilor de ridicare a productivității muncii, cele mai eficiente (vezi tabelul) sînt: îmbunătățirea condițiilor de muncă, reducerea duratei de nefuncționare a utilajelor și intensificarea stimulării materiale. S-a constatat, totodată, că factorii evidențiați influențează în mod diferențiat productivitatea muncii în cazul diverselor funcții.

Bulgaria: aportul științei în producție

ÎN PERIOADA 1971—1975 numărul invențiilor și inovațiilor cu aplicare practică, elaborate de lucrătorii din instituturile de cercetări și laboratoarele Academiei de științe din R.P. Bulgaria, a crescut de două ori, comparativ cu cincinalul precedent. Aceste acțiuni vor fi continuate în actualul cincinal, valoarea economiilor ce se vor obține de pe urma aplicării soluțiilor elaborate de cercetătorii academiei urmînd să se dubleze, în raport cu perioada precedentă de cinci ani.

Cooperarea dintre știință și producție va permite ridicarea productivității muncii și realizarea de însemnate economii în construcții de mașini, metalurgie, construcții și alte ramuri. De pildă, economia bulgară va economisi anual 12—15 milioane de leva datorită introducerii unor noi tehnologii în pro-

ducția de conducte din beton polimerizat (destinate irigațiilor sau extracției de minerale), precum și în fabricarea panourilor de construcții din materiale reziduale. Un alt exemplu îl oferă acordul de cooperare semnat de academie (pe perioada 1976—1980) cu marele combinat metalurgic „Kremikovți“, o comisie specială de coordonare avînd sarcina de a orienta activitatea cercetătorilor către nevoile întreprinderii, cum ar fi înlocuirea unor instalații procurate prin import, îmbunătățirea controlului calitativ al materiilor prime utilizate și al oțelului obținut, studierea diferitelor operațiuni pe bază de modele matematice etc.

Intensitatea șomajului măsurată și prin durată

INTENSITATEA șomajului este exprimată, alături de numărul celor fără

lucru, de durata perioadei de cînd ei se află în căutarea unui loc de muncă.

Valorificarea deșeurilor „plastice“

UNUL DINTRE FACTORII de poluare a mediului ambiant în țările capitaliste dezvoltate îl constituie obiectele din mase plastice, îndeosebi ambalajele aruncate după întrebuințare, ceea ce reprezintă și un element de risipă (numai în Franța, de pildă, cantitatea anuală de deșeurii din mase plastice este evaluată la 800 mii tone, pentru fabricarea căreia s-au consumat — ca materie primă și combustibil — aproape două milioane de tone echivalent petrol). Cercetări efectuate în ultima perioadă în S.U.A., Anglia, Franța, R.F.G., Japonia ș.a. au condus la elaborarea mai multor tehnologii de eliminare a acestor deșeurii. După cum se poate vedea din grafic dacă distrugerea lor prin expu-

Această perioadă are în ultimul din nou o tendință de lungire.

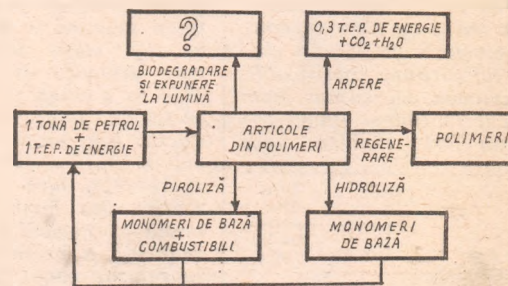
Numărul șomerilor înregistrați oficial în Franța se ridică în ianuarie la un nivel record, 1 068 400, cu 3% mare decît în luna anterioară. Tîrziu în vîrstă de sub 25 ani reprezintă 48,9% din totalul celor aflați în căutarea unui loc de muncă. Persoanele ocupate care totuși au reușit în ianuarie să găsească un loc de muncă fără lucru în medie de 127 zile. Din numărul de șomeri la sfîrșitul lunii ianuarie 57,8% căutau de lucru de peste trei luni (față de 53,6% în decembrie 1976) vreme ce 171 910 nu aveau de lucru peste un an.

De remarcat că agravarea șomajului a împiedicat organizarea a numeroase greve, inclusiv prin ocuparea întreprinderilor, îndreptate nu numai împotriva licențierilor, ci și în fața cerințelor libertăților sindicale, pentru înfrîntarea condițiilor de muncă.

Satelii și economiile de energie

PRINTRE multiplele lor aplicații tehnice, sateliții artificiali ai Pămîntului vor avea, se pare, să-și aducă aportul și în economisirea energiei. În Statele Unite, evoluind în jurul supra unor localități, ei le furnizează cu aparate care folosesc radiații infraroșii. În aceste condiții, sateliții au o proastă izolație termică, respectiv care emit în atmosferă mai multă căldură decît este consumată normal, apar pe clișeu sub formă de pete de culoare mai închisă. Costul acestei operații este achitat de societatea de servicii comunale „Centra Energie“, care invită după aceea pe clișeu săi din clădirile în cauză și le pune la vedere să ia măsuri de lichidare a pierderilor excesive de căldură.

Alte tehnologii — arderea, regenerarea, hidroliza sau piroliza — asigură recuperarea, într-o măsură mai mare sau mai mică, a deșeurilor de mase plastice (fie ca materie primă, fie ca combustibil de energie). Rezultatele experimentărilor efectuate în stații-pilot relevat că eficiența uneia sau a

după „L'USINE NOUVELLE“

dintre aceste tehnologii depinde de condițiile de colectare a deșeurilor de natura maselor plastice colectate și cerințele față de calitatea materialului regenerat etc.

Practici restrictive

CUM S-A ANUNȚAT, țările membre ale Uniunii Economice Europene (Piața comună) pot ajunge la o înțelegere asupra realității politice unitare în legătură cu practicile valute ale statelor membre. Aceste practici se bazează într-un sistem foarte diversificat, scolar urmărit prin ele fiind echilibrarea balanțelor plăți. Din acest sistem fac parte:

1. Restricțiile asupra plăților din import și export care principala pondere o au restricțiile plăților din import. Se obișnuiește să se clasifice în această categorie:

a) Controlul cantitativ asupra importului, bazat pe licențe cu număr cantitative, și în privința exportului. Restricțiile cantitative au în general caracterul licențelor sau chiar a prohibițiilor, deci a măsurilor cu caracter administrativ;

b) Aplicarea de taxe și suprataxe asupra importului și intenția specifică de reducere a impor-

portului obligativitatea creării de depozite anticipate în țările din partea beneficiarului unei licențe de import sau de stabilire în general procentual față de valoarea importului. Perioada de reținere a depozitelor în partea statului poate fi mai mare sau mai mică după cum stăruie interesul să se restrângă proporția mai mare sau mai mică importului. Procentul reținerii variază de asemenea în funcție de același obiectiv;

2. Aplicarea de măsuri care afectează plățile din export. Asemenea măsuri cuprind de exemplu o limitare a importatorului anumitor mărfuri de a avea credit și nu pe credit, de a depune la o anumită sumă în vederea acoperirii unor eventuale pierderi valutare etc.;

3. Aplicarea de măsuri pentru trecerea la stat a anumitor activități de comerț exterior, limitându-se activitățile particulare.

4. Restricțiile asupra plăților în cazul invizibilității curente. La acest capitol, ponderea principală o au restricțiile de plăți pentru călătorii în străinătate inclusiv pentru turism. Numeroase state limitează alocațiile, instituie taxe asupra deplasărilor în străinătate sau percep suprataxe la cumpărarea de valută ale călătorilor în străinătate. În unele țări, asemenea măsuri se iau în mod selectiv, aplicându-se regimuri distincte pentru călătoriile de afaceri, de studii și de agrement.

5. Restricționarea cursurilor valutare multiple. Nu se permite țării cu monedă convertibilă — care în principiu ar trebui să aibă cursuri valutare unice — să stabilească două sau mai multe cursuri. În unele țări există două piețe valutare paralele, una pentru valoarea tranzacțiilor curente, iar alta pentru tranzacțiile de capital, sau o piață oficială și una

neoficială. Măsurile restrictive asupra mișcărilor de capital. Într-o serie de state există o politică de control asupra mișcărilor de capital, în special de capital termen scurt. După caz, o asemenea politică poate să impună în primul rând ieșirile sau intrările de capital. Acest control dispune de instrumente cum sunt: obligarea băncilor de a crea rezerve de valutară în funcție de procentul față de pasivle acestora în țările străine, stabilirea de plafoane pentru mișcările nete externe al băncilor etc.

S. K.

Emigranți străini

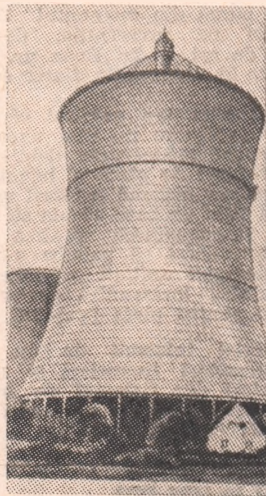
Gheorghe Varvara, — Un raport recent în Adunarea Națională a Franței de finanțarea a aduce unele elemente noi în problema valutară care interesează. (4,2 milioane reprezintă în Franța populația totală și cu 1,9 milioane persoane, din care emigranți) 8,5% din populația este activă. Dintr-un total de 1,5 milioane

(36,3%) trăiesc în regiunea pariziană, unde reprezintă 16,2% din totalul populației. În școlile primare copiii străini reprezintă 8% din totalul elevilor. Raportul constată că anul trecut rata șomajului era în rândul străinilor cu 26% mai ridicată decât în rândul salariaților francezi, rata accidentelor de muncă fiind de asemenea superioară. Astfel, în aceeași ramură (metalurgie) și la același nivel de calificare, incidentele accidentelor grave erau de 0,88% în rândul muncitorilor francezi, dar de 2,66% la muncitorii din

Maghreb și de 1,69% la ceilalți emigranți. Transferurile către familiile din țară reprezintă circa 15% din salariul mediu lunar al lucrătorilor străini, fiind cu o parte considerată foarte modestă (2,3—3,3%) în pasivul balanțelor de plăți. Prezentând conținutul acestui raport, ziarul **Le Monde** conchide: „Muncitorii străini rămân un element structural al aparatului productiv național și, poate pentru Franța mai mult decât pentru alte țări, asigură o parte importantă a competitivității sale”, aceasta bineînțeles pe seama exploatarea lor discriminatorii.

Energie nucleară

Iandola Serghie, Rimnicu Vilcea — 1) Primele centrale nucleare-electrice din Iran vor intra în exploatare în 1981. Pro-

Turnul de răcire al centralei nucleare-electrice Schmehausen (300 MW) de lângă Dortmund (R.F.G.), construit dintr-o rețea de oțel îmbrăcată cu plăci trapezoidale de aluminiu. Sistemul de răcire utilizat permite un grad mai redus de poluare a mediului.

gramul nuclear iranian prevede ca în 1990 să funcționeze 20 de asemenea centrale. Primele centrale sunt construite de R.F.G., pentru celalalte Iranul poartă negocieri și cu Suedia, Franța, Italia și Japonia.

2) Potrivit declarației lui Guido Brunner, membru al Comisiei C.E.E. însărcinat cu problemele energetice, realizarea obiectivului Pieței Comune de a dispune în 1985 de 125 000 MW instalați în centrale nucleare-electrice a devenit improbabilă. Revista **The Economist** consideră însă puțin probabilă chiar realizarea previziunii mai scăzute făcute de O.C.D.E. pentru țările Pieței Comune, de 91 400 MW pentru sfârși-

lul anului 1985. Până în anul 2000, relatează buletinul **Euroforum** (nr. 2/1977), se prevede pe de altă parte construirea în țările C.E.E. a încă 180 centrale nucleare-electrice față de cele existente în prezent. Amplasamentele a 70 dintre ele au fost deja stabilite, nu fără dificultate.

Pondere

Mihai C. Mihai, Tirgu Jiu — Potrivit revistei sovietice **Vneșneia torgovlea**, ponderea țărilor socialiste membre ale C.A.E.R. în producția industrială mondială a sporit de la 18% în 1950 la 33% în prezent. Ponderea lor în venitul național însumat al țărilor lumii a ajuns la 25%. Nu dispunem de date recente privind ponderea ansamblului țărilor socialiste la indicatorii amintiți.

Ceasul electronic

Virgiliu Bobeș, Călärași. — Datorită presiunii cererii, vânzările de ceasuri electronice cu cuarț au sporit anul trecut, în lumea capitalistă, de peste patru ori, depășind toate previziunile. Din totalul celor 15 milioane asemenea ceasuri, în valoare de 750 milioane dolari, vândute în 1976 și reprezentând 6,5% din totalul pieței capitaliste

a ceasurilor, 7 milioane au fost americane, 5,5 milioane japoneze, 2 milioane elvețiene, 0,5 milioane franceze. Anul 1976 a fost al doilea an consecutiv când vânzările de ceasuri de toate felurile din Elveția, țară care rămâne cel mai mare producător mondial, au scăzut (cu 2,2%), datorită atât ascensiunii mai rapide a cererii pentru ceasuri electronice (în fabricarea cărora Elveția resimte încă handicapul inițial) cât și cursului ridicat al monedei elvețiene, afectând competitivitatea exporturilor.

Noua Comisie a C. E. E.

Gruțiță Otopoleanu, Zalău — Președintele Comisiei Pieței Comune, formată din 13 membri, este de la 1 ianuarie a.c. englezul Roy Jenkins, care i-a succedat premierului luxemburghez Gaston Thorn. Responsabil pentru relațiile externe ale C.E.E. este acum vestgermanul Wilhelm Haferkamp, care l-a înlocuit pe Sir Christopher Soames. În primul său discurs-program prezentat Parlamentului comunitar, la Luxemburg, Roy Jenkins a subliniat că problemele prioritare cu care este confruntată actualmente Piața Comună sînt inflația, șomajul și decalajul crescînd dintre țările bogate și țările sărace ale Comunității.

Orezul în lume

Gheorghe Aioanei, Bacău — 1) Țările cele mai mari producătoare de orez din lume se găsesc în Asia, unde această cerea-

Chineză, urmată de India, Indonezia (de unde fotografia prezintă o orcărie), Bangladesh, Japonia etc. În 1974, ultimul an pentru care dispunem de date, producția mondială de orez a fost de 323,2 milioane tone.

2) Profesorul olandez

lă ocupă în mod tradițional un loc important în alimentația populației. Pe primul loc din punct de vedere al mărimii recoltei se situează R. P.

Jan Tinbergen, laureat al Premiului Nobel pentru economie, este, din 1972, doctor honoris causa al Universității din Cluj-Napoca.

DIN PRACTICA JUDICIARĂ A COLEGIULUI DE JURISDICȚIE ȘI MINISTER PUBLIC AL CURȚII SUPERIOARE DE CONTROL FINANCIAR (I)

COMISIE DE LICHIDARE, ACTIVITATE CU CARACTER PREJUDICIABIL, ORGANUL COMPETENT SĂ IA MĂSURILE DE RECUPERARE

Efectele dizolvării unei asociații economice intercooperatiste fiind lichidarea persoanei juridice constituite, adunării generale a împuterniciților îi revine sarcina de a lua o serie de măsuri cu privire la activitatea propriu-zisă de lichidare și anume formarea comisiei, alegerea președintelui și secretarului acesteia, programul de lucru etc.

Ca organ de conducere al fostei asociații, de la dizolvarea acesteia și pînă la lichidarea ei definitivă, adunarea generală exercită deci o serie de atribuții legate exclusiv de activitatea de lichidare.

În consecință, este singurul organ competent în luarea tuturor măsurilor necesare pentru reîntregirea patrimoniului fostei asociații, diminuat — fără echivalent — în perioada de lichidare prin actele cu caracter prejudiciabil săvîrșite de persoanele însărcinate cu activitatea de lichidare.

RĂSPUNDEREA SUBSIDIARĂ. CONDIIȚII

Răspunderea materială a persoanelor încadrate în muncă, ce nu au luat măsuri de recuperare împotriva autorilor direcți, este condiționată de existența culpei acestora din vina cărora unitatea a suferit prejudiciul (pretins), dar față de care nu se mai poate recupera paguba.

Prin urmare, răspunderea materială subsidiară subzistă numai în măsura în care s-ar stabili că paguba suferită de unitate există și este imputabilă persoanelor care, dintr-o omisiune culpabilă, nu au fost urmărite.

A decide altfel ar însemna că răspunderea materială a persoanei încadrate în muncă pentru faptul de a nu fi luat măsura de recuperare în termen să funcționeze și în cazul în care unitatea nu a încercat nici o pagubă, ori cînd aceasta nu s-a datorat persoanei încadrate în muncă socotită vinovată de producerea ei,

ceea ce ar fi contrar principiului consacrat prin art. 108 din Codul muncii.

PRESCRIPTIE (ART. 108-1 COD. MUNCII). PAGUBA NĂSCUTA DIN NEURMĂRIREA UNOR DREPTURI BĂNEȘTI CUVENTE UNITĂȚII

Potrivit dispozițiilor art. 3 alin. 1 din Decr. nr. 167/1958, termenul prescripției este de 3 ani, iar în raporturile dintre organizațiile socialiste, de 18 luni.

În speță, s-a constatat că o unitate cooperatistă prestatoare de servicii nu a urmărit, în termenul legal, încasarea sumelor ce i se datorau de către beneficiar (instituție de stat) pentru efectuarea unor lucrări de reparații, limitîndu-se la anumite demersuri administrative, fără a solicita obținerea unui titlu executor. Valoarea pagubei suferite de unitatea cooperatistă, prin neîncasarea sumelor ce i se cuveneau, a fost imputată președintelui, contabilului șef și șefului compartimentului c.f.i.

Colegiul, sesizat cu contestațiile formulate de aceste persoane, a stabilit că decizia de imputare a fost tardiv emisă, considerînd că termenul de 3 ani — art. 108 (1) din Codul muncii — în care trebuia făcută constatarea pagubei a început să curgă din momentul împlinirii termenului de prescripție, de 18 luni, prevăzut de art. 3 din Decr. nr. 167/1958, care opera în raporturile dintre cele două unități.

În acest sens, s-a precizat că, întrucît unitatea creditoare nu mai avea o cale legală pentru recuperarea debitului restant, la refuzul de plată al beneficiarului nefiind sesizat organul arbitral spre a se obține un titlu pe baza căruia să se poată proceda la executarea silită a creanței, trebuie considerat că paguba s-a născut în patrimoniul unității prejudiciate la data epuizării termenului de prescripție a acțiunii pentru plata prețului.

Material întocmit de un colectiv de judecători financiari și procurori financiari din Colegiul de jurisdicție și minister public al Curții Superioare de Control Financiar

INTREBĂRI — RĂSPUNSURI

AGNETA TAMAS, Odorheiu Secuiesc — În perioada anilor I și II de activitate, absolvenții fac parte din categoria personalului tehnic (sau economice), după caz. La acordarea retribuției tarifare în raport de îndeplinirea integrală a sarcinilor se aplică aceleași condiții cu cele prevăzute pentru personalul de execuție, de aceeași categorie din unitatea unde lucrează.

LEAUA PREDĂ, Brăila — Din scrisoarea dv. rezultă că veți putea fi retribuit la nivelul de bază al funcției de subinginer proiectant la 1 iulie 1977, după efectuarea celui de-al doilea an de activitate.

IULIUS LOGHIN, Băcești, Vaslui — Funcția de casier principal la un ocol silvic este administrativă. La acordarea retribuției tarifare se aplică prevederile art. 43 din Legea nr. 57/1974. Pentru personalul administrativ și alte categorii, care nu contribuie nemijlocit la realizarea sarcinilor ce decurg din planul unității, acordarea retribuției tarifare se poate face numai în funcție de realizarea sarcinilor proprii de muncă. În cazul acestui personal nu sînt aplicabile prevederile art. 39 privind mărirea corespunzătoare a retribuției, în raport cu depășirea sarcinilor de plan.

NICOLAE CRIȘAN, București — Potrivit art. 59 din Legea nr. 27/1966, pensionarul pentru limită de vîrstă, de peste 62 ani (bărbați), cu vechime completă (cel

puțin 25 ani), poate beneficia de 50% din pensie în timpul cît este reîncadrat în muncă într-una din funcțiile prevăzute în listele întocmite, în acest scop — de organele de resort.

În art. 58 din lege sînt prevăzute situațiile de excepție cînd pensionarul poate cumula pensia întregă cu retribuția cuvenită pentru munca prestată. Dacă va încadrați în situațiile enumerate limitativ de H.C.M. nr. 334/1971, puteți cumula pensia întregă cu retribuția. Unitatea nu are însă obligația să vă încadreze prin cumuli.

NICULINA DOBRE, Constanța — Pentru absolvenții învățămîntului superior încadrate în muncă, la stabilirea vechimii necesare pentru trecerea din anul I în anul II de activitate și în continuare în primul an retribuit la nivelul de bază, se ia în considerare concediul de maternitate integral (112 zile). De asemenea, concediul medical de pînă la 90 de zile, într-un an. La împlinirea anului I de activitate, unitatea are obligația să vă retribueze corespunzător anului II, iar la sfîrșitul acestui an, la nivelul de bază.

GH. TĂNASE, București — Potrivit art. 8 din Legea nr. 26/1967, persoana care a fost în incapacitate temporară de muncă întregul an calendaristic, nu are dreptul la concediul de odihnă. Dacă incapacitatea de muncă a durat mai puțin decît un an calendaristic, se acordă un concediu de odihnă de 15 zile lucrătoare.

Revista ECONOMICA

editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale. Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 9 din 4 martie 1977

— Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu pe continentul african — contribuție de importanță istorică la dezvoltarea relațiilor României cu țările Africii (Nișcoară Ionescu)

ECONOMIE NAȚIONALĂ

— Plan • angajamente. Scurtarea termenelor de punere în funcțiune a noilor obiective (Bogdan Pădure, Ion Soare)

— Piloni ai creșterii eficienței. Valorificarea integrală a metalului (B. Vasile, Ț. Ludovic)

— O nouă concepție în orientarea cercetării agricole (acad. Nicolae Giosan)

— Utilizarea pirghiilor economice în dezvoltarea serviciilor către populație (Ioan Georgescu)

— Creșterea nivelului de trai — țelul suprem al politicii partidului (Marin Stănică, Dan Popescu)

— O puternică forță social-economică (prof. dr. Aneta Spornic)

CONDUCERE • ORGANIZARE

— Exigențe și rezolvări specifice ale activității beneficiarului de investiții (dr. Corneliu Russu)

LECȚII

— În ajutorul candidaților la examenul de admitere în învățămîntul economic superior. Venitul național (lector univ. Gruită Păraian)

TEORII-IDEI

— Centenarul independenței. Un moment remarcabil în lupta pentru cucerirea independenței României: crearea sistemului monetar național (prof. dr. C. Niculiciu)

— Om-tehnică-mediu. O mai bună conservare și gospodărire a apelor (dr. Gheorghe I. Manea)

— 1907-1977: dimensiuni economico-sociale ale problemei agricole în România.

● CIRCUMSTANȚE agravante ale situației țărănimii: vechea legislație nedreaptă, împilatoare, abuzivă (II) (lector univ. dr. Constantin Druș)

● Școli-curențe-economiști. Poporanismul — doctrină contradictorie în aprecierea cauzelor și urmărilor răscoalei (M. Rozorea)

— Convorbiri economice cu dr. Aurelio Peccei. Necesitatea unui nou umanism și a „stăpînirii complexității”

ECONOMIE MONDIALĂ

— Cerințe ale noii ordini economice internaționale. O necesitate obiectivă — consolidarea independenței fiecărei națiuni (III) (dr. Nicolae Ecobescu)

— Tendințe-conjuncturi

— Mondorama

— Curier

Redacția și administrația: Calea Dorilor nr. 11-25, 71 131 București, telefon Cont. I.S.T.A.P. nr. 64.51.301.52 B.N.R. filiala sect. 1 București

Tiparul: Combinatul Poligrafic „Cassitei”

NOU

la Întreprinderea de turism, hoteluri și restaurante București

Filialele de turism din Cal. Griviței nr. 140, B-dul Republicii nr. 4 și 68 și B-dul N. Bălcescu nr. 35 au pus în vânzare bilete pentru LITORAL.

● Serii de 12 zile la :

— Eforie Nord, în perioada 9 mai — 29 septembrie a. c.

— Eforie Sud, în perioada 19 mai — 27 septembrie a. c.

— Jupiter (căsuțe de zid în zona „Liliacul”), în perioada 5 mai — 9 septembrie a. c.

De la 22 februarie la 2 mai și de la 15 octombrie la 23 decembrie a.c. la hotelul Parc din Mamaia se pot rezerva, la prețuri reduse, sejururi confortabile de minim 3 zile.

Piscină, jocuri mecanice, bowling, saună, orchestră renumită — sint câteva din atracțiile complexului Parc.

Pentru cura balneară, elegantele hoteluri din Eforie Nord și Mangalia își oferă ospitalitatea, iar Întreprinderea de turism, hoteluri și restaurante București vă asigură bilete.

PELOX — menține tinerețea tenului!

PELOX — o sugestie de măștișor!

Produsele PELOX, destinate îngrijirii tenului normal, sînt realizate într-o concepție originală românească, avînd la bază un extract lichid din nămolul de Techirghiol. Din gama PELOX, în magazinele comerțului de stat, găsiți : emulsie hidratantă, cremă emolientă de noapte, cremă emolientă de zi, cremă antiridă pentru zona sensibilă din jurul ochilor, șampon de tratament pentru spălarea părului și spumant de baie.

PELOX curăță, descongesează, hidratează și tonifică !

**PELOX este un apărător necesar al tinereții tenului și, totodată,
o SUGESTIE DE MĂȘTIȘOR !**